

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE
HAARLEM OP MAANDAG 24 JUNI 2013 OM 19.30 UUR

Vastgesteld: 5 september 2013

Voorzitter: burgemeester B.B. Schneiders
Griffier: de heer B. Nijman
Wethouders: de heer E.P. Cassee, de heer P.R. van Doorn, de heer J.C. van der Hoek,
de heer C. Mooij en de heer J. Nieuwenburg

Aanwezig zijn 37 leden: de heer M. Aynan (PvdA), de heer A. Azannay (GroenLinks Haarlem), de heer J. Boer (VVD), de heer D.A. Bol (GroenLinks Haarlem), mevrouw mr. P.J. Bosma-Piek (VVD), mevrouw M.G.B. Breed (D66), de heer G.B. van Driel (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer W. van Haga (VVD), de heer R.H.C. Hiltemann (Sociaal Lokaal), mevrouw T.E.M. Hoffmans (GroenLinks Haarlem), mevrouw M.D.A. Huysse (GroenLinks Haarlem), de heer E. de Iongh (D66), de heer R.G.J. de Jong (VVD), de heer mevrouw D. Kerbert (D66), mevrouw H. Koper (PvdA), de heer H. Kruisman (GroenLinks Haarlem), mevrouw J. Langenacker (PvdA), mevrouw F. de Leeuw-de Kleuver (Ouderenpartij Haarlem), mevrouw D. Leitner (D66), de heer J. van de Manakker (Sociaal Lokaal), de heer A.P. Marselje (D66), de heer L.J. Mulder (GroenLinks Haarlem), mevrouw M. Otten (VVD), mevrouw S. Özogul-Özen (SP), mevrouw M. Pippel (D66), mevrouw A. Ramsodit (PvdA), de heer ir. F.H. Reeskamp (Fractie Reeskamp), de heer R. Schaart (PvdA), mevrouw M.C.M. Schopman (PvdA), de heer P. Schouten (Sociaal Lokaal), de heer C.J. Schrama (Haarlem Plus), mevrouw C.Y. Sikkema (GroenLinks Haarlem), de heer M. Snoek (CDA), de heer J.J. Visser (CDA), de heer J. Vrugt (Actiepartij) en mevrouw drs. L.C. van Zetten (D66).
Afwezig: B. Jonkers (SP), de heer W.J. Rutten (VVD).

OPENING

De VOORZITTER: Dames en heren, de vergadering is geopend. [19.30 uur] Hartelijk welkom allemaal, in het bijzonder de mensen op de publieke tribune. Fijn dat u er bent.

1. VASTSTELLING VAN DE AGENDA

De VOORZITTER: Wij gaan de kadernota behandelen. U hebt daarvoor een agenda gekregen. Het is, zoals u misschien is opgevallen, een wat uitgebreidere agenda. Er staan ook nog twee hamerstukken op. Dat zijn agendapunten 4 en 5. Mijn voorstel is om een vliegende start te maken en vanavond te beginnen met het nemen van twee besluiten, namelijk over de twee hamerstukken. Daarna gaan we kadernota behandelen. Dan is dat vast gebeurd.

HAMERSTUKKEN

4. UITBREIDING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING COCENSUS (2013/159986)
5. VERKOOP GROND AZIËWEG T.B.V. ZORGWONINGEN (2013/232996)

De VOORZITTER: De hamerstukken zijn bij dezen vastgesteld.

BESPREEKPUNTEN

2. KADERNOTA
 - KADERNOTA 2013 (2013/150640)
 - INVESTERINGSPLAN 2012-2017 (BIJLAGE I KADERNOTA 2013)
 - MEERJAREN-PERSPECTIEF GRONDEXPLOITATIES 2013 (BIJLAGE II KADERNOTA 2013)
3. BESTUURSRAPPORTAGE 2013, INCLUSIEF 3E SUPPLETOIRE BEGROTING 2013 (2013/158337)

De VOORZITTER: We gaan nu beginnen met de besprekpunten op de agenda. Daarmee behandelen we de kadernota 2013, het investeringsplan en het meerjarenperspectief grondexploitaties. We hebben de volgorde van de sprekers bepaald. We beginnen vanavond bij het CDA.

De heer DE JONG: Ik wil graag nog een mededeling doen. Wegens een sterfgeval in de familie is de heer Rutten afwezig.

De VOORZITTER: Dat is triest. Dank voor deze mededeling. Wij wensen hem veel sterkte. Ik geef graag het woord aan de heer Snoek, die het spits zal afbijten.

De heer SNOEK: Het is een goed gebruik in deze zaal om te beginnen met een citaat of een gedicht. Ik heb gekozen voor een citaat uit een sonnet van Simon Vestdijk. Het heet 'Kwijnende liefde' en dat leek me wel toepasselijk voor deze week.

"Wie weet hoe hij beminnen moet in 't najaar

Hij spreke, want zijn raad is goud waard, en,

Liefste, zijn liefde stellig méér dan de onze."

Deze week gaat volgens ons meer over liefde dan over de ozb, de minimaregelingen of het achterstallig onderhoud. Eigenlijk gaat het over gebrek aan liefde. Hoe is het anders te verklaren dat we deze week een kadernota bespreken die door niemand in deze raad gedragen wordt, coalitie noch oppositie? De kadernota is, voordat wij hem bespreken, al achterhaald geworden door een brief van de wethouder van Financiën aan zijn eigen coalitiefractievoorzitters. Daarin worden alle besluiten doorverwezen naar een takendiscussie. Daarin hebben college en coalitie de afgelopen weken of misschien wel maanden de hete aardappel heen en weer geschoven. Beiden vonden ze dat de ander aan zet was, bijvoorbeeld omdat de grenzen van het coalitieakkoord bereikt waren. De uitkomst is dat het college op 1 oktober met een voorstel voor de takendiscussie komt. Wat schrijnend duidelijk werd, is het gebrek aan liefde tussen coalitie en het eigen college.

Gebrek aan liefde dus. Bij de begroting voor 2013 refereerde ik aan de marathon. We zaten toen op twee derde van onze coalitieperiode. Ik maakte de vergelijking met de marathon, omdat dat ongeveer het moeilijkste punt is. Je bent over de helft. De finish is nog niet in zicht, maar je weet dat je door moet. We hoopten toen dat de komst van de heer Mooij als een nieuwe impuls zou werken die het college nieuwe energie zou geven. De heer Mooij heeft zich in de afgelopen maanden een bekwaam bestuurder getoond met zijn meer dan dertig jaar ervaring. Van een nieuw elan voor het college is echter helaas geen sprake. We gaan strompelend naar de finish en de tijd van 'onze jongens' is helaas ver voorbij. De houdbaarheidsdatum is verstreken, zo lijkt het. Wat doet een college dat zijn huiswerk over moet doen? Voelt zo'n college nog voldoende draagvlak en vertrouwen om daadkrachtig te kunnen blijven besturen? We vragen de burgemeester om in zijn eerste termijn een reactie te geven op de totstandkoming van deze kadernota en over hoe het zo heeft kunnen lopen. Wij vragen hem hoe hij verwacht dat het college de komende maanden, tot aan het volgende college, denkt te kunnen blijven functioneren. Ik zie dat hij er wel zin in heeft.

Maar hoe nu verder? De crisis vraagt om een sterk bestuur en om politici die over hun eigen schaduw heen kunnen stappen. Het CDA is de partij van geloof, hoop en liefde. Alleen maar blijven zeuren over gebrek aan liefde is niet onze stijl. We willen u ook onze helpende hand bieden. Wat doe je als er een gebrek aan liefde is? Dan ga je in relatietherapie. Ik heb op internet gezocht en ik heb acht tips gevonden voor uitgebluste stelletjes. Ze zijn heel serieus. Ze lijken me hier op hun plek. Voor de luisteraars thuis en op de tribune: als uw relatie in het slop zit, hebt u er misschien ook nog wat aan.

Tip 1: Als er dingen uitgepraat moeten worden, doe dat dan op een rustig moment. Stel dat je een akkefietje hebt over de Waarderweg, kies dan een rustig moment, kijk elkaar diep in de ogen, probeer te begrijpen waar de ander het over heeft. Doe dat niet in het heetst van de strijd. Volgens mij heeft het presidium dat ook al geconstateerd.

Tip 2: Uit wensen in plaats van verwijten. De relatietherapeut zegt hierover het volgende. Zeg niet meteen 'wat ben je toch saai', maar liever 'zullen we eens wat vaker uitgaan?' Het CDA wil de minimaregelingen graag handhaven. Dat is duidelijk. We klagen niet over deze kadernota, maar zeggen wat we graag willen.

Tip 3: Wees duidelijk, concreet en constructief in plaats van vaag en negatief. Ik geef weer een leuk voorbeeld. Zeg: 'Ik heb zin om vanavond met je uit te gaan', in plaats van 'we doen nooit eens wat'. Het CDA wil liever de inkoopstaakstelling handhaven dan de ozb verhogen. Dat is onze boodschap aan het college.

Tip 4: Beantwoord de verwijten van de ander niet meteen met andere verwijten. Ik denk dan toch weer aan die takendiscussie, waarin beide partijen vinden dat de ander aan zet is. Dat gepingpong ging maar door.

Ik heb nog vier tips die wat minder geschikt zijn, maar toch goed voor deze week. Let op je houding, maak oogcontact, laat de ander blijken dat je hem of haar hebt gehoord, probeer niet te generaliseren en val niet steeds in herhaling. Ook dat is voor sommigen van ons belangrijk. Dit is ons advies voor deze week. We hopen dat het tot een positieve sfeer zal leiden.

Over de kadernota zelf zal ik niet veel zeggen. Die kan alleen maar beter worden door onze behandeling van deze week. Ik heb nog twee vragen. Mijn eerste gaat over de bouwleges. Die stel ik aan de heer Cassee. In de bestuursrapportage die we deze week ook bespreken, boeken we tweemaal 1 miljoen euro in aan tekorten. In 2015 verwacht het college dat er wel weer projecten van meer dan 1 miljoen euro in de procedure zullen komen. In de commissie Bestuur zei de heer Mooij nog dat hij dit niet had zien aankomen. In 2013 vind ik dat wat al te gemakkelijk. We verwachten uiteraard dat de heer Cassee dit wel heeft zien aankomen en dat hij daar ook proactief op reageert. Wij zouden graag willen zien dat de vaste formatie voor de behandeling van de bouwleges afgebouwd wordt, zodat we in 2015 niet weer hoeven constateren dat het tegenvalt, maar dat we daarop zijn voorbereid. Dan kan het alleen maar meevallen. Graag hoor ik hierop de reactie van de wethouder.

Mijn tweede vraag is voor de heer Nieuwenburg. Het is een open vraag. Op initiatief van de heer Aynan van de PvdA hebben we de langdurigheidstoelage en de minimaregelingen in stand gehouden. U stelt vanaf 2015 een heroverweging van dit besluit voor.

Rijksbeleid zou dat mogelijk maken. Kunt u toelichten waarom dat binnen het rijksbeleid kan en waarom dit voor ons een goede keus zou zijn?

Mevrouw LANGENACKER: De heer Snoek zegt dat de raad de langdurigheidstoelage heeft weten te behouden. Het CDA heeft die motie echter helemaal niet gesteund.

De heer SNOEK: Ik zei dat het initiatief van de heer Aynan kwam. Wij hebben die motie volgens mij wel gesteund. We hebben de regeling uiteindelijk echter niet gesteund. De reparatie van de langdurigheidstoelage steunden we wel.

Mevrouw LANGENACKER: Volgens onze gegevens hebt u de motie niet gesteund. Natuurlijk zijn we blij dat u hiervoor nu wel uw steun uitspreekt. Het verbaast ons echter dat u zich daar nu zo voor inzet.

De heer SNOEK: Als u zich de discussie over de minimaregelingen nog herinnert, weet u ook dat ons verwijt aan de PvdA was dat u zich opwierp als hoeder van de minimaregelingen. Bij al die aanpassingen die gedaan werden, plukte u er één uit. Die repareerde u en de rest liet u lopen. Dat was destijds ons verwijt. Volgens mij hebben we destijds ook aangegeven dat we een partij zijn die wil opkomen voor het behoud van de minimaregelingen.

Mevrouw LANGENACKER: Wij herkennen ons niet helemaal in het beeld dat u nu schetst. Ook vandaag zullen we een vlammend betoog houden. We zijn blij dat we, ondanks de moeilijke tijden, de minimaregelingen in deze vier jaar overeind hebben weten te houden.

De heer SNOEK: Wij zijn benieuwd naar het antwoord van de wethouder op de vraag of het mogelijk is om in 2015 op basis van rijksbeleid de langdurigheidstoelage te laten vervallen. U vindt mij aan uw zijde als u de garantieregeling repareert en als u de kwijtscheldingsregeling op orde houdt. Daarin zijn wij uw partner. Het gaat deze week om liefde, dus ik probeer wat liefde naar u uit te stralen.

Mevrouw LANGENACKER: Ik voel mij geveid, voorzitter.

De heer SNOEK: Het college doet uiterlijk op 1 oktober een voorstel voor de takendiscussie. Het lijkt ons goed om nu alvast een paar hoofdlijnen mee te geven. Wat het CDA betreft staat een gemeente voor schoon, heel en veilig. Daar liggen primair onze taken. Het gaat dan om handhaving, achterstallig onderhoud en een goed onderhouden openbare ruimte. In het sociale domein willen we een vangnet voor de zwakkeren. Ook zien we een belangrijke rol voor het verenigingsleven: voor sport, scouting of biljartclub. Op die plekken helpen mensen elkaar, ook zonder dat daar een sociaal makelaar of matchmaker voor nodig is. Tot zover onze eerste termijn. Wij wensen u veel liefde.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik zeg het maar zoals het is: dit is onze laatste kadernota. We kijken dan natuurlijk ook terug naar de eerste. Ik denk dan ook aan de mensen die er nu niet meer zijn. Ik wil niet dramatisch gaan doen, maar eerlijk gezegd vind ik het wel een beetje gek dat ik dezelfde gemene ziekte heb gekregen als de heer Van Velzen. Natuurlijk ben ik nog lang niet dood. Wel heb ik het doktersadvies gevolgd. Ik doe een beetje rustiger aan. Ik draag met een gerust hart het stokje even over aan de vicefractievoorzitter, mevrouw Leitner. Zij doet de behandeling van de kadernota. Dat is mijn mededeling.

Mevrouw LEITNER: Het moment van de waarheid, dat is volgens de etymologie de betekenis van het Griekse woord 'krinomai'. Daaruit komt het woord crisis voort. Daarmee is een crisis eigenlijk een opening naar de toekomst, een moment voor het maken van keuzes die van invloed zijn op de toekomst. Dat gebeurt overal. Europa kiest voor sterker internationaal toezicht. Ons eigen kabinet kiest voor noodzakelijke bezuinigingen. Hier in Haarlem kiezen wij voor hervormingen op het gebied van bedrijfsvoering, financiën en in het sociale domein. Onze financiën dwingen ons tot het maken van nog meer keuzes. Wij zijn daar niet bang voor. Wij lopen daar niet voor weg. Volgens DNB komt het begrotingstekort weer uit boven de 3,5%. Dat is boven de afgesproken norm, zoals iedereen weet. Het ministerie erkent daarmee dat de Nederlandse economie nog steeds in zwaar weer zit. De economische vooruitzichten zijn behoudend. De gevolgen voor onze algemene uitkering lijken in 2014 nog mee te vallen. De VNG waarschuwt echter voor te veel optimisme. Er kunnen nog extra bezuinigingen aankomen. Dit zijn allemaal onzekerheden. Voor D66 is dat reden om te kiezen voor een terughoudende begroting zonder wilde plannen, en om een pas op de plaats te maken. De kadernota die we hier deze week behandelen is een dunne, beleidsarme nota. Maar ja, hoe

kan het ook anders? Ondanks eerdere forse bezuinigingen laat de Haarlemse meerjarenbegroting toch miljoenentekorten zien. Om de begroting voor 2013, 2014 en verder dekkend te maken doet het college voorstellen om de ozb te verhogen en een aantal reserves verder af te romen. D66 begrijpt dat er maatregelen nodig zijn om de begroting rond te krijgen. We vinden echter dat het maken van echte keuzes over het aanvullende pakket aan bezuinigingen niet veel langer op zich kan laten wachten. We begrijpen dat nu maatregelen nodig zijn, maar maken andere keuzes. Samen met de coalitiepartijen, het CDA, Haarlem Plus, Sociaal Lokaal, de Actiepartij en de Fractie Reeskamp dienen we daarom dit gezamenlijke amendement in.

Amendement 16: Verzamelamendement kadernota 2013

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, besluit besluitpunt 5 en 7 uit de kadernota 2013 als volgt te wijzigen:

‘Besluitpunt 5

De in paragraaf 3.2 opgenomen bezuinigingen vast te stellen, met inbegrip van het afromen van de volgende bestemmingsreserves: g. Achterstallig onderhoud beheer openbare ruimte en niet meer doteren aan deze reserve, maar in te zetten als bezuiniging.’

‘Besluitpunt 7

De lagere lasten van afvalinzameling en -verwerking en daarmee een verlaging van de afvalstoffenheffing te compenseren door een evenredige verhoging van de ozb voor woningen.

De kwijschelding van de afvalstoffenheffing te beperken tot maximaal 80% van de verschuldigde afvalstoffenheffing.’

te vervangen door:

‘Besluitpunt 5

De in paragraaf 3.2 opgenomen bezuinigingen vast te stellen, met inbegrip van het afromen van de volgende bestemmingsreserves: g. Achterstallig onderhoud beheer openbare ruimte:

- voor 2013 deze reserve niet maximaal of te romen;
- voor 2014 minimaal 2,5 miljoen euro te doteren aan deze reserve en het restant in te zetten als bezuiniging.’

‘Besluitpunt 7

De lasten van afvalinzameling en -verwerking te laten dalen als gevolg van de lagere kosten en de kwijschelding van de afvalstoffenheffing niet te beperken.’

Toelichting:

- stijging van ozb en beperking kwijschelding acht de raad in strijd met de afspraken in het coalitieakkoord om de bestaande regelingen voor minima niet te verlagen en de ozb-inkomsten met maximaal 3% boven inflatie te laten stijgen;
- om recht te doen aan de aangenomen motie bij de kadernota 2012 om een reserve beheer en onderhoud in te stellen, wordt nu voor twee jaar, tot het herijken van de onderhoudsopgave in 2015, een dotatie aan deze reserve gedaan.

De dekking van het nadeel bij besluitpunt 5 en 7 op de meerjarenbegroting kan gevonden worden in de volgende oplossingsrichtingen:

- de taakstelling cluster Taken en algemeen niet uitstellen, maar volgens de afspraken in coalitieakkoord voor de bezuinigingsopgave van 35 miljoen euro in te vullen, volgens taakstelling 1,29 miljoen euro;
- de taakstelling op inkoop van 1 miljoen euro niet te laten vervallen;
- de extra ter beschikking gestelde middelen voor ICT van 800.000 euro te beperken met 200.000 euro;

- het verder kostendekkend maken van de leges en tarieven voor 300.000 euro;
- conform de ‘trap af’-systematiek alsnog de taakstelling van 15% voor verbonden partijen Recreatieschap Spaarnwoude door te voeren (15.000 euro);
- het verminderen van de prijsindexatie van 2% (177.000 euro in 2013 en 55.000 euro voor 2014);
- lagere kosten in riool, door nieuwe techniek, het niet aanleggen van bergbezinkbassins of fasering van het aanleggen van de bergbezinkbassins; en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: D66, de VVD, de PvdA, GroenLinks, het CDA, Haarlem Plus, Sociaal Lokaal, de Actiepartij en de Fractie Reeskamp.

College, u wilt de ozb verhogen met meer dan de afgesproken 3% uit het coalitieakkoord, de kwijtschelding op minima verlagen en de reserve Beheer en Onderhoud afromen. D66 vindt dat de maatregelen vanuit het Rijk en onze lokale maatregelen daarmee zwaar op onze inwoners drukken. De voorgestelde verlaging van de kwijtschelding treft minima onevenredig hard en de woonlasten in Haarlem zijn inmiddels opgelopen tot boven het gemiddelde van de 35 grote steden. Dat repareren we met dit amendement. Ook de pas ingestelde bestemmingsreserve Achterstallig onderhoud beheer in de openbare ruimte is de dupe. Ze is vorig jaar bij de kadernota pas ingesteld. Toen was het een belangrijk punt voor ons. Dat is nog steeds zo, en wel om drie redenen. Ten eerste: onderhoud is prioriteit nummer 1 bij de Haarlemmers. Ten tweede: een goed onderhouden stad is belangrijk voor het vertrouwen in de overheid. Ten derde draagt achterstallig onderhoud bij aan de schuld. We waren nu net zo lekker op weg. Sinds 2005 hebben we al 50 miljoen euro aan schuld ingelopen. We willen ervoor blijven waken dat de schuld niet verder oploopt. Nu komt er een vierde belangrijke reden bij. Met het afromen van deze reserve en het inzetten van de precario-opbrengst voor de bezuiniging verdwijnt ook ruimte om tegenvallers op te vangen. Dat dat nodig is, hoef ik, geloof ik, aan niemand hier aanwezig uit te leggen. D66 maakt zich in ieder geval zorgen over het ontbreken van een stevige buffer. De algemene reserve had het al zwaar te verduren. Tijdens de begrotingsbehandeling van vorig jaar vroegen wij aan de kersverse wethouder Mooij of hij de buffer voldoende vond. Wij vonden hem toen al aan de krappe kant en wij waarschuwden hem. Onze zorgen van toen zijn nu waarheid aan het worden. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2012 staat de teller op 23,6 miljoen euro. Dat betekent dat we nog 1,7 miljoen euro te gaan hebben. De reserve heeft het stempel ‘matig’ in plaats van ‘ruim voldoende’. Voor D66 is matig echt onvoldoende. In de afgelopen jaren hadden we immers miljoenentekorten. Ook 2013 koerst aan op een tegenvallend resultaat.

Ondertussen zijn huishoudens vaak verstandig. Mensen geven steeds minder uit. De consumptie daalt al twee jaar onafgebroken en de spaartegoeden stijgen tot recordhoogten. De consument is zuinig, lost schulden af en spaart. Hoe anders is dat in Haarlem, met een schuldenlast van 536 miljoen euro. Haarlem staat bovenaan veel mooie lijstjes, maar ook op het lijstje van de vijftig gemeenten met de hoogste schuld. Dat is een keer een lijstje waar we niet trots op kunnen zijn. Daarom maakten we in het coalitieakkoord van 2010 stevige afspraken over het financiële kader. Niet iedereen was toen van het nut daarvan overtuigd, maar de economie kwam in veel zwaarder weer dan we hadden voorzien. Ook bleek de bedrijfsvoering niet op orde. De resultaten van de jaarrekening vielen keer op keer tegen. Inmiddels kan Haarlem zich de oude, ingesleten patronen van de financiële huishouding niet langer veroorloven. Het kan en moet anders als we de stad goed willen besturen. Wat D66 betreft komen nu echt alle lijken uit de kast. Anders krijgen we de jaarrekening nooit op orde. D66 is voor transparantie. Het nadeel als je durft te kijken, is dat je ook van alles ziet. Aan het verminderen van de

schuld komen we voorlopig niet toe. Met het in beeld brengen van die lijken hebben we echter een aardig beeld van wat ons te doen staat. Wij stellen de zaken niet mooier voor dan ze zijn. Gerechten worden opgediend, ook als ze niet lekker zijn.

De heer SNOEK: U stelt dat het nadeel is dat je nu alles ziet. Maar wat heb je eraan dingen te zien als je er niets aan doet? In mijn betoog ben ik niet ingegaan op de tegenvallers uit de bestuursrapportage. Ik denk dat de oppositie een duidelijk signaal heeft gegeven bij de behandeling van de jaarrekening, die we collectief hebben afgekeurd. We hebben er toen een motie van afkeuring over ingediend. U bent nu trots op de transparantie en op het feit dat u meer hebt laten zien. Ik heb mevrouw Van Zetten daar onlangs ook al een compliment over gegeven. Dat verdient u. U moet de zaken echter ook aanpakken. Als na vier jaar coalitie duidelijk is waar de pijn zit, maar als er u er dan niets aan gedaan hebt, dan is dat wat ons betreft onvoldoende – met alle liefde.

Mevrouw LEITNER: U hebt daar gelijk in. Elke vier jaar zijn er nu eenmaal verkiezingen. Het is echter niet zo dat de problemen die Haarlem heeft met de schuld en de bedrijfsvoering in vier jaar ontstaan en dat ze in vier jaar kunnen worden opgelost. Wat we nu doen, is de zaken aanpakken. We hebben wat betreft de schuld bijvoorbeeld een investeringsplafond ingesteld. Dat zie je niet op korte termijn. Als we dat volhouden, zal de schuld na 2017 stevig dalen. Ook de bedrijfsvoering wordt aangepakt. Daar zien we gelukkig goede resultaten ontstaan. Ik kom daar later op terug.

We kunnen dan ook nog ingaan op de gedroomde dekking voor projecten door de verkoop van vastgoed. Door de stagnerende vastgoedmarkt blijft die uit. We zijn te groot om in sprookjes te geloven. Colleague, wees helder over hoe het financiële plaatje eruit ziet. Voor de Waarderweg en het Stationsplein zijn nog steeds geen duidelijke cijfers aangeleverd. We vragen het college nog deze week voor woensdag een staatje met cijfers aan te leveren.

De heer DE JONG: Welk staatje wilt u eigenlijk nog over de Waarderweg ontvangen?

Mevrouw LEITNER: Wij willen graag een opsomming van de subsidiestromen die er waren en informatie over waar ze zijn gebleven.

De heer DE JONG: We hebben inmiddels al wat overvloedige, wat mistige correspondentie ontvangen. Verwacht u nu dat deze week eindelijk helderheid ontstaat?

Mevrouw LEITNER: Ik heb begrepen dat er veel brieven zijn. Ik heb er een aantal van gelezen. Daar staan veel cijfers in. Eigenlijk vragen wij het college gewoon om de cijfers uit al die brieven op één A4 te zetten. Wat ging erin, wat ging eruit, en waar is het gebleven?

De heer DE JONG: Wat gaat u daar dan mee doen?

Mevrouw LEITNER: Dat hangt van de inhoud af. Daar zullen we ons op beraden.

De heer DE JONG: Dat is een prachtig D66-antwoord. Ik heb nog een vraag. In het amendement, dat de VVD overigens steunt, sloopt u zo'n 80% van de dekking die het college voor 2014 voorstelt. Dat is niet mals. Wat vindt u daar nou van?

Mevrouw LEITNER: Deze kadernota geeft op zich een reëel beeld, maar wij maken een aantal andere keuzes dan het college. Dat willen we doen zonder vooruit te lopen op de takendiscussie die we nog gaan voeren. De zaken die wij dachten te kunnen repareren, repareren we met dit amendement, zonder de rest van de raad de kans op een takendiscussie te ontnemen. We vinden namelijk dat die een breed draagvlak moet hebben.

De heer DE JONG: U repareert niet een aantal dingen, maar zo'n beetje de volledige dekking voor 2014. Dat is niet niks.

Mevrouw LEITNER: Uiteindelijk gaat het om een paar miljoen euro ten opzichte van een begroting van ruim 400 miljoen euro.

Mevrouw SIKKEMA: Ik wil aanhaken bij de opmerking van de heer De Jong over de Waarderweg. U hebt gelijk dat er veel over de Waarderweg gecorrespondeerd is. Volgens

mij staan de cijfers uit de laatste brief heel overzichtelijk op één A4. Wat wilt u nou precies nog meer?

Mevrouw LEITNER: Die brief is nog onduidelijk.

Mevrouw SIKKEMA: U zei dat u een aantal brieven hebt gelezen. Ik raad u aan vooral die laatste even te lezen. Volgens mij staat alles daar heel duidelijk in vermeld.

Mevrouw LANGENACKER: Ik begreep de vraag van de heer De Jong niet helemaal, want volgens mij hebben wij ons amendement samen met de coalitie ingediend. U suggereert dat alleen D66 iets wil herstellen, maar u doet toch ook mee?

De heer DE JONG: Uiteraard doe ik daaraan mee. Dat geldt ook voor u en voor een deel van de oppositie. Ik constateer enkel dat het niet zomaar wat lichte reparaties zijn, maar dat het gaat om een fundamenteel deel van de kadernota. Dat zegt toch wel wat over hoe wij als coalitie en oppositie tegen deze kadernota aankijken. De heer Snoek zei dat al heel terecht.

Mevrouw LEITNER: Inmiddels wordt er hard gewerkt aan verbeteringen en een aantal structurele wijzigingen. Daar hebben ook wij ons in vastgebeten. Wat ons betreft is de mammoettanker wel aan het draaien. Als een tanker eenmaal draait, is hij moeilijk te stoppen. Het laatste jaarplan Haarlem presteert beter geeft hoop op betere tijden. Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om mijn complimenten te geven aan de medewerkers die daar goede resultaten mee weten te boeken. Ik heb groot respect voor deze mensen. Zij zijn goud waard in deze tijden. De aanpak van het op orde brengen van de bedrijfsvoering leidt ook tot een realistische inschatting van de materiële vaste activa. Mijnheer Snoek, dat zou u toch moeten aanspreken. Dit zijn allemaal zaken die wel een behoorlijk gat slaan, maar die op termijn bijdragen aan een gezonde financiële huishouding. Die komt er niet tijdens deze collegeperiode, maar een volgend college zal daar – als we het allemaal volhouden – hoogstwaarschijnlijk de vruchten van plukken. In ieder geval zijn het de verbeteringen waar wij ons altijd hard voor maken. Gebleken is dat we voor dit soort hervormingen een lange adem nodig hebben. Gelukkig zijn wij in training en wordt ons uithoudingsvermogen steeds beter. Als we nog even doorgaan, staat hier straks een afgetrainde fractie. Zo heeft elk nadeel zijn voordeel.

Het college kondigde vorig jaar bij de kadernota al aan dat aanvullende maatregelen nodig zijn. De eerste voorstellen ontvangen we voor de begroting, zo zei de wethouder van Financiën toen. We zullen het nu dus nog zonder deze voorstellen moeten doen. D66 roept het college op de raad wel de tijd te geven om die begroting en de voorstellen goed te kunnen bestuderen. Zo kunnen we voor voldoende draagvlak zorgen. Wat D66 betreft houdt het college de taken die onvoldoende bijdragen aan de beoogde maatschappelijke effecten eens goed tegen het licht.

Vorig jaar dienden wij een motie in om de overschrijding op de externe inhuur een halt toe te roepen. Een flexibele schil is natuurlijk prima, maar de verhoudingen waren volledig zoek. De oorzaken daarvan hingen volledig samen met de bekende problemen tussen contract- en budgetbeheer. Inmiddels zijn er maatregelen getroffen. Dit jaar moeten we onder het afgesproken plafond blijven. Als dat lukt, vindt D66 dat een mooie prestatie.

Ook in het sociale domein maken we een dubbele slag. De dienstverlening van de stad wordt kwalitatief verbeterd, zodat mensen maatwerkondersteuning aangeboden krijgen waarover ze zelf ook nog iets te zeggen krijgen. Het verminderen van het aantal hulpverleners dat bij mensen over de vloer komt, hoort daarbij: één gezin, één plan. We bereiden ons voor op de decentralisaties vanuit het Rijk. Met Samen voor elkaar ligt er een goede basis voor de inrichting van het nieuwe systeem. Nu zijn we zover dat er daadwerkelijk stappen genomen worden. Dat zijn soms lastige stappen, die onzekerheid meebrengen. Dat hoort bij hervormingen. De stappen geven echter ook ruimte om met elkaar, met de partners en met de burgers, aan die veranderingen vorm te geven. Het

proces dat nu volgt, wordt cruciaal, ook voor het opvangen van de flinke bezuinigingen die met de decentralisaties gemoeid zijn. Het is zaak met elkaar in gesprek te blijven. Wij zijn niet voor een met de gemeenteraad volledig dichtgetimmerd verhaal. Het is aan de professionele organisaties en de burgers om vanuit hun rol een aanzet te geven tot effecten en mogelijkheden. Wij vertrouwen op de kracht van de burgers en de professionals en op hun maatschappelijk ondernemerschap.

Mevrouw LANGENACKER: Deels zijn we het eens met wat u hierover zegt, maar de raad is aan zet om duidelijke kaders mee te geven. Wij geven daarbij aan welke taken wij belangrijk vinden voor organisaties en mensen in de stad. Wij zullen hierover een amendement indienen. Bent u het met ons eens dat we eerst duidelijk met elkaar moeten afspreken wat we willen, en dat we daarna pas een vraag kunnen stellen aan die organisaties? Dat betekent dat we hier nu nog geen besluit over kunnen nemen, maar dat we in september eerst in gesprek gaan. Bij de begroting stellen we dat vast.

Mevrouw LEITNER: Volgens mij stelt u twee vragen. De ene is een procesvraag: stellen we eerst een kader vast en gaan we daarna de stad in, of andersom? De tweede vraag is of we kunnen instemmen met uw amendement op besluitpunt 9. Begrijp ik u zo goed?

Mevrouw LANGENACKER: U ondersteunt die verandering en dat doen wij ook. Wij vinden echter dat de gemeenteraad wel zeggenschap moet hebben over de manier waarop we daar sturing aan geven. Dat hebben we nu nog niet gedaan. Steunt u ons standpunt dat we eerst sturing moeten geven om daarna bij de begroting het beleid vast te stellen?

Mevrouw LEITNER: Natuurlijk geeft de gemeenteraad kaders mee. Er ligt nu een procesvoorstel vanuit het college. Dat steunen wij.

Mevrouw LANGENACKER: Daarmee geeft D66 dus de ruimte weg om eerst kaders te scheppen. Wij begrijpen dat niet.

De VOORZITTER: Misschien is dat wat prematuur. Het amendement komt nog en we hebben nog tot donderdag om daarover te praten. Dan wordt er pas over gestemd. D66 heeft nog ruim de tijd om een standpunt in te nemen.

Mevrouw LEITNER: Op dit punt hebben we al een standpunt ingenomen.

Dit is dus het moment van de waarheid, van keuzes maken. 2014 staat in het teken van het maken van keuzes. Dat geldt natuurlijk voor de kiezer in maart, maar ook voor ons. Besturen is het continu maken van keuzes. De toekomst en verandering zijn daarbij vaste gegevens. Er komt in de komende jaren veel op ons af. Door decentralisaties komen er nieuwe taken bij en door de schaarser wordende middelen ontstaat er ook een nieuwe politieke werkelijkheid. Wij zijn van mening dat de sleutel tot de oplossing ligt bij de gemeente zelf, de eerste overheid. Dat is de plek waar politiek en democratie voor mensen tastbaar worden, en waar samenwerking tussen bestuur en inwoners steeds belangrijker wordt, of dat nu over oude of nieuwe media gaat.

De heer VRUGT: U geeft een heldere opsomming van wat we allemaal wel weten. U hebt het over het maken van keuzes. Die hebt u, en misschien wij allemaal, in de afgelopen vier jaar niet gemaakt. Dat is een gemiste kans. Als het om de takendiscussie gaat, geldt dat ook voor het college. Ik hoor u helemaal niets concreets zeggen over wat u nu wilt. U gaf aan dat u bovenwettelijke subsidies nog eens tegen het licht wilt houden. Die opdracht gaf u aan het college mee. Kunt u één concreet voorbeeld geven van waar D66 dan aan denkt?

Mevrouw LEITNER: Twee dingen. Het college heeft vorig jaar al een takendiscussie aangekondigd. Die komt er nu voor de begroting.

De heer VRUGT: Dat is een beetje laat. Vindt u dat ook?

Mevrouw LEITNER: Dat betreuren wij, maar dat leidt niet meteen tot een motie van treurnis. Wel gaan we ervan uit dat het college handelt in het belang van Haarlem. De keuzes die we anders maken, repareren we in het amendement. Als je schaarse middelen hebt, moet je ervoor zorgen dat wat je doet bijdraagt aan de maatschappelijke doelen.

‘Meten is weten’ wordt dan steeds belangrijker. De accountant en de Rekenkamercommissie hadden al geconstateerd dat bij een aantal activiteiten de relaties tussen doelen en prestaties niet altijd duidelijk zijn. Dat zijn zaken die wij belangrijk vinden om af te wegen. Daarnaast compenseren wij op een aantal punten de rijksbezuinigingen. Ook dat zijn zaken waarnaar je kunt kijken.

De heer VRUGT: Ik vroeg om een concreet voorbeeld. Waar denkt D66 aan? Wat u nu zegt, kan ik ook wel uit mijn mouw schudden. In welke richting denkt u?

Mevrouw SIKKEMA: Misschien mag ik een aanvullende vraag stellen. Wat zijn volgens D66 de belangrijkste maatschappelijke doelen die wij in deze stad moeten bereiken?

Daarmee wordt het denk ik concreter. Wat heeft voor u prioriteit, los van geld?

Mevrouw LEITNER: We moeten in ieder geval voorzichtig zijn met zaken die waarde aan de stad toevoegen. Ik doel dan op onderhoud, cultuur en de podia. Die dingen zijn belangrijk. Natuurlijk is schoon, heel en veilig ook heel belangrijk.

De VOORZITTER: Dit is een erg leuke en goede vraag. Mevrouw Leitner probeert er ook goed antwoord op te geven. We hadden echter afgesproken dat het college eerst met een voorzet komt over de kerntakendiscussie. Voor je het weet, zitten we daar middenin. Misschien kunnen we ons beter houden aan de afspraak die we in de commissie Bestuur hebben gemaakt.

Mevrouw SIKKEMA: Dan wordt het een heel korte behandeling.

Mevrouw LEITNER: U merkt wel dat het iets is waar we graag over willen praten.

De VOORZITTER: U mag het zelf bepalen. Gaan we nu toch een kerntakendiscussie in de raad voeren? Wat leuk. Dat is voor het college ook heel prettig.

Mevrouw SIKKEMA: Het ging mij er niet om hier een kerntakendiscussie te voeren. Dat is niet de reden waarom ik mijn vraag stelde. Het ging alleen maar over geld en processen. Ik wilde graag wat inhoud horen. Mijn vraag was daarom wat voor D66 van belang is. Die vraag is beantwoord.

De heer VRUGT: Mevrouw Leitner heeft een helder antwoord gegeven. Zij noemde een aantal zaken die D66 in ieder geval belangrijk vindt. Ik hoorde haar onder andere cultuur noemen. Ik ben het met haar eens dat dat belangrijk is, maar juist dat is een bovenwettelijke taak. Daarom vraag ik toch nogmaals waar D66 aan denkt. Wat kan straks komen te vervallen? Cultuur in ieder geval niet, hoor ik u zeggen.

Mevrouw LEITNER: We hebben een aantal kortingen op rijksbudgetten gecompenseerd, met name op het gebied van de sociale veiligheid. Dat is iets waar wij kritisch naar willen kijken. Het feit dat wij cultuur belangrijk vinden, betekent niet meteen dat je er met je handen vanaf moet blijven. We moeten reëel kijken naar wat mogelijk is. Als zaken efficiënter kunnen, moet dat altijd gedaan worden.

De heer VRUGT: Dat is dan interessant, want dat vraagt om een afwegingskader. Die discussie gaan we nog voeren. Hoe gaat u beoordelen welke activiteiten op het gebied van cultuur een efficiënt bereik hebben? Op basis van bezoekersaantallen? Of behoudt u alleen de heel populaire dingen? Hoe denkt u daarover?

Mevrouw LEITNER: Daar zullen we het bij de kerntakendiscussie over hebben.

De heer VRUGT: Dit staat nog even los van de kerntakendiscussie. Het ging om het beoordelen van de instellingen met wie we verder willen gaan. Daar hebben we ook al volop discussie over gevoerd. Ik dacht: als grootste fractie in deze raad hebt u daar vast een idee over. Als dat niet zo is, horen we dat later.

Mevrouw LEITNER: U stelt een vrij gedetailleerde vraag. Welke bezoekersaantallen wij voldoende vinden en welke niet vind ik voor nu veel te ver gaan.

De heer VRUGT: Ik bedoelde dat dit een criterium is op basis waarvan je iets kunt toetsen. Ik vroeg naar de criteria. In het verleden hebt u er bij de subsidiesystematiek trouwens ook op staan hameren dat de criteria eerst helder moesten zijn. Dat kan ik me

nog heel goed herinneren. Dat is natuurlijk allemaal op niets uitgelopen. Ik vind het jammer dat u niet concreter kunt zijn.

De heer SCHRAMA: Ik zal niet ingaan op de takendiscussie, want die komt nog aan de orde. U zei eerder dat de decentralisatie op ons afkomt, en dat dit veel extra taken oplevert. We zijn het er allemaal over eens dat dit in de komende jaren een enorme impact op de gemeente zal hebben. Toen het coalitieakkoord geschreven werd, was dat nog niet zo duidelijk als nu. Het college moet maar zien te roeien met de riemen die het heeft. Welke richtlijnen wilt u het college voor dat laatste jaar meegeven? Het is een ongelooflijk moeilijke taak, waarvoor sturing vanuit de coalitiepartijen nodig is. Die zie ik eigenlijk niet. Kunt u daar iets over zeggen?

Mevrouw LEITNER: Ik vind dat lastig. Vraagt u welke richtlijnen wij het college in het laatste jaar meegeven?

De heer SCHRAMA: U zegt dat er heel moeilijke zaken op ons afkomen. Daar ben ik het mee eens. U geeft verder echter geen richtlijnen aan het college mee over hoe het hierin moet handelen. Het is voor het college juist heel belangrijk hoe het hierin moet handelen. Ook voor het volgende college is dat belangrijk. Dit zal namelijk een enorme impact op Haarlem hebben. Ik zou niet graag willen dat het college stuurloos raakt. Ik zou graag zien dat de coalitiepartijen hun verantwoording nemen en dat ze hier richtlijnen voor geven.

Mevrouw LEITNER: Bedoelt u dat ik nu richtlijnen moet meegeven voor de decentralisaties?

De heer SCHRAMA: Ja, dat bedoel ik.

Mevrouw LEITNER: Ik begrijp de vraag nog niet goed.

De VOORZITTER: Over dit onderwerp is in de afgelopen tijd een aantal nota's verschenen. Als we die nou richtlijnen noemen, is de vraag misschien beantwoord.

De heer SCHRAMA: De coalitie heeft een akkoord geschreven dat in feite vrij dwingend is voor het college. Het college is daarmee genuilkorfd en moet de dingen doen die daarin staan. De decentralisaties staan er echter niet in. Die waren drie jaar geleden nog niet zo opportuun. Nu zijn ze heel opportuun. Ze zijn zelfs de belangrijkste zaken die in de komende tijd staan te gebeuren. Ik vraag me af hoe u het coalitieakkoord gaat amenderen om het college goed te kunnen steunen en adviseren. Is de vraag nu wel duidelijk?

Mevrouw LEITNER: We gaan het coalitieakkoord niet amenderen. De decentralisaties worden uitgewerkt in nota's. Die worden en zijn behandeld in de commissies. U zit daar zelf ook bij.

De sleutel tot de oplossing ligt in ieder geval in de gemeenten. Democratie en politiek krijgen daar vorm, via oude en nieuwe media. Dat wordt steeds belangrijker. De deuren en ramen van dit gemeentehuis stonden wagentijd open en moeten wagenwijd openblijven. Dat geldt des te meer in dit laatste begrotingsjaar. College, laat nog eens even goed zien wat jullie waard zijn, because you are worth it.

De heer SNOEK: Ik heb een kort ordevoorstel. Opmerkelijk aan deze week is dat u een kadernota hebt voorgelegd die raadsbreed wordt afgewezen. Dat zegt wat over de verhouding tussen college, coalitie en raad. Het college moet op 1 oktober een voorstel doen voor de kerntakendiscussie. Het lijkt ons zinvol als u zich daarvoor laat inspireren en als u de discussie daarover laat plaatsvinden. Als u dat niet doet, loopt u het risico op 1 oktober met een voorstel te komen dat weer volledig door de raad gecorrigeerd moet worden.

De VOORZITTER: Hoorde ik u nu in uw bijdrage zeggen dat het pingpongen was, mijnheer Snoek? Er is heel duidelijk afgesproken dat het college de eerste stappen zal zetten en dat het in oktober met een verhaal komt. Natuurlijk is het zinvol om hier het een en ander uit te wisselen, maar laten we dat dan kort houden. Laten we niet te veel op de

takendiscussie vooruitlopen, want dan doorkruisen we onze eigen afspraken. We hebben daar uitgebreid over gesproken in de commissie Bestuur, en daar was u bij.

De heer SNOEK: U doet een voorstel, en de raad kan kaders en inspiratie meegeven.

De VOORZITTER: Met alle plezier. Het voorstel van de voorzitter van de raad was om daar uitgebreid aandacht aan te besteden. Dat voorstel is niet overgenomen.

De heer SCHOUTEN: Stel dat we dit hele stuk gelezen hadden, en vooropgesteld dat we daar verder op ingegaan waren, en indien we er dan een mening over gevormd hadden, misschien waren we dan uitgegaan van de aannames ... Als u me nu kwijt bent en me nog warriger vindt dan anders, wil ik erop wijzen dat dit de lijn is waarlangs dit stuk is opgesteld: mitsen, maren en pm's. Niets is zeker. Wat is de waarde van deze kadernota gezien alle ontwikkelingen die nog op ons afkomen? Wat gaat bijvoorbeeld de aangekondigde bezuiniging van 6 miljard euro voor Haarlem betekenen? Je zou 1 promille verwachten, 6 miljoen euro. Maar nee: dit college maakt er 8 miljoen tot 10 miljoen euro van. Stevenen we er niet op af dat de begroting geen afgeleide meer kan zijn van deze kadernota, en dat we hier nu drie dagen voor Jan Doedel zitten? Ik had graag een andere uitdrukking gebruikt, maar met de pers op de tribune hebben we zo weer een relletje of een ordinaire uitstraling. In dit licht bezien is het verbijsterend om op zaterdag in de krant te moeten lezen dat er een tussentijdse brief van de wethouder is aan de coalitiepartijen om de zaak te masseren. Met andere woorden: laat de oppositie maar schreeuwen in het debat. De coalitie heeft het toch al geregeld. Als we dat op voorhand hadden geweten, had ons dat heel veel werk gescheeld. Hetzelfde geldt voor de meerjarenraming. Het college geeft in de kadernota meermalen aan dat het keuzes niet aan de raad voorlegt bij gebrek aan financiële middelen. Voor Sociaal Lokaal is dat onbegrijpelijk, want hoe kan de raad kaders stellen als u de keuzes niet aan de raad voorlegt? De raad heeft toch het budgetrecht? De raad beslist toch waar het geld naartoe gaat, en niet het college?

Mevrouw SIKKEMA: Ik begrijp niet helemaal wat u nu zegt. Kunt u concreter zijn?

De heer SCHOUTEN: En nog warriger?

Mevrouw SIKKEMA: Zegt u dat het college voorstellen niet eerst aan de raad voorlegt wegens gebrek aan geld?

De heer SCHOUTEN: Het maakt keuzes, en dat staat letterlijk in de kadernota. Hoe verwacht u dat wij ons werk voor de Haarlemmers doen als u ons kennelijk niet serieus neemt? Of hebt u de coalitiepartijen zo onder de duim dat ze alles wat u zegt voor waar aannemen?

Begroting en budgetbeheer zijn nog steeds een groot punt van zorg. Al die moeilijkheden bij de begroting en het budgetbeheer brengen ons jaar in, jaar uit weer in de financiële problemen. Mede door de bijna nonchalante houding van de gemeentelijke organisatie zadelen we de Haarlemmers steeds weer op met bezuinigingen waarmee niemand rekening had gehouden. Het is aan de Haarlemmers toch niet uit te leggen dat hun lasten steeds maar weer stijgen? Wij stijgen van de vierde naar de derde plaats op de lijst met netto woonlasten van zeven vergelijkbare gemeenten. Gaan we echt voor de eerste plek in deze race? Ook dit komt doordat de gemeentelijke organisatie de zaken na al die jaren nog steeds niet op orde heeft. Wie nog weet waar we mee bezig zijn, mag het zeggen. Zelfs de coalitiepartijen zijn het erover eens dat er nog maar weinig over is van het originele coalitieakkoord 2010-2014. Ook is er na drie jaar regeren maar weinig van dat coalitieakkoord gerealiseerd. Steeds weer wordt de raad geconfronteerd met onverwachte financiële mee- en tegenvallers. Het college had niet de beleefdheid die vooraf aan de raad te melden. De tegenvallers blijken steeds weer groter dan de meevallers. Ook in de berap 2013-I staat weer een tegenvaller van 2,5 miljoen euro. Die 2,5 miljoen euro is al uitgegeven en daarvoor moet ergens anders dekking gevonden worden. De algemene reserves worden hiermee totaal uitgeput, net zoals de Wmo-reserves. Zo zadelt u het

volgende college met uw probleem op. Dat noemen wij 'over je graf heen regeren' en dat is niet netjes. Op deze manier blijft er niets voor uw en onze kinderen over. Is dat wat u bedoelt met Haarlemmers die in hun eigen kracht moeten staan? En daarnaast: je kunt niet continu uit de Wmo-reserve blijven putten. We verliezen onze risicobuffer. De Wmo-buffer is er voor de Wmo en nergens anders voor. Dat geldt zeker nu nog niet duidelijk is wat er allemaal door de regering over de schutting van de gemeentes wordt gegooid. Sociaal Lokaal ziet dan liever dat u bezuinigt op verspilling. In een onderzoeksrapport van de TU Delft staat dat zo'n vierhonderd Nederlandse gemeenten jaarlijks tussen de 300 en 400 miljoen euro verspillen aan amateuristisch en inefficiënt gebruik van hun vastgoed. Dit gebeurt doordat zij niet op een goede manier omgaan met gas, water, licht en onderhoud van de gebouwen. Misschien is daar nog winst te behalen. Dat kan voor Haarlem misschien weer 1 miljoen euro schelen. Laat Haarlem hierin het goede voorbeeld geven.

Lenen om de gaten te dichten kunnen we ook wel vergeten. Op bladzijde 44 van de kadernota hebt u een schrikbarend staatje gepresenteerd. Tot 2017 wijkt de lijn met begrotingsleningen schrikbarend ver af van de geactualiseerde lijn. Had deze coalitie begroot dat we in 2017 een schuld zouden hebben van 460 miljoen euro; na actualisatie blijkt dat maar liefst 640 miljoen euro te zijn. Misschien zijn hier cijfertjes omgedraaid? Lenen tegen 5% rente betekent dat we ieder jaar maar liefst 4 miljoen euro extra moeten betalen aan rente. Welke mooie dingen hadden we daar niet mee kunnen en moeten doen?

Mevrouw SIKKEMA: Ik ben het helemaal met u eens, maar ik moet toch even terugdenken aan de tijd waarin u nog deel uitmaakte van de SP. Aan het begin van de periode gaf juist u aan dat bezuinigingen niet mogelijk waren. Nu zegt u met grote woorden dat wij een zeer hoge schuld hebben en dat we daarover zoveel rente moeten betalen. Hoe moet ik dat met elkaar rijmen?

De heer SCHOUTEN: Ik vind het lastig om te zeggen, maar nu zijn we Sociaal Lokaal.

Mevrouw SIKKEMA: Blijkbaar was dat voor u een van de redenen om uit de SP te stappen. Ik ben blij dat u er nu zo tegenaan kijkt.

De heer SCHOUTEN: Die discussie moet ik op een andere manier en op een andere plek met u voeren.

Mevrouw SIKKEMA: Dat lijkt mij goed.

De heer SCHOUTEN: 640 miljoen euro schuld betekent 32 miljoen euro rente per jaar. Volgens de VVD had de schuld in deze raadsperiode omlaag moeten gaan. Dat is niet gelukt. Sociaal Lokaal vindt ook dat Haarlem iets aan de schuld moet doen. We hoeven hem niet terug te brengen naar nul. Wel kunnen we hem in een periode van dertig jaar bijvoorbeeld terugbrengen naar een schuldenlast ter hoogte van die van vergelijkbare Nederlandse gemeenten.

In de kadernota geeft u aan dat het weerstandsvermogen nog voldoende is. Daar gelooft Sociaal Lokaal niet in. Als alle risico's in kaart zijn gebracht, de begroting op de juiste manier is ingericht en het budgetbeheer op orde is, zal waarschijnlijk blijken dat het weerstandsvermogen onvoldoende is om alle risico's te dekken. Dan stevent Haarlem op een faillissement af. Graag hoor ik uw reactie hierop.

We hebben altijd gezegd dat je de boel niet plat moet bezuinigen. Dat geldt lokaal en landelijk. Gelukkig is steeds meer economen dezelfde mening toegedaan. Juist nu is investeren de beste manier om uit de crisis te komen. Je kunt nu ook niet meer bezuinigen op het sociale domein. Je kunt het uiteraard proberen, maar geheid krijgen we dan in de toekomst de rekening gepresenteerd.

De heer DE JONG: U wist dat ik u zou interromperen. Volgens mij had u beter lid kunnen blijven van de SP. De SP heeft toch vaak een wat consistentere verhaal. U wilt de stad niet kapot bezuinigen, maar u komt met geen enkele oplossing. Het is allemaal niet goed; alles is slecht. Maar komt u nu eens met iets concreets, en dan niet met het verhaal

dat er in het vastgoed in Nederland 400 miljoen euro wordt verspild. Het is tot nu toe een heel tegenstrijdig verhaal.

De heer SCHOUTEN: Misschien wordt het u dadelijk duidelijk.

Als we bezuinigen op het sociale domein, krijgen we in de toekomst geheid de rekening gepresenteerd. Mensen die op de nullijn gezet worden, komen vroeger of later toch als kostenpost voor de sociale dienst bij de gemeente terug. Waarom die landelijke afbraak van de zorg? Je ziet dat de zorgverzekeraars exorbitante winsten van vele miljoenen hebben. De zorg wordt ook vanuit Den Haag opgelegd aan de steden. Dat kan toch allemaal niet zo doorgaan? We stevenen hier echt af op een artikel 12-status en dat is schrikbarend. Of zou dat voor Haarlem stiekem beter zijn dan het huidige college? Nog even terug naar de kadernota, want daar zitten we hier per slot van rekening voor. Op pagina 19 lezen we dat er een structureel tekort is van 200.000 euro op de fietsenstalling bij het Stationsplein. Zo lang ProRail niet bijdraagt in de kosten, stelt Sociaal Lokaal voor de fietsers een kleine bijdrage per fiets te vragen voor het parkeren. Vervolgens kunt u drastisch handhaven in de aangewezen gebieden rondom het station op fietsen die fout of te lang geparkeerd staan. Wat opgaat voor automobilisten, kan ook opgaan voor fietsers. We dienen hierover een motie in.

Motie 1: Boter bij de fiets

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, overwegende dat:

- er op de bewaakte fietsenstalling onder het Stationsplein een structureel tekort rust van 200.000 euro per jaar;
- gezien de financiële situatie van de gemeente Haarlem het gratis verlenen van deze service ter discussie moet kunnen staan;
- er van de automobilisten wel overal een bijdrage voor het parkeren wordt gevraagd ter dekking van de kosten;

constaterende dat:

- er in principe geen verschil in behandeling zou moeten zijn tussen de verschillende soorten weggebruikers/parkeerders;
- ProRail niet genegen is om bij te dragen in de kosten;

verzoekt het college:

- serieus te onderzoeken hoe een financiële bijdrage van de fietsers die gebruikmaken van de fietsenstalling onder het Stationsplein gerealiseerd kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: Sociaal Lokaal.

Er verandert zoveel binnen de sociale zekerheid dat je rustig kunt stellen dat deze volledig verbouwd wordt. Het roer moet volledig om. Van alle burgers wordt veel meer zelfredzaamheid verlangd; zoveel, dat het merendeel totaal de weg kwijt is. Burgers accepteren met grote moeite dat ze vele stappen terug moeten doen. Aanpassing kan alleen met de juiste voorlichting. Klantenbijeenkomsten en informatiebijeenkomsten zijn te beperkt. Langs diverse kanalen zal de burger op de hoogte gebracht moeten worden van de veranderingen. Daarvoor mag nu wat betreft Sociaal Lokaal best de Wmo-reserve aangesproken worden.

Nu ook nog de Stadskrant gaat verdwijnen, zal veel of zelfs alles digitaal gaan gebeuren.

Mevrouw LANGENACKER: De Stadskrant gaat niet verdwijnen. Daar hebben we afgelopen donderdag nog over gesproken. Hij komt minder frequent uit, maar blijft

bestaan. Dat is besloten ten behoeve van de mensen die bijvoorbeeld geen computer hebben.

De heer SCHOUTEN: Nog altijd hebben veel mensen niet de beschikking over een pc. Voor veel ouderen is de weg naar de bibliotheek een te groot obstakel. Nu las ik zaterdag in de krant dat VVD-staatssecretaris Teeven gedetineerden de beschikking wil geven over een pc, voor socialisering en educatie. Zou het niet de moeite waard zijn om hem te verzoeken deze pc's ook ter beschikking te stellen aan alle Haarlemmers die buiten hun schuld werkloos zijn geraakt? Net als gedetineerden krijgen zij hiermee een betere kans op terugkeer naar de arbeidsmarkt. Wij overwegen een motie in die richting.

Op pagina 20 lazen wij dat de begrafeniskosten nog altijd ontoereikend zijn. Ze leveren een structureel tekort van 100.000 euro op. Het lijkt ons de moeite waard te overwegen de leges hiervoor te verhogen. Het aantal klanten zal hierdoor in deze sector helaas niet teruglopen. Graag horen we hoe het college hierover denkt.

In het coalitieprogramma wordt het milieu serieus genomen. Dat is een van de redenen waarom dit college de aanschaf van zonnepanelen met grote kracht heeft gestimuleerd. Sociaal Lokaal stelt voor om al die mensen die ongevraagd en onbedoeld door de uitspraak van het Europese Hof btw-ondernemer zijn geworden te ondersteunen door de btw-administratie van ze over te nemen. Sociaal Lokaal wil graag van het college weten of het huidige actieve beleid ten aanzien van zonnepanelen nu wordt beëindigd, en wat dit zou betekenen voor Haarlem Klimaatneutraal.

Ten slotte wil Sociaal Lokaal nog een lans breken voor de bereikbaarheid van Haarlem. We hebben het al jaren over de vertraming van de Zuidtangent, over een bus- of trambaan langs de A9 en de laatste jaren ook over het verbreden van de Oostweg. Het verbreden van de Waarderweg, de Schoterbrug en de Spaarndamseweg naar vier rijstroken wordt nu weer vertroebeld doordat 3,8 miljoen euro verdwenen is. De openstelling van de Waarderbrug in twee richtingen wordt al jaren getraineed. Nu wordt ze weer uitgesteld door het afwijzen van een volledig door de provincie betaalde fietsbrug naast de Waarderbrug. Bedankt, coalitie. De linksaffer vanaf de Prinsenbrug wordt gefrustreerd doordat onze organisatie nog traditioneel blijft denken in starre verkeersregelinstanties. Er bestaan prachtige plannen voor drie ringwegen om het centrum heen. Als we op de huidige manier doorgaan, komen die er nooit. We komen ze zelfs maar heel summier in de kadernota tegen. Intussen liggen de wegen in de stad nog steeds overal open. De bereikbaarheid in en om Haarlem is bedroevend. We horen graag wat het college daaraan wil doen. Ik heb het dan nog niet eens gehad over de plannen voor een transferium aan de oostkant van de stad of de prachtige, door de hele raad gedragen plannen voor een overlaadstation voor goederenvervoer in kleinere eenheden naar de binnenstad. Tot zover de beschouwingen van Sociaal Lokaal.

De heer VAN HAGA: Eigenlijk kan niemand het met de heer Schouten oneens zijn, want wat hij zegt is allemaal heel algemeen. Daarom zou ik even willen teruggaan naar wat hij zei over het vastgoed. Het is zo dat er veel geld wordt weggegooid en we proberen daar al drie jaar wat aan te doen, met enig succes. Kunt u iets noemen wat geen geld kost, wat we nu kunnen doen en wat geld gaat opleveren?

De heer SCHOUTEN: Als ik dat wist, zou ik spekkoper zijn. Ik kan alleen maar zien wat er fout gaat. Ook ik weet niet exact hoe we daarvoor een oplossing kunnen vinden.

Mevrouw LANGENACKER: Deze week, tijdens de behandeling van de kadernota, gaat het wat betreft de PvdA om drie zaken. Het eerste is eerlijk delen, ook in deze financieel moeilijke tijden. Het tweede is dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. We houden in deze kadernota de regelingen voor de minima volledig in stand. Het tweede is de rol van de gemeente. In tijden waarin de gemeente nog belangrijker wordt, moeten we ervoor zorgen dat we aandacht hebben voor de mensen die met

veranderingen te maken hebben. We moeten naar een omslag in werken en denken van ik naar wij.

In deze tijden spreken wij veel Haarlemmers; Haarlemmers die het moeilijk hebben. Ik spreek Desi, wier man in de autobranche bijna geen inkomen meer heeft. Zijzelf solliciteert al meer dan drie maanden, maar heeft geen enkel uitzicht op een andere baan. Ik spreek Gerrit, die als stukadoor zonder werk zit. Omdat de kansen voor omscholing aan hem voorbij zijn gegaan, staat hij nu met lege handen. Die grote kerel van 150 kg staat daar eenvoudigweg te janken in de deuropening. Ik spreek deze week mijn sportschoolhouder. Hij vertelt met tranen in zijn ogen dat hij zijn personeel per 1 augustus moet ontslaan. Er is geen vraag meer naar deze gemiddeld dure sportschool. Na twaalf jaar gaat hij over op een sportschool met een abonnement voor €15,95 per maand. Hij kan daar geen geschoold personeel meer voor gebruiken. Deze verhalen motiveren mijzelf en de PvdA om ervoor te zorgen dat we mensen in deze economisch moeilijke tijden perspectief blijven bieden.

De heer AZANNAY: Ik zit aandachtig te luisteren. Mevrouw Langenacker noemt een aantal mensen die bijvoorbeeld op zoek zijn naar werk. Ik hoor toevallig geen Mohammed, of Saida of Fatima. Zijn zij geen Haarlemmers?

Mevrouw LANGENACKER: In een ander deel van mijn verhaal komt een allochtoon gezin aan bod. Ik zorg dus dat iedereen in onze stad aan bod komt.

De heer VRUGT: Misschien heette die meneer van die sportschool wel Mohammed.

De heer DE JONG: Kan mevrouw Langenacker dan ook wat aandacht besteden aan Willem-Frederik en Klaas-Jan?

Mevrouw LANGENACKER: Ook die komen nog aan de orde. Ik heb vanavond een enorm breed verhaal. Wacht dus maar af.

Ik gaf al aan dat deze verhalen ons motiveren om hen perspectief te blijven bieden. Dat is niet gemakkelijk. Het eerlijke verhaal is dat de gemeente Haarlem ook bijna niet meer weet waar ze geld vandaan moet halen. We zoeken naar manieren om onze financiën op orde te houden. We worden elke keer opnieuw getroffen door maatregelen van buiten die grote financiële gevolgen hebben voor onze begroting, en daarmee voor de taken die we nu nog uitvoeren maar straks misschien niet meer. Daarom vinden wij het belangrijk dat ons uitgangspunt om eerlijk te delen tijdens deze kadernotabehandeling overeind blijft. We willen er in ieder geval voor zorgen dat de mensen die het in deze stad het moeilijkst hebben, worden ontzien. We dienen vanavond samen met andere partijen drie amendementen in om deze principes in stand te houden. Verder zijn we zeer bescheiden. We dienen geen andere moties in, omdat we vinden dat alles wat extra geld kost nu niet past.

Als gemeente spelen we in het leven van veel mensen een belangrijke rol. Dat geldt bijvoorbeeld bij het helpen aan werk. Onze rol in het leven van mensen die nu of straks zorg nodig hebben, wordt alleen maar groter. Dat betekent dat het nog urgenter is dat de overheid klaar is om die belangrijke rol voor de mensen die het nodig hebben goed te kunnen vervullen. Wij pleiten voor twee zaken: het verminderen van het aantal verschillende loketten, en voor de menselijke maat waar mogelijk en algemene maatregelen waar nodig. De nieuwe wethouder in Amsterdam, Pieter Hilhorst, introduceerde in de Wibautlezing het begrip 'verknijpte overheid'. Even voor de duidelijkheid: we hebben het dan niet over een overheid die gek geworden is, maar over een overheid met te veel loketten, waardoor het overzicht zoek is; het overzicht binnen de gemeente, maar ook het overzicht bij organisaties en burgers die van meerdere loketten gebruik moeten maken. Wij vragen organisaties in het sociale domein om in deze tijden integraal, in nieuwe vormen en op nieuwe manieren te werken. We vragen ze te luisteren naar de behoeftes van mensen en daar hun aanbod aan aan te passen. Wij moeten als overheid het goede voorbeeld geven. Wij moeten van een verknijpte overheid naar een

politiek van nabijheid. Alleen wij zien namelijk het verband tussen schooluitval van kinderen en schulden van ouders. Alleen wij zien het verband tussen overlast op straat en de problemen achter de deur. Door in een vroeg stadium de problemen in onze stad aan te pakken, kunnen we erger voorkomen. Daarmee zijn we goedkoper uit. Dat kunnen we als overheid niet alleen. Dat moeten we ook niet alleen doen. Maak gebruik van de netwerken en de kennis in de wijken. Doe het samen, zoals onze leus al eerder luidde, want samen maken we Haarlem.

Vanavond kijken we terug naar wat we in de afgelopen jaren bereikt hebben. We kijken vooruit en willen aangeven wat voor ons nog steeds erg belangrijk is. Ik ga in op vier thema's: leefbare wijken, werkgelegenheid, het sociale aspect en financiën.

Eerst ga ik in op de leefbare wijken. In de afgelopen jaren is er veel gebeurd waar wij trots op zijn. Er is ook veel gebeurd om de wijken in Haarlem leefbaar te houden. Wij zijn er trots op dat Haarlem het op-twee-na-mooiste plein heeft gekregen en dat dat in Delftwijk gerealiseerd is. De burgemeester refereerde daar al aan. Deze herstructureringswijk is bijna klaar. Ze is een aanwinst voor onze stad en de bewoners aldaar. Wij vinden dit een goed voorbeeld van de samenwerking en inzet van allerlei partijen in onze stad. De woningbouwcorporaties, de winkeliersvereniging en de wijkraad in Delftwijk hebben samen met allerlei actieve burgers een prachtige prestatie geleverd. Wij constateren dat het nog altijd loont om te investeren in onze stad. We zijn er dan ook blij mee dat het ISV-geld nog een jaar beschikbaar is.

Wij zijn blij dat in deze periode een eerste aanzet is gedaan om de Amsterdamsebuurt leefbaarder te maken en de Amsterdamsevaart terug te geven aan de wijk. Dat betekent dat we ook de Oudeweg gaan opknappen. Zo wordt de doorgaande route naar het centrum nog beter gefaciliteerd.

De heer BOER: De PvdA is dus blij met de boomkrachten op de Amsterdamsevaart?

Mevrouw LANGENACKER: De PvdA is blij dat we in deze coalitieperiode eerste maatregelen getroffen hebben om de Amsterdamsevaart terug te geven aan de wijk en de buurt daarachter leefbaar te maken. Dat hebben we ook in het coalitieakkoord afgesproken. We zijn daar trots op.

Wij zijn trots op wat we in Schalkwijk gerealiseerd hebben, bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid. We willen een compliment geven aan onze portefeuillehouder. Wij hebben een burgemeester die gewoon aanbelt bij de jongeren in Schalkwijk die er de grootste problemen veroorzaken en vraagt wat ze nodig hebben. Er wordt ingezet op kansen en niet alleen op straffen.

De VOORZITTER: Ik zie wat vraagtekens op de voorhoofden van collegeleden, die dit niet weten. Daarom is het heel goed dat u dit zegt.

Mevrouw LANGENACKER: Bij dezen mijn complimenten. Er komen er nog een paar voor het college. Onze financiën zijn tegenwoordig heel beperkt. Toch kun je ook in het klein iets betekenen voor het gevoel van veiligheid. Wij pleiten ervoor om bijvoorbeeld goed te kijken naar verlichting. Wij vragen het college om op plekken waar het donker is nog iets meer te doen aan verlichting, en om goed te kijken naar het snoeien van bosjes. Mensen hebben dan in ieder geval het gevoel dat ze veilig zijn en op deze manier zal ook meer veiligheid ontstaan. Het zit hem niet alleen in verlichting, maar bijvoorbeeld ook in afval. Een schone straat draagt ook bij aan een veilig gevoel. Wij maken ons zorgen over het voornemen van het college om in bepaalde straten in Schalkwijk – bijvoorbeeld in de Ruslandstraat, waar de leefbaarheid al erg onder druk staat – de ondergrondse huisvuilcontainers weg te halen. Wij vragen het college eerst in overleg te gaan voordat we beslissen om op zulke cruciale plekken de bakken te verwijderen. Al eerder hebben we aangegeven dat we ons zorgen maken om gebieden in Schalkwijk en Haarlem-Oost waar op dit moment niet in geïnvesteerd wordt. U hebt in onze reactie op het bestemmingsplan Schalkwijk-Midden gezien dat wij ons niet wilden neerleggen bij een

bestemmingsplan zonder ambitie. We hebben veel gebiedsvisies, maar er liggen ook veel projecten stil. Wat doen we in de tussentijd? Daar moeten we over nadenken. Op het gebied van leefbare wijken zijn we ten slotte trots op het Speelruimteplan, de Parkeervisie en een regionale bereikbaarheid en een HOV waarmee de buurten leefbaar en goed bereikbaar blijven.

De heer SNOEK: Waarom bent u trots op het Speelruimteplan? Wij zien alleen maar bezuinigingen, zaken die worden weggehaald en ambities die voor de toekomst worden neergezet zonder dat daar geld bijgelegd wordt. Waarom is de PvdA precies trots op dat plan?

Mevrouw LANGENACKER: In eerdere moties hebben we een aantal zaken meegegeven, ook in de vorige periode. Die vinden we heel goed terug in dit Speelplaatsenplan. De zandbakken zijn daar een voorbeeld van, maar er zijn er meer. Wij denken dat het goed is dat ze in verschillende wijken een plek zullen krijgen.

De heer SNOEK: Al die ambities die u in moties, en die onze partij in initiatieven heeft neergelegd, zijn opgenomen als ambities. Ze worden allemaal niet gerealiseerd met dit Speelruimteplan. Er wordt alleen maar bezuinigd.

Mevrouw LANGENACKER: Dat herkennen wij niet, mijnheer Snoek.

De heer SNOEK: U kunt daarvoor bij uw woordvoerder terecht.

De heer DE JONG: In dit thema van mevrouw Langenacker valt ook wonen. Zij raakt nu één onderwerp niet aan in haar betoog. Ik kan daar boos om worden als ik de kadernota lees. Het college stelt namelijk voor om de lasten te verschuiven van huurders naar eigenaren. Uw achterban woont ook in huizen die eigendom zijn. Nu stelde het college voor de ozb maar even met 7,5% te verhogen. Zou u daar nou in eerste instantie mee hebben ingestemd, met die lastenverschuiving van huurders naar eigenaren? Zou u zo'n lastenverzwaring werkelijk aan uw eigen achterban hebben kunnen verkopen? Of zegt u nu: wij hebben een achterban die zowel huurt als koopt en wij moeten daarin een evenwichtige keuze maken?

Mevrouw LANGENACKER: Wij geven bij deze kadernota aan dat wij inderdaad zijn voor een evenwichtige keuze. Wij hebben bij de begroting vorig jaar wat ons betreft een leuke en goede discussie gevoerd over het eerlijk verdelen van de lasten. Wij hebben steeds gezegd dat de inkomstenpijler ook een van de pijlers is waar de pijn over verdeeld moet worden. Hoe vervelend en pijnlijk ook, iedereen moet een steentje bijdragen aan de financiële positie van de gemeente. Dat betekent dat wij de ozb zouden steunen zodra er geen andere mogelijkheden meer zijn. Uiteindelijk zijn we blij dat we samen een amendement hebben opgesteld, waarin wij de kwijtschelding het belangrijkste vinden. Wij vinden namelijk dat vooral voor de minima alles op orde moet blijven. Wij steunen uiteindelijk ook het feit dat we de ozb niet verder verhogen dan met 3%.

De heer DE JONG: Dat begrijp ik. Ik ben blij dat u dit nu ook vindt. Blijkbaar waren er alternatieven voorhanden, zodat de ozb niet met 7,5% hoefde te worden verhoogd, zoals het college voorstelde. Ik concludeer uit uw woorden dat het coalitieakkoord nog steeds een goed en evenwichtig akkoord is.

Mevrouw LANGENACKER: U kunt altijd op ons rekenen. Zoals de heer Snoek zei: er is nog steeds liefde.

Mevrouw LEITNER: Als ik naar uw betoog luister, krijg ik de indruk dat Haarlem alleen uit Schalkwijk bestaat. Wat is uw visie op andere wijken?

Mevrouw LANGENACKER: Ik heb ook Delftwijk al genoemd. Dat ligt in Haarlem-Noord. We hebben veel gedaan, in heel veel wijken. Ik noem maar een gebied waar we ook heel trots op zijn: de Raaks. Ook dat is een gebied dat enorm is opgeknapt. Zo zijn nog veel meer delen van de stad, ook in het centrum, enorm opgeknapt. Het is ons een doorn in het oog dat we op heel veel plekken heel veel hebben gedaan, maar dat Schalkwijk op dit moment achterblijft. Daarom verdient dat nu extra aandacht.

Dan kom ik op ons tweede punt, de werkgelegenheid. De werkgelegenheid staat al een tijdje onder druk. Ik noemde daarbij al een paar voorbeelden in het begin van mijn betoog. Haarlem doet het nog steeds redelijk ten opzichte van een aantal andere grote steden in Nederland. We waarschuwen het college voor het feit dat Haarlem nogal eens last heeft van een na-ijleffect. Het blijft dus spannend hoe de werkloosheid zich in de toekomst ontwikkelt. De bestrijding van de jeugdwerkloosheid heeft voor ons prioriteit. Wij moeten onze jongeren een toekomst bieden. Wij zijn blij met het voorstel van dit college om 158.000 euro in te zetten voor de bestrijding van de jeugdwerkloosheid. Dit geld is erg hard nodig om meer jongeren aan het werk te helpen.

De heer AZANNAY: Die 158.000 euro waar u zo blij mee bent, was eigenlijk bedoeld om in de afgelopen periode in te zetten. De middelen die we nu gaan inzetten, hadden we eigenlijk al eerder moeten inzetten.

Mevrouw LANGENACKER: We hebben begrepen dat er op dat moment nog te weinig aanmeldingen waren. Als geld niet in een bepaald jaar wordt ingezet, gaat het normaal gesproken terug naar de algemene reserve. Wij willen het college ermee complimenteren dat het zich ervoor heeft ingezet om die middelen te behouden en ze in de komende tijd in te zetten om de jeugdwerkloosheid het hoofd te bieden. Wat ons betreft is het fijn dat deze gelden behouden zijn. Natuurlijk zijn we het met u eens dat het geld terecht moet komen bij de jongeren die het echt nodig hebben. Dat is ook wat ons betreft nog wel een knelpunt. De werkloosheid onder jongeren in Haarlem is op dit moment zo'n 16%. Dat betekent dat er in Haarlem 206 jongeren zijn met een bijstandsuitkering. Wij denken echter dat dat het nog niet eens is. Niet elke jongere in Haarlem staat namelijk geregistreerd als werkloos.

Wij hebben bij de afdeling Onderzoek en Statistiek eerder gevraagd welk percentage allochtone jongeren werkloos is. We vinden het belangrijk dat alle jongeren in de stad op de goede manier bereikt worden. Onderzoek en Statistiek heeft hier geen gegevens over, maar we hebben begrepen dat ongeveer een derde van de allochtone jongeren werkloos is. Wij vragen het college er alles aan te doen om voor verschillende doelgroepen verschillende instrumenten in te zetten, zodat deze instrumenten zo effectief mogelijk zijn.

Mevrouw SIKKEMA: Ik wil dit heel graag beamen. Ik heb hier een tijdje geleden vragen over gesteld aan het college. Wij vinden het heel belangrijk dat als een specifieke groep extra aandacht nodig heeft, het college daar ook apart energie in steekt. Wij willen u hier van harte in steunen.

Mevrouw LANGENACKER: Dank u wel. Nog één punt over de werkgelegenheid: wij willen het college complimenteren met het feit dat in deze periode veel resultaten zijn geboekt op het gebied van minder regels en meer service. We denken dat we daarmee de werkgevers en de ondernemers tegemoetkomen. We hopen dat op deze manier ook de werkgelegenheid in onze stad bevorderd wordt.

Het derde punt is het sociale aspect. Aan het begin van ons verhaal spraken we over de lastenverdeling waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Wij vinden het voorstel van dit college om de kwijtschelding voor de minima van 100% naar 80% te verlagen niet sociaal. Wethouder Mooij suggereerde in de krant dat alle regelingen voor de minima van 100% naar 80% zouden gaan. Gelukkig gaat het alleen om de kwijtscheldingsregeling. Nog steeds vinden wij dat alle minimaregelingen in deze financieel moeilijke tijden voor 100% overeind moeten blijven.

Nu komt het voorbeeld, mijnheer Azannay. Recentelijk liep ik mee met Kontext bij het loket in Schalkwijk. Ik sprak daar met de vader van het gezin Taduri. Dit gezin zou er door deze maatregel op jaarbasis met 65 euro op achteruitgaan. Een gezin met een huis van 1 miljoen euro gaat door de voorgestelde ozb-stijging echter 50 euro per jaar meer betalen. Wij vinden dan dat de ingreep in de kwijtscheldingsregeling uiteindelijk veel

harder aankomt. Daarom vinden we het belangrijk dat die ingreep met het amendement nu teniet wordt gedaan.

De heer DE JONG: Het gaat natuurlijk niet om mensen met een huis van 1 miljoen euro, hoewel we ook daar pal voor staan. Het gaat om die mensen die net boven de grens van de kwijtschelding vallen. Zij krijgen nu zwaardere lasten omdat er zo'n hoog kwijtscheldingspercentage is. Wij steunen het amendement, omdat we vinden dat ook de VVD best wat kan doen voor de sociale minima. U vindt ons daarin aan uw zijde. De armoedeval zit er echter wel diep in. U moet namelijk eigenlijk kijken naar een gezin dat net een huis kan betalen en dat dus net iets rijker is. Zij krijgen het pas echt moeilijk.

Mevrouw LANGENACKER: Dat ben ik helemaal met u eens. Daar ga ik zo ook nog iets over zeggen.

Mevrouw DE LEEUW: De heer De Jong tilt erg zwaar aan de ozb. Mensen die een eigen huis hebben, hebben echter al jarenlang geprofiteerd van het belastingvoordeel. Weegt u dat niet mee?

De heer DE JONG: Nee, want dat is rijksbeleid.

Mevrouw LANGENACKER: Een tweede maatregel die we met een amendement teniet willen doen, is het afschaffen van de garantietoeslag voor eenoudergezinnen.

Amendement 3: Garantietoeslag eenoudergezinnen

“De Haarlemse gemeenteraad, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, besluit de bestuursrapportage 2013-I inclusief de financiële gevolgen daarvan voor de begroting 2013 (3de suppletoire begrotingswijziging 2013) als volgt aan te passen:

‘De raad besluit:

- de bestuursrapportage 2013-I en de daaruit voortvloeiende wijzigingen vast te stellen en deze financieel-technisch te verwerken in de begroting 2013 (door middel van de 3de begrotingswijziging 2013);
- de reserve ISV op te heffen en de middelen te storten in drie nieuw te vormen reserves, namelijk Wonen, Milieu en Leefomgeving, volgens de verdeling opgenomen in paragraaf 2.8 van de bestuursrapportage 2013-I;

De raad besluit tevens:

- punt 3 (het afschaffen van de garantietoeslag eenoudergezinnen uit de bijzondere bijstand met ingang van 1 juli 2013) te schrappen. De dekking voor het nadeel van incidenteel 15.000 euro in 2013 en structureel 27.000 euro vanaf 2014 wordt gevonden in een verlaging van de organisatiekosten van de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid.’

Toelichting:

- Het afschaffen van de garantietoeslag eenoudergezinnen uit de bijzondere bijstand acht de raad in strijd met de afspraak in het coalitieakkoord om de bestaande regelingen voor minima niet te verlagen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de PvdA, GroenLinks, het CDA, de OPH, de Actiepartij en Haarlem Plus.

De heer DE JONG: Ik vraag me af of het CDA met dit soort dekkingen weg zou komen. U hebt hier overleg over gehad. Is dit een solide dekking?

De heer SNOEK: Wij hebben deze dekking zelfs aangedragen. We zijn dus blij met het voorstel.

De VOORZITTER: Dat is een liefdevol gebaar.

Mevrouw LANGENACKER: In de interruptie op mevrouw Leitner gaf ik al aan dat de PvdA kiest voor zorgvuldigheid in het sociale domein. Wij willen dat iedereen zijn rol

neemt. Daarom willen we in de komende maanden met het college een goede discussie voeren over de doelen en de prestaties die we gaan vragen aan onze partners en eventuele nieuwe partijen in de stad. Wij staan voor het totale budget van 4,1 miljoen euro, maar willen de invulling hiervan bij de begroting vaststellen. We vragen het college hierom in het amendement Transitie sociaal domein.

Amendement 2: Transitie sociaal domein

“De Haarlemse gemeenteraad, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, besluit de kadernota 2013 onder besluitpunt 9 als volgt aan te passen:

‘De raad besluit:

- ten behoeve van de benodigde transitie in het sociale domein in 2014 een budget vrij te maken van 4,1 miljoen euro. Dit transitiebudget wordt aangewend voorerschikking van activiteiten binnen het sociale domein en voor nieuwe initiatieven;
- de nadere invulling en verdeling van deze budgetten wat betreft het cluster basisinfrastructuur¹ wordt bij de begrotingsbehandeling in november vastgesteld, nadat de subsidiedialoog heeft plaatsgevonden en de bijgestelde doelen en effecten door de raad zijn besproken en vastgesteld;
- dekking voor dit investeringsbudget wordt gevonden in:
 - a. de afbouw van huidige subsidies;
 - b. het niet uitvoeren van de trendverhoging bij de subsidies;
 - c. het budget Hof 2.0 en het programmabudget 2014;
 - d. het resterende deel van het onderzoekbudget subsidies;
 - e. het invoeringsbudget Awbz;
 - f. het niet-bestemde deel van de Wmo-reserve.’

Toelichting:

Conform het procesvoorstel vaststellen doelen en effecten sociaal domein (2013/246430) en de aanpassingen/aanvullingen die door de commissie zijn gedaan in de commissievergadering van 20 juni 2013 wordt de inrichting en de verdeling van budgetten voor het cluster Basisinfrastructuur, met uitzondering van de sociale wijkteams, door de raad nader ingevuld na de subsidiedialoog en het vaststellen van de bijgestelde doelen en effecten.”

¹Met uitzondering van het sociale wijkteam.

Ondertekend door: de PvdA, GroenLinks, de VVD, het CDA, Haarlem Plus en de Actiepartij.

Ik kom dan nog even op de groep waar de heer De Jong over sprak. Een deel van de mensen in onze stad heeft het moeilijk. Ik noemde er al een aantal: Desi en haar man, Gerrit de stukadoor, maar ook de sportschoolinstructeurs die nu ontslagen worden. Wij vinden het belangrijk dat we als gemeente zicht houden op die mensen om te bepalen wat zij nodig hebben om uit hun situatie te komen. Wij vroegen twee jaar geleden om een armoedemonitor, omdat we vandaag de dag niet alleen te maken hebben met minima. Ook mensen met lage inkomens en middeninkomens komen in de problemen. Wij willen dit college vragen om deze monitor nog in deze periode op te stellen en hem met de gemeenteraad te delen. Zo kunnen we specifieke maatregelen voor deze mensen in gang zetten.

De heer DE JONG: U hebt het over specifieke maatregelen voor deze groep, na een onderzoek. Er is geen geld. Licht u eens een tipje van de sluier op. Waar gaat u doen voor de lage inkomens en de middeninkomens?

Mevrouw LANGENACKER: Er is geld van het Rijk vanuit de bijzondere bijstand en bijvoorbeeld het fonds voor ondernemers. Je moet echter weten wat er bij de doelgroep speelt om het geld op een goede manier te kunnen inzetten. Dat is wat wij van het college vragen. Het zal niet extra komen uit onze eigen portemonnee, maar uit bestaande middelen die we op een andere manier inzetten. Zo bereiken we die mensen op een effectievere manier.

De heer SNOEK: U zegt dat u de minimaregelingen voor 100% in stand houdt. Op dat punt zitten wij op één lijn. Ik heb een vraag aan de wethouder gesteld over de langdurigheidstoelage. Vanaf 2015 wordt deze heroverwogen. Daar hoor ik u niet over. Hebt u er vertrouwen in dat dat in 2015 kan, zonder dat het tot een uitkleding leidt?

Mevrouw LANGENACKER: We hebben nog een discussie over de vraag of u die motie wel of niet gesteund hebt. In onze motie hebben wij destijds aangegeven dat wij de langdurigheidstoelage in ieder geval in 2014 nog willen behouden. Daarna vragen we het college te kijken welke nieuwe regelingen er vanuit het Rijk op ons afkomen. Daardoor hoeven we het geld misschien zelf niet meer in te zetten. Ook zijn er misschien andere manieren om het te regelen. De tekst in de kadernota sluit wat dat betreft wel aan bij de motie die wij eerder hebben ingediend.

De heer SNOEK: Ik heb het even nagezocht. We hebben uw motie destijds inderdaad niet gesteund, omdat we het niet met uw dekkingsvoorstel eens waren.

Mevrouw LANGENACKER: Ook dat hoort bij een goede relatie: elkaar in de ogen durven te kijken.

De heer SNOEK: Dat was in de tijd waarin we nog eerlijk wilden zijn over dekkingen. Het college heeft uw motie zo opgevat dat het vindt dat dit in 2015 hersteld kan worden. Ik zie nog steeds niet waarom de langdurigheidstoelage in 2015 niet meer nodig zou zijn. U geeft me daarop nu ook geen antwoord. Waarom is de langdurigheidstoelage, die u destijds met zoveel moeite gerepareerd hebt, vanaf 2015 niet meer nodig?

Mevrouw LANGENACKER: We zeggen niet dat de toeslag dan niet meer nodig is. We moeten echter kijken op welke manier we dit ook in de volgende periode kunnen regelen. Komt er bijvoorbeeld een nieuw Participatiewet? Er zijn meerdere mogelijkheden. Wat ons betreft kan dit best onderdeel zijn van de onderhandelingen over een nieuw coalitieakkoord. Op dat moment kijk je samen hoe je dit wel of niet in stand houdt. Wat ons betreft blijven we daar in deze periode volledig vanaf.

De heer SNOEK: Als u nu vijf minuten volpraat over de minima en zegt dat u alle regelingen voor 100% in stand houdt, vertelt u dan ook het eerlijke verhaal. Zeg dan dat deze regeling in 2015 verdwijnt en dat u hoopt op rijksbeleid ter compensatie.

Mevrouw LANGENACKER: Ten eerste bestrijd ik dat de regeling verdwijnt, want dat gebeurt niet. Het college wil echter met ons het gesprek aangaan over manieren om de regeling in de toekomst te behouden. Ten tweede geef ik aan dat wij onze afspraken tot en met deze coalitieperiode handhaven. Wij blijven af van de minimaregelingen. In een volgende periode is er misschien nog meer reden om links te stemmen, want we gaan er dan voor om die regelingen ook dan in stand te houden.

De heer SNOEK: Daar maak ik bezwaar tegen, want op pagina 34 van de kadernota staat dat de regeling uit de boeken wordt geschrapt. Als dat niet klopt, mag de wethouder dat in zijn eerste termijn zeggen. Als u zegt dat u de minimaregelingen tot aan de verkiezingen in stand houdt, is uw belofte dus niet langer iets waard dan tot aan de verkiezingen. Dan zeg ik: stem CDA, want wij proberen beloftes voor een langere termijn te doen.

Mevrouw LANGENACKER: Laat ik daar maar niet op ingaan, omdat we hier anders technisch over blijven doorgaan. Het college zegt dat de regeling in stand kan blijven, maar straks op een andere manier gefinancierd wordt. Ik denk dat we daarover met het college in gesprek moeten gaan.

Ik kom op het laatste onderdeel, de financiën. Ik noemde al eerder in mijn bijdrage dat het eerlijke verhaal niet iets is om blij van te worden. Zoals minister Dijsselbloem al aangaf, is de tijd van de gemakkelijke oplossingen voorbij. Wij pleiten tijdens de begroting voor een eerlijke verdeling over de pijlers. Wij willen het college een compliment geven, omdat ook de pijler inkomsten is ingevuld. Dat doen wij niet omdat wij staan te springen om mensen om een extra bijdrage te moeten vragen, maar wel omdat we aan iedereen een bijdrage willen vragen: aan subsidieontvangers, mensen in onze organisatie en ook aan de mensen in de stad.

Wij constateren nu dat de pijler 'taken' door het college in de tijd vooruit geschoven is. Wij vinden dat het bedrag van 1,4 miljoen euro nog hoort bij de taakstelling voor de 35 miljoen euro. Daarom roepen we het college op hiermee aan de slag te gaan. Na de zomer gaan we in gesprek over de structurele takendiscussie voor de toekomst. Ook wij denken dus na over manieren om de gemeentelijke financiën structureel solide te maken. De heer SNOEK: Die takendiscussie en het feit dat die is blijven liggen tot de begroting 2014 is het ultieme voorbeeld van de manier waarop de coalitie deze discussie voor zich uitgeschoven heeft. Ze wordt over de verkiezingen heen getild.

Mevrouw LANGENACKER: Dat ben ik niet met u eens. Er is veel gebeurd en dit college heeft veel in gang gezet. Er werd net gezegd dat de hele coalitie maar afwacht tot het college met voorstellen komt. Volgens mij waren wij een van de weinige partijen die zich in de commissie bereid toonde om zelf verantwoordelijkheid te nemen en zelf met voorstellen te komen. We hopen dat we de takendiscussie nog voor de verkiezingen op een goede manier kunnen voeren.

We hebben al eerder de amendementen genoemd die we samen met de coalitie en een aantal andere partijen indienen. Wij zijn mede-indiener van het amendement om de kwijtscheldingsregeling terug te brengen naar 100% en de extra verhoging van de ozb bovenop het coalitieakkoord niet door te voeren. In dit verzamelamendement is een aantal dekkingen opgevoerd. Bij deze kadernota wil de PvdA aangeven dat het moeilijke tijden zijn, maar dat we zo veel mogelijk willen meedenken om mensen in de stad perspectief te blijven bieden.

De heer VAN DE MANAKKER: Voor ik er slapeloze nachten van krijg: kunt u mij uitleggen wat u met een 'verknijpte overheid' bedoelde?

Mevrouw LANGENACKER: Een verknijpte overheid is geen gekke overheid, maar een overheid met heel veel loketten. Mensen raken daardoor het overzicht kwijt.

De heer VAN DE MANAKKER: Dank u wel. Nu is het mij duidelijk.

Mevrouw LANGENACKER: De naam van één persoon in mijn verhaal was fictief. De andere namen niet.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat we rond 21.15 uur pauzeren. Eerst geef ik nog het woord aan mevrouw Özogul. Is de heer Jonkers eigenlijk afwezig?

Mevrouw ÖZOGUL: Ja.

De VOORZITTER: Goed. Dan zullen we dat noteren.

Mevrouw ÖZOGUL: Er was eens een gezin dat altijd een redelijk inkomen had. Beide ouders werkten altijd hard. Ze zorgden goed voor hun kinderen en konden naast de vaste uitgaven voor het huishouden nog eens lekker op vakantie gaan en die nieuwe auto kopen. Met de bedrijven waarvoor ze werkten, ging het echter minder goed. Hun salarissen liepen terug, maar ze hielden vast aan hun uitgavenpatroon. Sterker nog: ze kochten een nieuw en veel duurder huis met een aflossingsvrije hypotheek. Ze gingen op vakantie naar de Bahama's en kochten een BMW uit de 7-serie. Na een aantal jaren was de bodem van hun kleine schatkistje bereikt, en ze keken elkaar verbaasd aan. Hoe kon dit gebeuren? Waar was het misgegaan? Het gezin kon het huis niet verkopen, zat met een veel te dure hypotheek, een te dure auto en een enorme schuld bij de bank. Dit gezin kunnen we vergelijken met de gemeente Haarlem.

Gezinnen die niet goed kunnen omgaan met hun financiën komen in de schuldhelpverlening terecht. De gemeente Haarlem was daar niet eens binnengelaten. Het is al jaren een grote puinhoop, en niemand weet waar het geld naar wegglekte. Eindelijk hebben we mondjesmaat wat meer inzicht gekregen. Maar zijn er nog meer kasten in de diepe krochten van het stadhuis waar lijken in verborgen liggen? Voor de toekomstige colleges ligt er de zware taak om intern orde op zaken te stellen.

Ook van buitenaf komen er al tijden onheilspellende berichten op ons af. In de komende jaren komen vanuit het Rijk nog meer taken naar de gemeente toe. Deze decentralisatie gaat gepaard met bezuinigen, maar de omvang daarvan is nog ongewis. De taken die naar ons toekomen zijn weer een extra belasting op de gemeentelijke taken. Dit is een gevolg van jarenlang falend kabinetsbeleid en verkeerde keuzes die ook door deze regering worden gemaakt. Het resultaat is dat de gemeente Haarlem nog eens 8 miljoen tot 10 miljoen euro extra moet bezuinigen. De grootste klap zal vallen in de thuiszorg. Daar wordt 50% gekort op het budget, en de gemeente mag het gaan oplossen. De gemeente Haarlem is door eigen falen niet in staat om deze klap op te vangen. De eigen administratie is niet op orde. We geven veel meer uit aan externe inhuur en projecten vallen duurder uit.

Mevrouw LANGENACKER: Een korte interruptie. U hebt het over 50%, maar het is 40%, al is dat ook erg.

Mevrouw ÖZOGUL: Dat is even erg.

Mevrouw LANGENACKER: U moet wel de juiste cijfers noemen.

Mevrouw ÖZOGUL: De algemene reserve van Haarlem is gehalveerd. Kunnen we over een paar jaar nog wel op een goed niveau voor onze ouderen in Haarlem zorgen? Of laten we alles oplossen vanuit de eigen kracht van mensen en door het onvolprezen BUUV? Voor de SP is dat niet de oplossing. Kleinschalige buurtzorg met professionals kan ervoor zorgen dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen. Ze krijgen dan wel goede professionele zorg en worden eventueel ondersteund door vrijwilligers. Deze steun komt dan bovenop goede zorg, en is geen vervanging daarvan.

Eerder hebben wij tijdens de behandeling van de bestuursrapportage vragen gesteld over het afschaffen van de garantieregeling. Is dit in strijd met het coalitieakkoord? Wethouder Nieuwenburg wilde geen antwoord geven op die vraag. Het enige antwoord dat de wethouder gaf was dat als jongeren negentien worden de regeling ook afgeschaft wordt. Het college gaat hiermee dwars tegen zijn eigen coalitieakkoord in en rommelt weer aan een minimaregeling. Dat gebeurt ook bij de kwijtscheldingsregeling voor de afvalstoffenheffing, die naar 80% gaat. Wij hebben het amendement van de PvdA dat voorstelt deze wijziging terug te draaien niet mede ingediend, maar we zullen het wel steunen. Dit kan namelijk niet. Het voorstel is voor de SP onacceptabel. In deze zware tijden moeten de minima extra worden beschermd en niet nog eens extra worden gepakt door de gemeente, bovenop maatregelen vanuit het Rijk. Wij willen de bezuiniging op deze minimaregeling terugdraaien. Daarom zullen wij het amendement van de PvdA over de garantieregeling steunen. De Actiepartij zal straks over de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing een motie indienen, die wij mede indienen. Het is een zeer goede motie.

De heer DE JONG: Het amendement over de kwijtschelding is niet van de PvdA. Het is een heel groot amendement. U vergeet daarbij de VVD te noemen. Het leuke is dat we volgens dit amendement ook de ozb niet met 7,5% gaan verhogen. Gaat u dat amendement volmondig steunen?

Mevrouw ÖZOGUL: Ik had het over het amendement over de garantieregeling. We zullen kijken naar het amendement over de kwijtschelding. Volgens mij was het amendement over de garantieregeling overigens van D66 afkomstig.

Mevrouw SIKKEMA: Die eer wil ik D66 toch niet geven.

Mevrouw LEITNER: Die willen we geloof ik ook niet.

Mevrouw ÖZOGUL: Dit zijn kleine ombuigingen in het grote verhaal van de bezuinigingen op de gemeentebegroting. De wethouder van Financiën heeft tijdens de begrotingsbehandeling al aangegeven dat hij weinig mogelijkheden meer ziet om extra te bezuinigen. Toch lijkt dit de komende jaren te moeten gebeuren om de gemeentelijke financiën weer een beetje op orde te krijgen.

Bezuinigingen op het sociale domein moeten wat ons betreft beperkt blijven. De grootste slag moet worden geslagen in het fysieke domein. In de komende maanden zal de takendiscussie gevoerd worden. Wij wachten af waar het college mee komt. De SP zal dan meedenken over de taken die de gemeente Haarlem in de toekomst nog gaat uitvoeren. Wij nemen wel een klein voorschot op de discussie: wat ons betreft handen af van de minima en de thuiszorg.

Deze kadernota bevat wederom extra bezuinigen en veel onzekerheden voor de toekomst. Wat komt er nog vanuit het Rijk? Kan de gemeente haar eigen huishoudboekje weer op orde krijgen en het onnodig weglekken van geld tegengaan? Houden wij een sociale stad waarin de minima nog meer kortingen bespaard blijven? Net werd in dit verband al een voorbeeld gegeven over de toekomst van de langdurigheidstoeslag. Samengevat: deze kadernota levert alleen maar vragen op en weinig antwoorden. De komende dagen willen wij antwoorden van het college over hoe het in de komende jaren gaat zorgen voor een financieel solide en goed sociaal beleid waar de SP mee kan instemmen.

De heer SNOEK: Ik heb een vraag over de thuiszorg. U werpt zich daar regelmatig voor op en dat is heel goed. U hebt bijvoorbeeld het voorstel van GroenLinks gesteund toen de tarieven naar beneden werden geschroefd. Nu stelt het college voor om de tarieven voor het pgb voor thuiszorg te verlagen, maar daar hoor ik u niet over. Moeten mensen met een pgb het maar goedkoper zien te regelen?

Mevrouw ÖZOGUL: Ik heb daar helaas niets over kunnen zeggen, omdat ik op de betreffende avond afwezig was. U krijgt daar in de raad mijn mening over.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering tien minuten.

[21.10 – 21.20 uur]

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Mevrouw SIKKEMA: Met deze kadernota bespreken we de begroting voor de komende jaren. Dat is een lastige klus in deze economisch moeilijke tijd. We zien de gevolgen van de recessie steeds meer om ons heen: mensen die hun baan verliezen, die moeilijk kunnen rondkomen en soms zelfs hun huis niet meer kunnen betalen.

Ook de gemeente ondervindt de gevolgen van de recessie: er komt minder geld vanuit het Rijk naar de gemeente en we moeten bezuinigen. Dat doen we eigenlijk al vanaf de start van deze coalitie. De bezuiniging van 35 miljoen euro bleek niet genoeg en is aangevuld met nog eens tweemaal 8 miljoen euro. Dat is geen kattenpis. In deze kadernota zien we dat het steeds moeilijker wordt om de bezuinigingen in te vullen, maar het college doet een dappere poging. GroenLinks begrijpt dat de gemeente onder andere via extra inkomsten de stad mooi, sociaal en duurzaam wil houden. Aan de andere kant mag de verhoging van de inkomsten niet het gevolg zijn van slechte bedrijfsvoering bij de gemeente. In de kadernota staat dat flink geïnvesteerd moet worden in de ambtelijke organisatie. Wij begrijpen dat, want we gaan met een kleinere gemeentelijke organisatie aan het werk. Je moet dan investeren in de kwaliteit. We begrijpen dat dit geld kost. Ook begrijpen we dat digitalisering hierbij belangrijk is. We vinden het echter erg moeilijk uit te leggen dat we daar zoveel geld aan blijven uitgeven, terwijl we er op veel andere vlakken keihard het mes in zetten. Jaarlijks hebben we 800.000 euro extra nodig om de ICT op orde te krijgen. College, hoe legt u dat uit aan de stad? We hebben de laatste jaren

immers al miljoenen in ICT gestopt. Blijft het bij dit bedrag of kunnen we hier nog meer verzoeken over verwachten?

Voor GroenLinks is het belangrijk om in deze lastige tijden niet alleen aandacht te hebben voor het op orde krijgen van de financiën, maar vooral ook oog te houden voor de gevolgen van voorstellen voor de Haarlemmers en voor de stad. Het zal u niet verbazen dat onze aandacht daarbij vooral uitgaat naar duurzaamheid en sociaal beleid.

Ik begin met duurzaamheid. GroenLinks heeft vanaf de start van dit college ingezet op duurzaam beleid en we zien daar in de stad al goede voorbeelden van. Zo is vandaag op initiatief van GroenLinks een bijenvolk geplaatst op het dak van ons stadhuis. Het is onderdeel van het convenant Bijvriendelijk handelen dat Haarlem heeft ondertekend. Het is een mooi voorbeeld van duurzaam beleid gericht op de langere termijn. Dat vereist nu kleine en soms grotere investeringen, maar die laten zich op de langere termijn terugbetalen. Dat gebeurt niet alleen in euro's, maar ook in het leefbaar houden van de stad, via schonere lucht en een lagere CO₂-uitstoot. Voor het bijenvolk geldt dat het goed is voor de voedselproductiviteit en de biodiversiteit in de stad. Het is dus een initiatief met het oog op de toekomst.

Wij hebben vier punten op het gebied van duurzaamheid. Het eerste gaat over duurzaam afvalbeheer. Wij hadden graag gezien dat het voordeel van de goedkopere afvalverbranding geïnvesteerd wordt in duurzaam afvalbeheer. Dat vergt een investering, maar levert op termijn geld op, ook voor de Haarlemmers. De afvalstoffenheffing kan dan immers omlaag worden gebracht. Dat wordt in de kadernota onmogelijk gemaakt, omdat de woonlasten niet verder omhoog mogen gaan. Daar komt nog bij dat we sowieso extra geld kwijt zijn, omdat Haarlemmers maar 37% van hun afval scheiden. Ik hoop dat dat percentage hier stukken hoger is, want ik schrok er nogal van. De landelijke norm is 42%. Omdat wij die norm niet halen, krijgen we minder geld van het Rijk. Kortom: zowel financieel als op duurzaam gebied slaan we hiermee de plank mis. Wij hebben begrepen dat momenteel gelukkig wordt uitgezocht hoe het verduurzamen van afvalbeheer toch meer vorm kan krijgen in Haarlem. College, wij verwachten dat er voor de begroting een voorstel ligt met een financiële onderbouwing. Onze vraag is hoe reëel u de kans acht dat het Haarlem lukt afval meer te gaan scheiden.

Het tweede punt gaat over duurzaam inkoopbeleid. Wij zijn blij dat het college het duurzame inkoopbeleid niet loslaat. In antwoord op onze technische vraag werd gezegd dat per aanbesteding wordt gekeken welke duurzame oplossingen beschikbaar zijn. Kijken naar beschikbaarheid is natuurlijk wat anders dan er daadwerkelijk naar handelen. Wij gaan ervan uit dat geld niet het enige uitgangspunt is bij de uiteindelijke keuze. Wij geven er dan de voorkeur aan om minder inkopen te doen, maar dan vooral wel duurzaam. Wij vragen het college of het dit uitgangspunt steunt en ook in praktijk brengt. Het derde punt is het Duurzaamheidscentrum. Wij hopen dat het college nog voor de begroting met een voorstel komt over hoe hier vorm aan gegeven kan worden. We weten dat er hard aan gewerkt wordt. Het gaat bij het Duurzaamheidscentrum niet alleen om bewustwordingsacties, bijvoorbeeld over de meerwaarde en de verdere promotie van autodelen in deze stad, maar ook om het uitwisselen van projectervaringen van Haarlemmers, ondernemers, wijkinitiatieven, etc. Daarbij kun je denken aan stadslandbouw op plaatsen waar woningbouw stagneert. Wij zien het Duurzaamheidscentrum als een soort broedplaats op het gebied van duurzaamheid. Het is echt een ideaal van GroenLinks.

Het vierde punt is een motie. Gezien de beperkte middelen hebben wij één motie opgesteld. Ze leidt tot meer duurzaamheid in de stad en wij vragen daarin een rol van de gemeente.

Motie 17: Dakgroen moet je doen

24 juni 2013

26

“De raad van de gemeente Haarlem, in kadernotavergadering bijeen op 24 juni 2013, constaterende:

- dat het college geen fiscaal stimuleringsbeleid heeft inzake de aanleg van groen op daken, zoals sedumdaken;
- dat het college en de raad duurzaamheid hoog op de agenda hebben staan; overwegende dat:

- het van belang is om dakgroen te stimuleren vanwege de evidente positieve effecten op isolatiewaardes en stookkosten in de winter;
- dakgroen zorgt voor een vertraagde afwatering bij hevige regenval, zodat het riool minder snel zal overlopen;
- de technische levensduur van een dak met dakgroen toeneemt (vanwege minder slijtage door uv-straling);
- dakgroen een bijdrage levert aan meer natuur in de stad;

besluit:

- het college te verzoeken om voor de begrotingsbehandeling 2014 een uitgewerkt en financieel onderbouwd voorstel aan de raad voor te leggen om de aanleg van dakgroen fiscaal te stimuleren;
- en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: GroenLinks.

Dakgroen is goed voor de gemeente, want het verbetert de afwatering en vergroent de stad. Ook is het goed voor de Haarlemmers, omdat het leidt tot minder stookkosten en betere isolatie van woningen. Dat zijn dus twee vliegen in één klap.

De heer VAN HAGA: U hebt onlangs besloten dat tweeduizend woningen in Haarlem gemeentelijk monument worden. Gelden alle zaken die u nu noemt ook voor gemeentelijke monumenten?

Mevrouw SIKKEMA: U kent het antwoord: aan monumenten worden andere eisen gesteld. Dit geldt dus niet voor alle panden.

De heer VAN HAGA: Vindt u dat niet ontzettend jammer?

Mevrouw SIKKEMA: Dat is ontzettend jammer. Wij willen graag de kansen die er zijn benutten en zien voldoende daken in Haarlem waarvoor deze mogelijkheid er wel is.

Wij vragen de gemeente om voor de begroting met een voorstel te komen om dakgroen in Haarlem te stimuleren. Hierbij hopen wij op een goede financiële onderbouwing, waarbij de baten van dakgroen ook in kaart worden gebracht. Met enig optimisme kan dakgroen de afwatering misschien wel zoveel doen verbeteren dat we minder dan vijf extra bergbezinkbassins nodig hebben. Dat levert natuurlijk ook weer geld op.

Ik kom dan op het sociale beleid. Eerst ga ik in op twee punten die GroenLinks niet sociaal vindt. Daarna sta ik stil bij de sociale transitie, de subsidies en de Wmo-reserve. Wij vinden dat de kadernota en de bestuursrapportage een paar keuzes voorstellen die niet sociaal zijn. De eerste is het verlagen van de kwijtschelding van heffingen. Daar is door de PvdA en de SP al eerder over gesproken. Voor GroenLinks is het onbespreekbaar dat deze kwijtschelding wordt teruggebracht tot 80%. U hebt allemaal kunnen lezen dat dit 60 euro op jaarbasis betekent. Mensen die kwijtschelding krijgen, hebben het niet bepaald breed. Voor hen is 60 euro een enorm bedrag. Het is voor hen veel hoger dan voor een huishouden dat in staat is te wonen in een woning van 800.000 euro en dat met deze kadernota 54 euro meer moet gaan betalen. In feite staat in de kadernota dat mensen met een minimuminkomen 60 euro extra moeten gaan betalen, zodat de lasten van huiseigenaren niet verder omhoog hoeven te gaan. Dat is volgens ons de omgekeerde wereld. Wij dienen daarom met liefde het amendement mede in om deze weeffout te

herstellen. Het uiteindelijk doel is om de totale woonlasten niet te verhogen, zoals afgesproken in het coalitieakkoord.

De heer DE JONG: Nu maakt u dezelfde fout als de PvdA. U denkt dat de maatschappij uit twee groepen mensen bestaat: minima en heel rijke mensen. De meeste mensen in Haarlem wonen net als ik gewoon op 45 m² in een flat ergens in Haarlem-West. Dat kost allemaal niet veel, maar al deze mensen betalen ook ozb. Het college stelt nu voor de ozb met 7,5% te verhogen. Vindt u dat sociaal?

Mevrouw SIKKEMA: Ook huiseigenaren kunnen kwijtschelding aanvragen. Die is er niet alleen voor minima. We hebben het over 7,5%, maar het gaat om 54 euro op jaarbasis. Ik denk dat de meeste mensen dat prima kunnen betalen. Het staat gelijk aan 5 euro per maand.

De heer DE JONG: Daar gaan wij dus de verkiezingen mee in, zoals u zult begrijpen: GroenLinks vindt het prima als u 54 euro extra per jaar betaalt.

Mevrouw SIKKEMA: Ja. Daar staan veel zaken tegenover die de stad terug doet voor heel Haarlem.

De heer DE JONG: Wat staat daar op dit moment voor die mensen tegenover? Wat krijgen de mensen die 7,5% extra ozb betalen nou meer?

Mevrouw SIKKEMA: Ik kan het ook andersom zeggen. Die 60 euro voor die andere groep is een veel hoger bedrag. Voor mij is 54 euro veel minder dan 60 euro voor iemand met een uitkering. Ik ga bewust uit van een huis van 800.000 euro. Mensen met een huis van 200.000 euro of 400.000 euro betalen ongeveer 20 euro of 30 euro extra op jaarbasis. Waar hebben we het dus over? We kunnen met dat geld veel voor de stad doen. Ook daar hebben we het over. Daar heeft iedereen baat bij.

Mevrouw LANGENACKER: Alleen eigenaren van een huis van 800.000 euro gaan 54 euro extra ozb betalen. Eigenaren van een huis van 200.000 euro – de groep die het ook vaak moeilijk heeft – gaat 16 euro meer ozb betalen. Dat staat in geen verhouding tot die 60 euro voor mensen aan de onderkant van de samenleving.

De heer DE JONG: Ik ben altijd blij dat er wat linkse partijen in de raad zijn die precies weten hoe het huishoudboekje van het gemiddelde huishouden eruitziet. Wat ons betreft is alle geld veel. De overheid moet in deze tijd heel voorzichtig zijn met lastenverzwaring, voor alle Haarlemmers. De VVD staat voor alle Haarlemmers.

Mevrouw SIKKEMA: Wij ook. Waarvan akte.

Mevrouw ÖZOGUL: Ik wil mevrouw Langenacker bedanken voor het noemen van het extra bedrag dat hoort bij een huis van 200.000 euro. We hebben het dan over een bedrag van 16 euro. Vorig jaar hebben we de minima ook een bedrag van ongeveer 13 euro laten inleveren om de langdurigheidstoeslag te behouden. Toen heb ik de heer De Jong niet gehoord.

De heer DE JONG: Iedereen vecht zijn eigen gevecht. Wij hebben onze prioriteiten. De VVD heeft in deze coalitie altijd pal achter het minimabeleid gestaan. Wij hebben tegen onze linkse vrienden heel duidelijk gezegd dat we de verscherping van de kwijtscheldingsregeling op geen enkele wijze nodig vinden. Dat vindt ook de VVD-achterban. Het lijkt af en toe of het sociale gedrag eerder van de liberalen moet komen dan van de SP.

Mevrouw ÖZOGUL: Ik heb het niet gehad over de afvalstoffenheffing, maar over de langdurigheidstoeslag. We hebben die voor iedereen behouden. De minima hebben daarbij rond de 13 euro moeten inleveren. Mijn dank dat dat op die manier gelukt is. Ik heb u echter niet gehoord toen de minima op jaarbasis 13 euro inleverden.

Mevrouw DE LEEUW: Ik wil de heer De Jong vragen of hij weet wat solidariteit met degenen die het minder hebben is.

De heer DE JONG: In liberale termen is solidariteit eigenlijk een beetje een 'jeukwoord'.

De heer VRUGT: Ik krijg een beetje jeuk van de heer De Jong. Hij is bezig een aantal coalitiepartners op dit punt te ondervragen. Trekt hij zijn steun aan het amendement in, of is hij gewoon aan het zeuren?

De heer DE JONG: Het hele amendement heeft de volledige steun van de VVD. Dat geldt op het gebied van de precario, de ozb en de kwijtschelding. Sterker nog: wij zijn een van de initiatiefnemers van dit amendement in zijn totaliteit.

De heer VRUGT: Op dit onderdeel blijft u echter zeuren. Wilt u dat eruit geschrapt hebben? Bent u eigenlijk niet tevreden over het amendement?

De heer DE JONG: Laat ik dadelijk in mijn betoog terugkomen op wat ik eigenlijk echt vind van de kadernota.

Mevrouw SIKKEMA: Ik denk dat wij een andere definitie hebben van wat sociaal is, maar dit terzijde. Ik vind dat u het ozb-gebeuren er wel heel nadrukkelijk uithaalt, bijna alsof het een gotspe is.

Een ander punt dat haaks op het coalitieakkoord staat, is het voorstel in de bestuursrapportage om de garantietoelage voor eenoudergezinnen uit de bijzondere bijstand af te schaffen. Wij dienen uiteraard het amendement mede in dat vraagt om dit besluit terug te draaien. Ik wil nog even reageren op eerdere vragen van het CDA. Ook wij hebben vragen over de langdurigheidstoelage op de langere termijn. Heeft het college ideeën over hoe dit op langere termijn gehandhaafd kan blijven?

Ik kom dan bij de sociale transitie. Wij vinden het erg prettig dat in de kadernota apart aandacht is besteed aan de sociale transitie die in 2015 op ons afkomt. Er is nog veel onduidelijkheid over de financiën; die zijn nog een grote black box voor ons. We denken redelijk grip te hebben op het proces, maar het kan nog alle kanten opgaan. We weten niet eens of het rijksbudget voldoende is als werkbudget. GroenLinks maakt zich daar grote zorgen over, omdat we hierdoor geen idee hebben of we de kosten kunnen beheersen en of de bezuinigingen realistisch zijn. We hopen daar meer zicht op te hebben bij de begrotingsbehandeling.

Wat betreft de subsidies waren we het niet eens met de manier waarop het college de afbouw van subsidies gebruikt om zich te kunnen voorbereiden op de nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen. Dat is uitgebreid besproken in de commissie. We zijn blij met het alternatief dat er nu ligt, zoals verwoord in een amendement. Wel willen wij onze zorgen uiten over de gevolgen van de veranderingen voor de kleinere organisaties en hun vaak wijkgerichte benadering. We kunnen wat dat betreft al lessen trekken uit het veranderende beleid voor de zelforganisaties. Sinds die verandering hebben elf van de twintig organisaties hun huur opgezegd bij de Pletterij. De huur is voor hen niet meer op te brengen. Een aantal van deze clubs is zelfs helemaal opgeheven. Daarmee is ook de mogelijkheid tot kruisbestuiving binnen de Pletterij verdwenen. Verder blijkt dat het voor de zelforganisaties moeilijk is geld te putten uit de paar fondsen die onze stad kent. Zij moeten in hun aanvragen concurreren met de grote, professionele organisaties die heel goed weten hoe ze subsidie moeten aanvragen. Slechts een paar projecten zijn gehonoreerd. Daarmee zie je de kracht van deze zelforganisaties afbrokkelen. Daar maken wij ons grote zorgen over. Deze ervaringen met zelforganisaties geven een slecht signaal af en kunnen een voorbode zijn voor de kleine wijkgerichte organisaties. Wij vrezen daarmee voor de afname van het welzijn van de inwoners in Haarlem. Voor de goede orde: GroenLinks is voor de hervorming van de subsidiesystematiek. Wel willen wij dat de goede zaken behouden blijven, ook die van zelforganisaties en wijkgerichte organisaties. Wij horen graag een reactie van het college op onze zorgen hierover.

Mevrouw BREED: Vindt GroenLinks niet dat we het proces misschien wat hadden kunnen versnellen, met name wat betreft kleine zelforganisaties die nu al bijna omvallen? Dan was er al eerder ruimte geweest.

Mevrouw SIKKEMA: Volgens mij zijn er twee verschillende processen. Voor de zelforganisaties is het beleid vorig jaar al aangepast. Wij zien daar nu de gevolgen van. De negatieve neveneffecten willen wij allemaal niet, omdat we dat maatschappelijke middenveld ontzettend belangrijk vinden. We willen het college meegeven dat het deze ervaring in zijn achterhoofd houdt bij de uitwerking van de transities in het sociale domein, zodat we daar niet dezelfde effecten zien. Ik snap wel wat u zegt: iedereen krijgt de kans zijn projecten te promoten en subsidieaanvragen te doen. In de praktijk blijkt echter dat de zelforganisaties die subsidies niet krijgen, omdat de grotere organisaties het professioneler aanpakken.

Mevrouw BREED: U bent het dus met mij eens dat onze aandacht meer moet uitgaan naar de randvoorwaarden?

Mevrouw SIKKEMA: Ja. Wij moeten ervoor waken dat deze fout niet nog een keer wordt gemaakt.

Mevrouw BREED: En liefst zo snel mogelijk?

Mevrouw SIKKEMA: Bij ons staat voorop dat het zo zorgvuldig mogelijk gebeurt. Ik kom dan bij de Wmo-reserve. De Wmo-reserve behouden wij natuurlijk het liefst voor datgene waarvoor ze bedoeld is: als buffer voor situaties waarin een extra beroep wordt gedaan op voorzieningen. We snappen dat zoveel mogelijk potjes nu ingezet moeten worden ter voorbereiding op de sociale transities. Zolang het gaat om een investering binnen het sociale domein, kunnen wij daar met gezonde weerstand mee instemmen. Wel hebben we hierover twee vragen aan het college. In de bestuursrapportage lezen we dat meer gebruik wordt gemaakt van het collectief vervoer. Er wordt gesuggereerd dat de Wmo-reserve wellicht niet volstaat. Hoe reëel is het dan om de Wmo-reserve in te zetten voor de voorbereidingen op de transities? U geeft daarnaast aan dat de gelden die beschikbaar komen doordat andere partners meefinancieren, of door het schrappen van taken, terugvloeien naar de algemene reserve. Waarom kiest u hiervoor? Wij zien liever dat u dit geld inzet voor het enorme proces dat gepaard gaat met de transities. Zoals gezegd denken wij dat alle centen hard nodig zijn.

Tot slot: dit is de laatste kadernota van deze coalitie, hoewel dit voor mij een beetje als de eerste kadernota voelt. De nadruk ligt bij de kadernota op de financiën, want de begroting moet uiteraard op orde zijn. Dat zegt echter nog niks over de kwaliteit van de samenleving. Uiteindelijk gaat het erom dat Haarlem een prettige en duurzame stad is om in te wonen, een stad waar mensen bovendien genoeg kansen krijgen zich te ontplooiën en ontwikkelen en zich in te zetten voor de stad. Ondanks de crisis is Haarlem een heerlijke stad om in te wonen en te werken. Dat willen we behouden. Met die gedachte in het achterhoofd dienen we alle genoemde amendementen en moties mede in.

De heer SNOEK: Ik hoorde uw fractiegenoot onlangs zeggen: "Ach ja, wat is een paar miljoen euro op de eeuwigheid?" Uzelf zegt ook dat het, behalve de aandacht voor de financiën, vooral om de kwaliteit gaat. Is dat het financiële beleid waar GroenLinks voor staat?

Mevrouw SIKKEMA: Nee. Dan hebt u niet goed geluisterd. Ik heb gezegd dat de begroting op orde moet zijn. Dat is heel belangrijk. Ik interrumpeerde mevrouw Leitner omdat het in haar betoog alleen maar over geld ging. Bij de jaarrekening heb ik ook al gezegd dat dit geld gebruikt wordt om de stad bruisend en leefbaar te houden en om er met elkaar van te kunnen genieten. Ik blijf benadrukken waar we het allemaal voor doen en waar we het hier uiteindelijk over hebben, om het niet alleen maar over die cijfers en processen te hebben.

Mevrouw LEITNER: Juist als de middelen schaars worden, is het belangrijk om goed met het geld om te gaan en het efficiënt in te zetten. Dan komt het proces toch weer om de hoek kijken. Bent u dat met mij eens?

Mevrouw SIKKEMA: Ik denk precies andersom. Voor mij is belangrijk welke doelen wij met elkaar voor ogen hebben voor deze stad. Ik heb benadrukt dat duurzaamheid en sociaal beleid de twee grote pijlers zijn waar GroenLinks voor gaat. Van daaruit kijk je hoe je de financiën zo goed en efficiënt mogelijk kunt inzetten, uiteraard binnen de kaders.

Mevrouw LEITNER: Wij denken juist dat we meer kunnen doen als we hier goed, efficiënt en zuinig met de middelen omgaan.

Mevrouw SIKKEMA: U hebt ook gehoord dat ik er moeite mee heb dat de bedrijfsvoering niet op orde is. Natuurlijk: om die doelen te bereiken moet je zo goed en efficiënt mogelijk met je geld omgaan. Daar kan ik niet tegen zijn. Ons uitgangspunt is echter de inhoud.

De heer SNOEK: Ik heb nog een andere vraag. Ik hoorde u veel zeggen over de zelforganisaties. Gelukkig is het maatschappelijk middenveld nog breder. We hebben bijvoorbeeld ook veel vrijwilligersorganisaties. Zij zijn allemaal blij dat de besluitvorming over BUUV nog even is uitgesteld, door het amendement dat mede door u is ingediend. Hoe staat uw fractie dan tegenover BUUV en de vele tonnen die het college daarin wil steken?

Mevrouw SIKKEMA: BUUV is net gestart en begint heel goed vorm te krijgen. We willen eerst even goed in kaart brengen waar dat allemaal toe leidt. Wat je net hebt opgezet, moet je niet meteen als kind met het badwater weggoien.

De heer SNOEK: Als er een MKBA ligt die zegt dat het 600 euro per sociale match kost om mensen bij elkaar te brengen, vindt u dan niet ook dat dat geld veel beter besteed kan worden aan bestaande vrijwilligersorganisaties of aan het Haarlemse verenigingsleven?

Mevrouw SIKKEMA: Het is niet of het een of het ander. 600 euro per match is natuurlijk een enorm bedrag. We beginnen echter net met het project en het krijgt steeds meer vorm. Ik ga er dan van uit dat die kosten steeds lager worden en dat het steeds efficiënter wordt. Ik ben het echter met u eens dat we dat in zijn totaliteit moeten bekijken.

De heer VRUGT: Nog vorige week bespraken wij maar liefst twee agendapunten over het beter beveiligen van het stadhuis en een protocol voor de veiligheid van raadsleden en wethouders. Ergens bekwam mij daarbij het gevoel – misschien iets te zeer onder invloed van de actualiteit in Turkije, Brazilië en andere plekken in de wereld – dat we ons alvast aan het indekken zijn tegen te verwachten volksoptstanden van Haarlemmers die door de vele bezuinigingen het hoofd nauwelijks of niet meer boven water weten te houden. Dat lijkt natuurlijk een beetje flauw, maar we mogen inderdaad best beseffen dat mensen tabak hebben van alles wat naar instanties en overheden riekt. Immers, hoe leggen we het nog uit dat er geen geld meer is voor de zorg, maar dat we wel miljarden pompen in het overeind houden van duistere banken? Dat er geen geld meer is voor beter onderwijs of voor cultuur, terwijl het astronomische bedrag van 100 miljard euro blijkt te zijn weggelekt vanuit overheden in megalomane overheidsprojecten? Dat hoogbejaarden maar weer in hun eigen huis moeten zien te overleven, terwijl we miljarden pompen in het overeind houden van uiteenvallend Europa, of in de aanschaf van gevechtsvliegtuigen? Dat corporaties, verzekeraars, zorginstellingen, onderwijsmolochs enzovoorts, er nog regelmatig met miljoenenwinsten vandoor gaan, terwijl er geen geld meer is voor fatsoenlijke, betaalbare huisvesting, goede voorzieningen en een redelijk loon voor de mensen op de eigenlijke werkvloer?

Ook in Haarlem lezen de diverse blunders bij stadskantoren, stationspleinen en overige projecten natuurlijk nogal frustrerend weg als je moeite genoeg hebt om je maandelijkse lasten en je gemeentelijke heffingen op te hoesten. Ik wil er geen karikatuur van maken. Dat laat ik namelijk graag over aan de rapportages over de eigen organisatie zoals die immers niet door mij maar door externen helder zijn opgesteld. Uiteraard komen daar de forse kortingen vanuit het Rijk nog vrolijk bovenop. Het kiepert tal van zware taken met

veel te weinig geld over de schutting van de gemeenten. Het Rijk is er dan maar mooi vanaf en de woede kan zich straks fijn op de gemeente richten.

Nu we door dit alles bij de kerntakendiscussie straks vrijwel alleen nog maar wettelijke taken zullen overhouden, heeft de rijksoverheid het daarmee ook voor elkaar dat het lokale bestuur zo goed als overbodig wordt. Wij zijn dan immers niet veel meer dan een zakelijke uitvoeringsinstantie met nauwelijks armslag en dus bitter weinig beleidsvrijheid. Effectief komt dat neer op eenzelfde ondercuratelestelling als bij het vroegere fenomeen van de zogenaamde artikel 12-status, maar dan semivrijwillig door onszelf opgelegd.

Overigens hadden we de kerntakendiscussie natuurlijk eerder moeten voeren. Ik reken het dit college en deze coalitie zwaar aan dat we hierdoor nu weer een volledige raadsperiode hebben laten lopen. We schuiven de hete aardappel door naar de jongens en hopelijk voortaan ook weer meisjes die in de volgende periode pijnlijke knopen mogen doorhakken. Alvast bedankt, zeg ik dan maar, namens wie er straks allemaal in deze zaal zullen zitten.

We zullen echt toe moeten naar meer bevoegdheid en verantwoordelijkheid op de werkvloer, in alle denkbare sectoren. De tijd van onduidelijke, maar veel te duur betaalde managementlagen moet over zijn. Een voorstel van de Actiepartij over het cultuureducatiecentrum Hart van volgende week zal daar een eerste voorbeeld van zijn. Het is een voorstel naar analogie van de werkwijze van bijvoorbeeld buurtzorg: weg met de overhead en lang leve de werkvloer.

U kent mij als een optimistisch mens uit een optimistische fractie. Daarom laat ik u nu maar even zien dat het nu zo schijnt te zijn dat we, als we dit college mogen geloven, alles behoorlijk onder controle hebben, terwijl we tot voor kort in eigen huis nogal eens geconfronteerd werden met laatjes waarin vergeelde stukken als tikkende tijdbommen lagen te wachten op hun ontdekking. Hier ziet u zo'n leeg, uitgekamd en afgestoft laatje waar tot voor kort nog zoveel onaangename verrassingen uit tevoorschijn kwamen. [Spreker haalt een lade tevoorschijn.] O, twee blauwe enveloppen. Die gooi ik maar even in de volgende onderste la. Ze zullen wel met de Zijlpoort te maken hebben, denk ik. Nou, dat valt toch weer tegen. Dat is voor het volgende college, want zo lang zitten deze jongens hier per slot van rekening ook niet meer.

Blijmoedig en opgewekt – om met wethouder Cassee te spreken – presenteer ik namens de Actiepartij hier dan toch maar weer negen moties die voornamelijk tot doel hebben nog zoveel mogelijk overeind te houden. Deels kunnen ze geld opleveren. De moties worden in wisselende samenstelling deels mede ingediend door de OPH, de SP en Haarlem Plus. Ik neem ze een voor een door. Ik begin met een paar kleintjes en eindig met de belangrijkste hoofdlijnenmoties.

De motie Omgevallen banken en toch meer canapés vraagt om ten koste van overbodig straatmeubilair toch echt eens wat meer zitbare bankjes in de stad te plaatsen. Zowel van ouderen, maar ook van jongere mensen krijg ik namelijk regelmatig het verzoek om daar nu eindelijk eens wat aan te doen. Meer comfortabele zitbanken in de openbare ruimte dus en weg met de onzinnige betonblokken.

Motie 10: Omgevallen banken en toch meer canapés

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, in bespreking over de kadernota, constaterende dat:

- het aantal bankjes in de stad nog altijd bedroevend laag is;
- bankjes die er zijn vaak geen rugleuning hebben, zodat ouderen en mensen met lichamelijke klachten hier alsnog nauwelijks mee geholpen zijn;

- op vele doorgaande looproutes over lange afstanden in het geheel geen comfortabele bankjes te vinden zijn;
- velen daardoor gedwongen zijn een consumptie te gebruiken op een terras opdat ze tenminste even kunnen zitten, terwijl er voldoende onbetaalde, openbare zitgelegenheid gewenst is in de stad;
- over het voorgaande veel klachten binnenkomen van ouderen en mindervaliden;

verzoekt het college het aantal comfortabele bankjes (met rugleuning!) flink uit te breiden en dit te bekostigen door een herschikking van middelen voor de inrichting van de openbare ruimte door het aantal minder noodzakelijke straatmeubels te verminderen (bijvoorbeeld de betonnen blokken op het Stationsplein, overbodige paaltjes en de grote informatieborden bij ingrepen in de openbare ruimte); en gaat over tot de orde van de dag.”
Ondertekend door: de Actiepartij.

Zo ook de motie over de hondenpoep in het Reinaldapark, die vraagt nu echt eens werk te maken van de aanpak van hondenstrontoverlast in dit hopelijk ooit weer heel mooie park.

Motie 7: Handhaving hondenkakpark

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, in bespreking over de kadernota, overwegende dat:

- de grasstrook langs de flats aan de Leonard Springerlaan een hondenuitlaatstrook zou zijn, maar wijkraad en omwonenden een gebrek constateren in de mate waarin dit duidelijk is aangegeven;
 - over het geheel in het Reinaldapark te weinig of niet met borden wordt aangegeven waar losloopgebieden zijn en waar een aanlijngedod geldt en mensen de poep dienen op te ruimen;
 - handhaving in het geheel zou ontbreken;
 - er bij het monumenteneiland wel een bord hangt, maar dat ook daar veelvuldig wordt gescheten en geen handhaving te bekennen is;
 - de wijkraad hier al meer dan drie jaar aandacht voor vraagt, zonder resultaat;
- draagt het college op zorg te dragen voor heldere bebording bij de grenzen van losloopgebieden in en rond het Reinaldapark en meer inzet te plegen op handhaving in dit gebied, in het bijzonder op het monumenteneiland; en gaat over tot de orde van de dag.”
Ondertekend door: de Actiepartij.

Dan een motie die toeziet op de discussie over verantwoording door gesubsidieerde instellingen over daadwerkelijk behaalde prestaties en effecten. Hierin zien wij een belangrijke rol weggelegd voor klanttevredenheidsonderzoeken. Een klein voorbeeldje: als wij lezen dat daadwerkelijk een x-aantal huisbezoeken is afgelegd, is dat verdomd interessant. Het zegt echter helemaal niets over de effectiviteit daarvan en de tevredenheid van de mensen voor wie we het toch allemaal doen.

Motie 9: Prestaties en effecten naar tevredenheid getoetst

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, in bespreking over de kadernota, overwegende dat:

- er volop discussie is over een effectievere, beter meetbare, objectievere en zakelijkere wijze van vaststelling van prestaties en effecten bij gesubsidieerde instellingen;
- dit bij veel prestaties en effecten lastig is, omdat bijvoorbeeld welzijnseffecten zich minder eenvoudig in cijfers laten uitdrukken;
- cijfers over bijvoorbeeld het aantal huisbezoeken (prestatie) niets zeggen over de effecten van die huisbezoeken, terwijl het daar natuurlijk om gaat;

verzoekt het college bij dergelijke prestaties en effecten het grootste deel van de beoordeling te baseren op representatieve en onafhankelijke (!) klanttevredenheidsmetingen, daarnaast ook meer gebruik te maken van steekproefsgewijze werkbezoeken en eventueel zelfs van de inzet van ‘mystery guests’, om zo beter zicht te krijgen op de daadwerkelijke effectiviteit van geleverde prestaties en gesubsidieerde instellingen hierop te kunnen beoordelen; en gaat over tot de orde van de dag.”
Ondertekend door: de Actiepartij.

Dan de motie die vanwege eerder ingediende moties mogelijk wordt aangepast of komt te vervallen. De motie gaat in tegen het voorstel om kwijtschelding terug te brengen voor een aantal zaken en tegen het voorstel om de langdurigheidstoelage vanaf 2015 geheel af te schaffen. In deze tijd is dat namelijk een erg cynische maatregel, die juist de armsten zal treffen. Daarom stelt de Actiepartij in plaats daarvan een evenredige verhoging voor van zowel de toeristenbelasting als de parkeertarieven. Deze hoeven slechts zeer gering te stijgen om die paar rotcenten die nu van de minima worden afgepakt te behouden voor die doelgroep waarvoor de rek er toch al volledig uit is.

Motie 6: Kwijtschelding kwijt en toeslag verdampt = geweldige spijt en de koopkracht verlamd

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, in bespreking over de kadernota, constaterende dat:

- het college voorstelt de kwijtschelding afvalstoffenheffing te maximeren op 80% en kwijtschelding voor de eerste hond te halveren met ingang van 2014 en met ingang van 2015 ook de langdurigheidstoelage te laten vervallen;
- dit per 2014 structureel 244.000 euro zou opleveren en per 2015 nog eens 170.000 euro;
- in het collegevoorstel de toeristenbelasting slechts licht stijgt (voor campings was dit €1,20 en dat blijft gelijk. Een overnachting stijgt van €2,60 naar 3 euro) en dat ook de parkeertarieven met slechts 0,5% boven de inflatie stijgen, waar andere belastingen en heffingen een grotere stijging laten zien;

overwegende dat in deze financieel toch al zware tijden juist de armste groepen onevenredig zullen worden getroffen bij afschaffing van de langdurigheidstoelage en beperking van de kwijtscheldingsmogelijkheid; draagt het college op de beoogde besparingen c.q. verhogingen van inkomsten zoals voornoemd vanaf de jaren 2014 en 2015 niet door te voeren, maar deze te bereiken door voor eenzelfde bedrag vanaf de jaren 2014 en 2015 zowel de parkeertarieven als de toeristenbelasting tot een dusdanig niveau te verhogen dat genoemde bezuinigingsbedragen langs deze weg alsnog kunnen worden gerealiseerd; en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de SP en de Actiepartij.

Om definitief af te rekenen met stompzinnige plannen zonder draagvlak, die zijn verzonnen onder het mom van ‘niet goed, geld weg’, stelt Actiepartij ook voor alsnog af te zien van het achterlijke plan tot asfaltering, verbreding en dus vernietiging van het landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle Houtmanpad. Dit onder de leus ‘blijf met je takken van de bomen’.

Motie 12: Houtmanpad plat of schrappen we dat?

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, in bespreking over de kadernota, constaterende dat:

- de weerstand tegen het plan om het Houtmanpad drastisch aan te tasten onverminderd groot is;
- na jaren van verlenging van termijnen en de nodige ‘blunders’ in dit project nu opnieuw procedures moeten worden gevoerd om dit project te kunnen realiseren;
- erkend moet worden dat de ecologische, historische en landschappelijke waarden (die toch al onder druk staan) in dit buitengebied alsmede de hoofdbomenstructuur met dit project worden aangetast;
- er zelfs vanuit ISV-gelden, die juist bedoeld zijn voor het bevorderen van de leefbaarheid, 210.084 euro aan dit project wordt bijgedragen, terwijl deze gelden elders, zoals in de 40+-wijken, beter op hun plaats zouden zijn geweest;

overwegende dat:

- het in deze tijden van zware economische crisis niet te verantwoorden valt om zo’n 2,5 miljoen euro aan gemeenschapsgeld uit te geven aan een dergelijk, niet (strikt) noodzakelijk project;
- de recente vertraging en lopende procedures nog steeds risico’s vormen, zeker wat betreft het financiële eindresultaat;

komt terug op zijn eerdere besluit en draagt het college op het project Houtmanpad per direct te beëindigen en beëindigd te houden en betrokkenen hiervan op de hoogte te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de SP, Haarlem Plus en de Actiepartij.

Dan kom ik op het repeterende thema van de Wmo-reserve. Opnieuw wil het college hier een greep uit doen, nu ten behoeve van het optuigen van de decentralisaties en transities. Daarbij gaat het voornamelijk om ambtenarenuren en niet om de spreekwoordelijke ‘handen aan het bed’. Wij zien ons andermaal genoodzaakt aan te geven dat we deze Wmo-reserve daarvoor niet in het leven hebben geroepen. Het college zou dit dondersgoed moeten weten na een x-aantal raadsbreed aangenomen herhaalmoties over dit onderwerp.

Motie 5: Wmo-geld is Wmo-geld, aflevering x

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, in bespreking over de kadernota, constaterende dat:

- ondanks jarenlang herhaalde en aangenomen moties opnieuw een greep uit de Wmo-reserves wordt gedaan, ter bekostiging van incidentele kosten voor transitietrajecten in het sociale domein*, in plaats van de feitelijke voorzieningen uit de Wmo (huidige en toekomstige), zoals genoemde moties altijd hebben beoogd;

- het college verzoeken van de raad altijd uitdrukkelijk heeft afgewezen als hij een greep uit de algemene reserve wilde doen;
- het college in weerwil hiervan nu zelf een greep van maar liefst 11.022.000 euro uit de algemene reserve doet, ter dekking van tekorten;

herhaalt de wenselijkheid en – met het oog op de toekomst – noodzakelijkheid van het inzetten van gelden uit de Wmo-reserve uitsluitend ten behoeve van de uitvoering van de diverse Wmo-voorzieningen;

draagt het college op het deel uit de Wmo-reserve dat nu op voorstel van het college uitgegeven zou worden aan incidentele transitiekosten te bekostigen uit de algemene reserve, teneinde Wmo-geld te blijven bestemmen voor Wmo-uitvoering; en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de OPH, de SP en de Actiepartij.

Er is veel te doen om de Waarderhaven. Nu we vijf frustrerende jaren verder zijn sinds de bewoners met een variant kwamen om de haven brandveilig in te richten, lijkt er opnieuw een impasse te ontstaan. Daarbij lijkt het of de gemeente en de bewoners onnodig tegenover elkaar komen te staan. De Actiepartij stelt in de motie Naar een waardige haven voor om opnieuw te kijken of het doel niet alsnog te bereiken is met het uitkopen van een deel van de bewoners en na te gaan of dit aan het eind van de rit niet veel goedkoper is dan het verder uitgraven van de haven voor enkele miljoenen.

Motie 8: Naar een waardige haven!

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, in bespreking over de kadernota, constaterende dat:

- drie huishoudens in de Waarderhaven de vaststellingsovereenkomst die hen is voorgelegd, hebben ondertekend, maar dat ruim dertig andere bewoners vragen hebben gesteld voordat zij besluiten wel of niet tot ondertekening over te gaan;
- op deze vragen geen antwoord is gekomen van de kant van de gemeente;
- desondanks door de burgemeester de indruk wordt gewekt als zouden de bewoners het project Naar een brandveiligere Waarderhaven (willen) vertragen en dat thans bedreigd wordt met juridische stappen en met het schrappen van de overgangsregeling uit de Woonschepenverordening;
- het überhaupt nog maar zeer de vraag is of dit laatste juridisch houdbaar is;
- het hele project ernstige vertraging dreigt op te lopen en aan eventuele procedures flinke financiële risico's verbonden zijn;

overwegende dat:

- de variant (variant 8) zoals die zo'n vier jaar geleden is uitgewerkt afkomstig was van de bewoners zelf, en dat zij ook volop hebben geparticipeerd in het uitvoeringsplan;
- een van de andere varianten uit een eerder stadium de mogelijkheid inhield tot het uitkopen van een deel van de bewoners, zodat er per saldo genoeg ruimte voor de overgebleven arken zou zijn om de haven zo in te richten dat deze afdoende brandveilig zal zijn, zonder dat deze verder uitgegraven hoeft te worden;
- hiervoor destijds te weinig animo bestond;
- door de jarenlange vertraging, stress en onzekerheid de kans aanwezig is dat inmiddels wel een afdoende aantal bewoners bereid is zich te laten uitkopen;
- onduidelijk is of dit in dat geval minder kosten met zich zou meebrengen dan de huidige, uitgewerkte variant;

draagt het college op:

- de bewoners alsnog antwoord te geven op de vragen die zij schriftelijk over de vaststellingsovereenkomst hebben gesteld;
- alsnog onder alle bewoners te peilen of er bereidheid bestaat zich te laten uitkopen;
- de raad te informeren over de uitkomsten hiervan en hem vertrouwelijk te informeren over de kosten die hiermee gepaard zouden gaan, afgezet tegen de te verwachten kosten indien het huidige traject wordt doorgezet;
- indien de kosten van uitkoop vrijwel overeenkomen met of zelfs lager zouden uitkomen dan bij uitvoering van het huidige project, de raad een heroverweging te vragen van het ingezette beleid;
- tot aan het moment van heroverweging geen onomkeerbare stappen in het huidige proces te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de Actiepartij.

Dan kom ik nog op de twee belangrijkste moties. Mijn helaas allang overleden grootmoeder zei altijd al dat je het lekkerste voor het laatst moet bewaren.

Motie 11: Met WS-Licenties waait het geld door de ramen weg

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, in bespreking over de kadernota, overwegende dat:

- het masterplan ICT stamt uit 2010;
- het oorspronkelijke investeringsbedrag destijds al bijna 6 miljoen euro bedroeg, afgezien van aanvullende kredieten van later datum;
- dit nog losstaat van het gelijktijdige masterplan digitalisering, waarvoor oorspronkelijk bijna 2 miljoen euro werd uitgetrokken;
- destijds door diverse fracties al is aangedrongen op het gebruik van opensourcesoftware, hetgeen veel kosten aan bestaande en jaarlijks terugkerende Windows-licenties kan besparen;
- de fractie van GroenLinks nu, in vraag 40 van de vragen over de kadernota, terecht vraagt naar de stand van zaken van de kosten voor ICT, maar daarop blijkbaar geen antwoord kan worden gegeven;
- Haarlem nota bene een van de negen gemeenten was die al in 2006 het Manifest van de Open Gemeenten ondertekende van het toenmalige OSSOS, de voorloper van het latere programmabureau Nederland Open in Verbinding;
- Haarlem van daaruit zelfs lid werd van de Kerngroep Open Gemeenten;
- desondanks niets terechtgekomen is van de ambitie die Haarlem zelfs al in 2004 had uitgesproken om met opensourcesoftware te gaan werken in verband met de hoge structurele kosten aan Windows-licenties;
- een kerntakendiscussie (lees: forse bezuinigingen) lastig te voeren is als elders in de organisatie nog altijd onnodig geld lijkt weg te lekken;

draagt het college op:

- zo spoedig mogelijk over te stappen op open standaarden en opensourcesoftware en zo de ambities van bijna tien jaar geleden waar te maken;
- de raad regelmatig (meer dan nu) te informeren over de voortgang en de kosten (afgezet tegen de kosten zoals die sinds het masterplan zijn gemaakt);

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de SP, Haarlem Plus en de Actiepartij.

Het allerbelangrijkste is natuurlijk dat we, met alles wat er in het sociale domein op ons afkomt, minder bezuinigen op het sociale domein en meer op het fysieke. Projecten liggen stil of komen niet van de grond en van het bouwen van tunnels en bruggen hebben we nu wel eens onze buik vol. Daarom roept de Actiepartij met klem op om onze motie die voorstelt om van de nog in te vullen extra bezuinigingen van 8 à 10 miljoen euro nog hooguit 25% in te vullen in het sociaal domein en 75% in het fysieke en de overige programma's. Dat vragen wij gewoon omdat we straks geen nee willen verkopen aan de mensen die werkelijk onze ondersteuning nodig hebben.

Motie 4: Veranderde tijd en veranderde taken, dat leidt tot andere keuzes maken
"De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, in bespreking over de kadernota, constaterende dat:

- volgens de laatste gegevens een nieuwe bezuinigingsronde van (structureel!) 8 miljoen à 10 miljoen euro nodig zal zijn, in aanvulling op de forse bezuinigingen die reeds zijn doorgevoerd;
- alleen al ten aanzien van de drie decentralisaties in het sociale domein (Awbz, jeugdzorg en Participatiewet) duidelijk is dat deze gepaard gaan met een bezuiniging van maar liefst 25% op het (huidige rijks)budget;
- bij de toenemende verantwoordelijkheden en kosten binnen het sociale domein een sterke afname van de benodigde inzet en dus de lasten nodig is ten aanzien van het fysieke (en overige) domein, doordat veel projecten hierin zijn getemporiseerd of zelfs komen te vervallen;
- diverse overzichten desondanks laten zien dat de uitgaven (en met name de overschrijdingen!) in het sociale domein naar verhouding fors minder zijn dan in het fysieke domein (en de overige domeinen);

overwegende dat:

- deze gegevens een grote rol dienen te spelen bij de toekomstige kerntakendiscussie;
- het op peil houden van juist de sociale voorzieningen van groot belang is voor het welzijn van de inwoners;
- toekomstige maatschappelijke en feitelijke meerkosten als gevolg van verdere verslechtering van het peil van deze voorzieningen anders een te grote wissel dreigen te trekken op komende generatie(s) en toekomstige begrotingen;

adviseert het college na te gaan of de planning & control-documenten – vergelijkbaar met enkele andere gemeenten – zo ingericht kunnen worden dat deze in hoofdlijnen zijn ingedeeld in de pijlers sociaal en fysiek;

besluit de komende structurele bezuiniging van 8 à 10 miljoen euro niet evenredig over de programma's te spreiden, maar deze voor 25% in te vullen in de programma's 3, 7 en 9 (het sociale domein) en voor 75% in de overige (fysieke) programma's; en gaat over tot de orde van de dag."

Ondertekend door: de Actiepartij, de SP en de OPH.

De heer SNOEK: U hebt het hart natuurlijk op de juiste plek. Ik heb lang nagedacht over dat onderscheid tussen sociaal en fysiek, ook omdat u eerder al vergelijkbare vragen stelde. Voor mijn gevoel gaat u echter voorbij aan de relatie tussen die twee. Het is niet zo dat investeringen fysiek slechts een fysiek effect hebben. Fysiek is juist ook sociaal. We moeten fysiek investeren in die plekken waar ze sociaal het meest nodig zijn. Als u die verschuiving van het fysieke naar het sociale veld voorstelt, denk ik dat u die achtergrond onrecht aandoet.

De heer VRUGT: Ik snap uw vraag. U hebt volkomen gelijk. In feite zouden alle onderdelen een welzijnsparagraaf moeten bevatten. Zo wordt helder wat investeringen nu echt bijdragen aan het welzijn in de stad. Het lijkt mij ook niet verstandig om fysieke projecten aan te gaan die niet goed zijn voor het welzijn in de stad. Ik wil me er daarmee niet vanaf maken. In feite is de scheiding tussen sociaal en fysiek zoals die in de motie staat meer een boekhoudkundig fenomeen. Daarmee wordt overzichtelijk welk geld er naar welke pijler gaat. Als je naar de investeringen kijkt, wordt duidelijk dat er in de komende jaren zeer veel meer wordt geïnvesteerd in alle overige programma's dan in programma 4 uit het sociale domein. Misschien hoeft daar ook minder in geïnvesteerd te worden. Hetzelfde zie je bij de inhuur van externen. Het geeft op zijn minst aan dat heel veel geld naar fysieke projecten gaat en dat er minder geld gaat naar het sociale domein. Misschien is dat een goed teken. Misschien zegt het iets over de fysieke projecten. Het zou in ieder geval handig zijn als we daar meer inzicht in hebben, los van het feit dat een straatlantaarn ook aan het welzijn kan bijdragen.

Ik herhaal hier nog maar eens mijn vaste uitspraak: zo lang er nog mensen in de goot liggen, ga je niet eerst de goot vervangen zodat ze er wat fraaier bijliggen. Nee: eerst de mensen, dan het steen, het asfalt, de papieren en de bureaucratie. Hopelijk blijven die volksoptstanden dan toch uit en kunnen we weer net iets geruster overgaan tot de relatieve orde van de dag, in de wetenschap dat we solidair zijn met elkaar en dat niemand naar de kloten hoeft te gaan in ons mooie, gastvrije en – om met de heer Snoek te spreken – liefdevolle Spaarndam en Haarlem.

De heer DE JONG: Ik heb geen leuke quote, want ik was inspiratieloos. Ik was net zo inspiratieloos als het college toen het deze kadernota schreef. De heer Van Haga wilde mij nog wel een leuk citaat aanreiken, maar als ik dat had gebruikt, had ik daarna ongetwijfeld aan de burgemeester en de voltallige raad mijn excuus moeten aanbieden. Ook dat laat ik dus zitten. De VVD neemt u vandaag mee terug in de tijd, naar drie jaar geleden. Toen behaalde D66 een gigantisch verkiezingsresultaat in deze stad. Het werd met afstand de grootste partij.

Mevrouw LANGENACKER: Volgens mij scheelde het tweehonderd stemmen. Dat D66 met afstand de grootste werd, bestrijden wij dus.

Mevrouw LEITNER: We kwamen van ver.

De heer DE JONG: Gezien de verkrampte gezichten bij de PvdA destijds was het verschil toch wel heel erg groot. Dat weet u ook. Het verschil tussen hier zitten en daar zitten voel je.

Mevrouw LANGENACKER: Dat ben ik met u eens.

De heer DE JONG: D66 besloot een coalitie te vormen en verkennende gesprekken te voeren. Blijkbaar was dat vrij succesvol, want na niet al te lange tijd kwam er een coalitie tot stand van D66, PvdA, GroenLinks en de VVD. Een Arabisch spreekwoord zegt: "Vertrouw op Allah, maar bind je kameel wel vast."

De heer AYNAN: Nee; je ezel.

De heer DE JONG: Ik ben een kaaskop en ken het verschil tussen een ezel en een kameel niet. In ieder geval: er werd een coalitieakkoord gesloten met de titel Het oog op morgen. Ik heb het bij me. Volgens mij is de titel destijds aan het brein van mevrouw Hoffmans ontsproten.

Mevrouw HOFFMANS: Ik ben het zelf vergeten. Het zou kunnen.

De heer DE JONG: De ondertekenaars van dit akkoord waren mevrouw Van Zetten, mevrouw Langenacker, mevrouw Hoffmans en de heer Van Velzen namens de VVD. Van hem moesten wij al vrij snel afscheid nemen. Dat is jammer. Hij heeft namelijk een resultaat behaald waar je trots op mag zijn. Er ligt een heel goed coalitieakkoord. De VVD gelooft daar nog steeds in. Dat is logisch, want onze handtekening staat eronder.

Ik weet dat sommigen van u zich weleens hebben afgevraagd hoe dat er nou aan toegaat in zo'n coalitie. Wij hebben leuke fractievoorzitterretentjes, die we allemaal uit eigen zak betalen. De jaarlijkse coalitie-uitjes zijn prima gelegenheden om elkaar te ontmoeten. Ik kan ook verklappen dat het er af en toe fel aan toegaat. Er is met deuren gesmeten, er zijn tranen gevloeid, er is heel erg boos naar mij gekeken en ik heb ook heel boos teruggekeken, en de heer Veen heeft een keer een bom laten ontploffen. Deelnemen aan een coalitie is af en toe als spelen op het schoolplein: vermoeiend, maar ook heel leuk. Tot zover het leuke deel van mijn betoog.

Er staan heel belangrijke dingen in het coalitieakkoord, uiteraard voor elke partij. Voor de VVD is dat toch al snel terug te brengen tot het volgende adagium: "The problem is not that people are taxed too little, the problem is that the government spends too much." Dat raakt direct de heilige graal van de VVD. Deze coalitie staat voor een verantwoorde lokale lastendruk. De ozb mag niet met meer dan 3% boven de inflatie stijgen. Voor de VVD is dit heel moeilijk. Het doet ons pijn. Ik kan er jeuk van krijgen. We vinden het ongelooflijk vervelend. Het is echter geven en nemen. Als wij in ruil daarvoor krijgen dat langzaam maar zeker de financiën op orde komen en dat de stad weer goed onderhouden is, betaalt de VVD die prijs. Afspraak is afspraak. Ik moet zeggen dat er in de afgelopen drie jaar grote stappen in de goede richting zijn gezet.

De heer SNOEK: Als u de financiën in de afgelopen drie jaar langzaam op orde had gekregen, hadden we hier met een vlaggetje staan zwaaien en hadden we u toegejuicht. Het probleem is nou juist dat u de financiën ook niet op orde hebt gekregen.

De heer DE JONG: 35 miljoen euro plus 8, plus 8. We zijn druk bezig.

De heer SNOEK: De schuld loopt op, de reserves raken op, er is geen sluitend meerjarig financieel beeld. U zegt dan dat de financiën op orde zijn?

De heer DE JONG: U wilde een Duinwijkhal bouwen, voor weer enkele miljoenen.

De heer SNOEK: Die Duinwijkhal hebben we gedekt met onze btw-gelden.

De heer DE JONG: Dat geld hadden we ook anders kunnen besteden. Het is een kwestie van keuzes maken. Je kunt er ook schuld mee aflossen. Aan u de keus. Wilt u een hal bouwen, of de schuld aflossen?

De heer SNOEK: U wilt de financiën op orde krijgen, en dat lukt u niet.

De heer DE JONG: Wat wilt u: een hal bouwen, of de schuld aflossen?

De heer SNOEK: U zegt hier dat u de financiën op orde wilt krijgen. Binnen de coalitie bent u een soort oppositiepartij die ten strijde trekt tegen uw eigen verhaal. Nu beweert u ook nog dat u de financiën op orde hebt. Dat hebt u niet.

De heer DE JONG: Ik trek niet ten strijde tegen mijn eigen verhaal, maar tegen deze kadernota. Daar ga ik nu mee door. Het college heeft in wat besloten kring aangegeven dat het coalitieakkoord niet meer werkt. Op dat moment zijn de heren van het college niet teruggegaan naar de fractievoorzitters om om hulp te vragen. Ze hebben niet om een addendum of om kaders gevraagd. Dat heeft het college allemaal niet gedaan. Het college heeft alleen een kadernota geschreven, waarin de VVD zich op een aantal essentiële punten niet herkent. Je hebt dan eigenlijk te maken met zes heel boze liberalen. Ze zitten hier op een rij.

U stelt voor de ozb met 7,5% te verhogen. Ik kan u meteen zeggen dat dat voor de VVD volstrekt onacceptabel is. Zolang budgetten worden overschreden, de administratie niet op orde is en wij nog steeds geld uitgeven zonder nut of noodzaak, mag de burger niets gevraagd worden. Nog erger dan dat – en dat staat letterlijk in de kadernota – is dat het college kiest voor een verschuiving van lasten van huurder naar eigenaar. Ik vraag de heren achter de tafel waarom. Waarom? Waar staat dat u dat moet doen, of dat u op die wijze moet denken? Er zitten nota bene drie liberale wethouders in dit college.

De heer VRUGT: Met hoeveel procent denkt de heer De Jong dat de ozb omhoog zal moeten als uw Prins Bernhardtunnel à honderden miljoenen gerealiseerd wordt? Ik

herinner me nog goed dat uw fractiegenoot Van Haga het na drie maanden al niet meer snel genoeg vond gaan. De tunnel moest eigenlijk gisteren af zijn. Zo ook uw pleidooi voor de oostelijke randweg en meer van dat soort megalomane projecten. Hoe hoog zal de ozb met uw programma moeten worden?

De heer DE JONG: Ik zal u een helder antwoord geven. We hebben prioriteiten. Op de eerste plaats staan verantwoorde lokale lasten en een lage ozb. Dat staat boven alles. Over infrastructurele projecten kom ik zo meteen nog te spreken.

De heer VRUGT: Ik ben erg benieuwd waar u die van gaat betalen.

De heer DE JONG: Waar ik die van ga betalen? Ik wil gewoon mijn geld terug.

Mevrouw SIKKEMA: U bent heel boos over de verschuiving van huurders naar eigenaren, maar in de kadernota staat ook dat mensen met een minimuminkomen 60 euro extra moeten betalen om de ozb niet nog verder te laten oplopen. Er is pijn aan alle kanten. Gelukkig hebben we het met elkaar hersteld. Uw plaat blijft echter een beetje hangen bij wat er in de kadernota stond, en u hebt het niet over de oplossingen waarmee wij komen. Ik wil dat toch even gezegd hebben.

De heer DE JONG: Wat dat betreft vond ik uw praatje een beetje slap. We corrigeren met de coalitie de kadernota en gelukkig komen we daaruit. Er ligt echter een stuk dat door de heren van het college geschreven is.

Mevrouw SIKKEMA: Wat is er nou slap aan mijn verhaal? Ik heb toch ook gezegd wat ik aan de kadernota veranderd wil zien, en welke moties en amendementen wij steunen?

De heer DE JONG: U gaat verder niet in op wat er slecht is aan de kadernota.

Mevrouw SIKKEMA: Dan hebt u niet geluisterd.

De heer DE JONG: Ik heb aandachtig naar u geluisterd.

Mevrouw LANGENACKER: In de vorige raadsvergadering zijn wij kritisch geweest over de jaarrekening. Toen hebben we gezegd dat wij kijken naar de wethouder van Financiën en Personeel, die steken heeft laten vallen. Uw betoog is in onze ogen een volledige motie van wantrouwen richting uw eigen wethouder. Dat verbaast ons ten zeerste.

De heer DE JONG: Blijft u vooral verbaasd, dan ga ik door met mijn verhaal. Het wordt u dadelijk allemaal wel duidelijk. Ik wil één voorbeeld noemen van een symbolisch project dat alle frustratie van de VVD in zich draagt, en waar ook deze raad verantwoordelijkheid voor draagt: het Houtmanpad. Hoe bestaat het dat deze gemeenteraad een zandpad voor 2 miljoen euro wil asfalteren, terwijl er links en rechts twee goede fietspaden liggen? Hoe bestaat het dat de gemeenteraad dat wil doen, terwijl omwonenden en belanghebbenden tegen zijn? En hoe bestaat het dat het project nu al gierend uit de klauwen loopt? Wij zijn dan ook blij met de draai van de heer Vrugt.

De heer VRUGT: Ik heb het Houtmanpad nooit gesteund, evenmin als u, mijnheer De Jong.

De heer DE JONG: Ik dacht dat de VVD de enige was.

De heer VAN HAGA: De VVD was de enige, mijnheer Vrugt.

De heer MARSELJE: Dit is echt onzin. Er was slechts één stem verschil. Hoe komt u aan dergelijke meerderheden en minderheden?

De heer VAN HAGA: Dat was pas later in het traject.

De heer MARSELJE: Nee hoor, dat was niet later in het traject.

De heer BOER: Ik kan me heel levendig een commissievergadering herinneren waarin de VVD als enige tegen het Houtmanpad was. Wij werden daar toen uitgelachen. Het is inderdaad een mooie draai van de heer Vrugt. We zijn er blij mee, maar het blijft een draai.

De heer VRUGT: Het is geen draai. Laat ik er maar een positieve draai aan geven: u kunt straks de motie steunen die ervoor kan zorgen dat we hier alsnog mee stoppen. Doet u dat in plaats van te bekvechten over niets.

De heer DE JONG: We zijn blij dat de hele raad de kant van de VVD op draait. Laat ik eens een raadslid citeren dat niet zo vaak geciteerd wordt: mevrouw De Leeuw. “Je hoeft daar geen VVD’er voor te zijn.” Inderdaad: daar moet je gewoon je gezonde verstand voor gebruiken. Helaas komt het college niet verder dan een ozb-verhoging met 7,5%. Deze coalitie heeft hard gewerkt aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud. Mijn complimenten aan de heren en aan de coalitie. Wij willen nu de problemen van de toekomst aanpakken. De VVD zou zeggen: niet doorschuiven, maar aanpakken. Laten we wel wezen: de precario is bedoeld om toekomstige achterstanden tegen te gaan. De VVD heeft nog even geopperd dat het college de kadernota maar moest intrekken. Dat scheen echter een unicum te zijn. Het was nog nooit eerder vertoond. Wat mij betreft kan alles, maar de VVD-fractie stond hierin alleen.

Gelukkig is de coalitie dan toch sterker dan menigeen denkt. Opnieuw hebben wij elkaar gevonden in een superamendement. Daarin komen we elkaar tegemoet en kijken we naar wat ons bindt. Dat is nog steeds het coalitieakkoord, wat het college daar ook van vindt. Dat is goed aan de samenwerking tussen de PvdA, D66, GroenLinks en de VVD – ook na drie jaar. Het college heeft de coalitie echter langs de rand van de afgrond doen lopen. Dat valt voor ons onder de categorie ‘eens, maar nooit weer’.

Mevrouw LEITNER: Ik ben blij dat de heer De Jong het beeld dat hij net schetste zelf corrigeert. Hij deed het net voorkomen alsof de VVD de initiatiefnemer was van dit amendement. Ik wil benadrukken dat het in een goede samenwerking tussen alle partijen tot stand gekomen is. Gelukkig wordt het ook door een groot deel van de oppositie gesteund. Dat partijen daarin andere accenten leggen, is aan ieder voor zich.

De heer DE JONG: Ooit ga ik eens een biografie schrijven en vertellen hoe die onderhandelingen gaan.

Ik heb mij onlangs schuldig gemaakt aan een ernstige overtreding. Ik werd daar door een collegelid op gewezen. Ik heb mij schuldig gemaakt aan een ‘politiek feit van de eerste orde’. Ik had geen flauw idee wat dat was. Het ging erom dat de VVD niet instemde met de Parkeervisie. U herinnert zich de parkeervisie nog wel: dat besluit van de voltallige gemeenteraad om de Haarlemse automobilist tot op het bot uit te knijpen om de begroting sluitend te maken. De VVD is trots dat ze daar nee tegen zei. Dat is dan een politiek feit van de eerste orde. Nu kom ik met een ander politiek feit van de eerste orde: de Waarderweg. De wethouder heeft de motie Volwaardige Waarderweg uit november 2012 niet uitgevoerd. De wethouder is een toezegging aan de provincie om in 2012 bij het projectvoorstel een kredietaanvraag in te dienen niet nagekomen. De wethouder heeft, zonder de gemeenteraad te informeren, de voorbereidingen voor de verdubbeling van de Waarderweg stopgezet. Veel brieven spreken elkaar tegen. Er is mist, er zijn rookgordijnen, nog meer mist, verkeerde informatie en desinformatie. De VVD ging deze periode in in de wetenschap en de vaste hoop dat er na talloze jaren van praten eindelijk een start gemaakt zou worden met de verbetering van de Waarderpolder en het vervolmaken van de ring. Mijn vraag is waar ons geld gebleven is dat er bij de begrotingsbehandeling 2012 nog wel was, en dat nu naar uw eigen woorden ‘foetsie’ is. Hoe geloofwaardig is deze wethouder nog? Dit is uw laatste kans.

Mevrouw SIKKEMA: Ik vind dat u er vanaf het begin een mooi stuk drama van maakt.

De heer DE JONG: Daar gaan wij zeker mee voort. De Waarderweg laten wij niet los, mevrouw Sikkema. De VVD spreekt vandaag klare taal. Dat is niet omdat we ontevreden zijn over de samenwerking, omdat we onvoldoende hebben bereikt in deze periode, of omdat we geen verantwoordelijkheid kunnen of willen nemen. Wij spreken klare taal omdat wij vinden dat je ook in het laatste jaar koersvast moet zijn. Dat is in liberale ogen goed voor deze stad.

De heer VAN HAGA: Ter verheldering: misschien is het aardig om een e-mail voor te lezen die de heer Vrugt schreef op 21 juli 2011: “Heren, ter info. Het leek me goed jullie

even te melden dat de Actiepartij zich inmiddels ook wel voor haar kop kan slaan dat ze eerder in een kennelijke vlaag van vertroebeling akkoord is gegaan met het Houtmanpad.” Ik stuur deze e-mail naar jullie allemaal.

De heer SNOEK: Het valt niet mee oppositie te voeren als dit de coalitie is. Toch heb ik een paar vragen. De Parkeervisie was het ‘politieke feit van de eerste orde’, zoals u dat noemde. U stemde daar niet mee in. De Parkeervisie was deels de dekking voor onze meerjarenbegroting. Waarom hebt u destijds niet gedaan wat u nu wel doet, namelijk de boel repareren? Bij de kadernota repareert u nu dat inspiratieloze verhaal van uw eigen wethouder. Waarom hebt u bij de Parkeervisie geen amendement ingediend, zodat de dekking zou blijven staan?

De heer DE JONG: Dat was kansloos. De volledige raad wilde de parkeertarieven verhogen. Dan sta je als VVD gewoon machteloos. Wij zijn als enige partij tegen de lastenverzwaring van 2,5 miljoen euro voor de Haarlemse automobilist die, nogmaals, tot op het bot wordt uitgeknepen.

De heer SNOEK: Ik kan u vertellen hoe het voelt als je echt in de oppositie zit. Je dient dan wel vaker een motie in die kansloos is. Je zit hier dan met drie vingers omhoog. Daar ben ik echter trots op. U zegt dat dit de laatste kans is voor de wethouder wat betreft de Waarderweg. Als u donderdag geen antwoord hebt, neem ik aan dat er een motie van wantrouwen volgt.

De heer DE JONG: Niets is ooit zeker in deze wereld. Ik wil een klip-en-klaar antwoord. Het is nu maandag. Woensdag zal de wethouder antwoorden en donderdag hebben wij onze tweede termijn.

De heer SNOEK: U bent er niet van om uw keutel in te trekken, toch? Dit zijn harde woorden. De vraag is of u donderdag boter bij de vis doet.

De heer DE JONG: Dat zult u donderdag zien.

Mevrouw SIKKEMA: Ik ben het wel heel erg met de heer Snoek eens. Met het afkeuren van de Parkeernota hebt u een gat in de begroting geslagen van 2,5 miljoen euro. U zegt nu dat u kansloos was, omdat iedereen voor de Parkeernota was. Als u een goed alternatief had geboden, hadden we misschien besloten om de parkeergelden niet te verhogen. Dat is een gemiste kans.

De heer DE JONG: Wij gaan nu drie jaar met GroenLinks om, vaak naar volle tevredenheid. Ik weet inmiddels echter dat GroenLinks altijd zal doen wat zijn wethouder vraagt.

Mevrouw SIKKEMA: Als er één partij is die goed dualistisch politiek bedrijft, is het GroenLinks.

De heer DE JONG: Als er één partij is die dualistisch opereert, is het de VVD. Mevrouw Langenacker constateerde dat al.

De heer VRUGT: Er werd net een mailtje voorgelezen. Dat mag natuurlijk, maar ik vind dat niet erg stijlvol. Kijk, ik heb hier niet zo’n scherpje voor me waardoor ik de helft van het debat mis. Als ik het wel had, zou ik op zoek kunnen gaan naar het mailtje waarin de heer Van Haga aangeeft dat hij de motie Scharrelbosje zal steunen. Dat heeft de VVD uiteindelijk niet gedaan. Zo kunnen we nog wel even blijven pingpongen. Ik stel voor dat we dat soort flauwe onzin niet meer in het debat gebruiken.

De heer DE JONG: Het Houtmanpad is en blijft dus van de VVD.

De heer VAN DE MANAKKER: We hebben in de commissie lang over de Parkeervisie gesproken. De heer Boer heeft daar uitstekende voorstellen bij gedaan. Ik denk dat ze voor 90% zijn overgenomen. Iedereen dacht dat u tevreden was. De heer Boer licht zijn hielen nog niet, of de VVD draait als een blad aan de boom. Wij zaten hier allemaal met onze mond open. Vanwaar die plotselinge verandering?

De heer DE JONG: Dat is helemaal geen plotselinge verandering. Het idee is om de Haarlemse automobilist voor 2,5 miljoen euro uit te knippen en daaruit blijkt geen enkele creativiteit om echt wat te doen aan de uitgaven in deze stad.

Mevrouw LANGENACKER: De VVD geeft aan dat ze wethouder Van Doorn een laatste kans geeft. U bent bij deze kadernotabehandeling erg kritisch over de financiële dekking die voorligt. Hebt u dan nog wel vertrouwen in uw eigen wethouder? Hoe gaat u daar in de tweede termijn mee om?

De heer DE JONG: Misschien is het goed om te luisteren hoe onze eigen wethouder hierop reageert. Ongetwijfeld doet hij dat als ervaren man heel eloquent. Wij spelen het dualisme hard en ik heb vandaag harde woorden gebruikt. Ik trek niets daarvan in. Ik vind deze kadernota namelijk onvoldoende. U steunt het amendement waarin u 60% tot 70% van de dekking bij de kadernota voor 2014 amendeert. Dat is niet niks. Het hele college mag zich dat aanrekenen. U doet daar immers ook aan mee. Ik ben daar overigens blij om. Het is ons gezamenlijke amendement. Wij wijzigen de kadernota op essentiële onderdelen en voor 80%. Dat is niet niks. Ik ben trots op dat amendement.

De heer MULDER: Mijnheer De Jong, gaat u dan het amendement steunen en de kadernota niet?

De heer DE JONG: Nee, natuurlijk niet. Wij steunen het amendement en de kadernota.

De heer MULDER: Hoe kunt u de kadernota nog goedkeuren na dit desastreuze verhaal?

De heer DE JONG: Omdat wij de nota met het amendement repareren.

De heer MULDER: U wilt dus gewoon een lekker hard verhaal houden, om aan het einde toch in te stemmen.

De heer DE JONG: Ik ben de enige die praat over het stuk dat wij gekregen hebben. Ik vind dat een slecht stuk. We amenderen het tot het een redelijk stuk is.

De heer MULDER: Volgens mij is er nog veel meer mis.

De heer DE JONG: Wat mis is, heb ik zojuist genoemd: het Houtmanpad, de Waarderweg, politieke feiten van de eerste orde en de 7,5% bij de ozb. Dat is gerepareerd. Ook uw kwijtscheldingsregeling is gerepareerd. We hebben een poging gedaan om wat aan de precario te doen. Dat zijn belangrijke dingen voor de VVD.

De heer MULDER: U slaat een toon aan alsof u na dit debat de deur van dit stadhuis achter u dichtslaat.

De heer DE JONG: Mijnheer Mulder, u bent altijd degene die mij aanspreekt op mijn toon. Dat moet u doen. Zoals Frits Bolkestein echter zei: als mensen beginnen over de toon, zijn de argumenten eigenlijk al op.

De heer MULDER: Ik ga hier niet op reageren. Misschien moeten we binnenkort iets gezelligs gaan doen.

De heer DE JONG: Misschien moeten we een wijntje drinken na afloop van de vergadering.

De heer SCHRAMA: Haarlem Plus heeft twee kleine opmerkingen over de bijdrage van de heer De Jong. De eerste gaat over het Houtmanpad. Om uw geheugen op te frissen: begin dit jaar is er een motie ingediend, onder andere door Haarlem Plus, om een ander pad aan te leggen. Ook u was een van de indieners. Die motie heeft het niet gehaald. Toen kwam er een tweede motie, op initiatief van het CDA, om het nieuwe pad aan te leggen, maar dan met een aantal mutaties. Die motie heeft het wel gehaald. Zo is het gegaan. U was dus echt niet de enige. Het tweede punt gaat over de ozb-verhoging. Daarin geef ik u gelijk. Vorig jaar hebben we een motie ingediend om de ozb-verhoging niet door te laten gaan. Die heeft het gehaald. U hebt toen gezegd dat u zich bij de kadernota hard zou maken om die verhoging nu weer te voorkomen. U hebt uw woord gehouden. Mijn complimenten voor uw standvastigheid. Wat betreft de parkeernota doet u het voorkomen of u de enige bent die daar een opmerking over heeft gemaakt. Dat is niet waar. In de discussie hebben wij duidelijk aangegeven dat wij het gevaarlijk zouden vinden om de

parkeertarieven te verhogen tot astronomische bedragen. We hebben aangegeven dat Amsterdam de mensen daarmee zelfs wegjaagt. In Haarlem is dat ook een potentieel gevaar. Wij zagen alleen geen andere dekking voor die 2,2 miljoen euro. Die zag u ook niet. Daarom hebben we uiteindelijk wel met de Parkeervisie ingestemd. We staan dus eigenlijk aan dezelfde kant. De Parkeervisie is uiteindelijk toch gewoon goedgekeurd. Ik wilde dit nog even rechtzetten.

Mevrouw DE LEEUW: De OPH deelt de zorgen die geuit worden in de kadernota. Hoewel de zorgen gebaseerd zijn op een verder verslechterend beeld voor de Haarlemse financiën, moet de OPH constateren dat het beeld dat in de kadernota wordt geschetst toch nog te optimistisch is. Het tekort van de overheid lijkt volgens de nieuwste cijfers van het CPB uit te komen op 3,7% van het bruto binnenlands product. De Nederlandsche Bank heeft een raming afgegeven van 3,9%. In onze kadernota staat een geraamd tekort van 3,4%. Het is een illusie om te denken dat het hogere tekort niet terug te vinden is in een verminderde geldstroom naar de gemeenten en een afnemende economische activiteit in onze stad. Dat zal betekenen dat het ‘rustjaar’ 2014, waarin nu nog een sluitende exploitatie wordt voorzien, ook een tekort krijgt. Het is beter om daar nu al op te anticiperen dan ook in 2014 weer achter de feiten aan te lopen. De OPH is namelijk niet zeker over de werking van het Mondriaanakkoord. De OPH vreest dat de overheid de gemeenten via een omweg toch zal treffen met extra bezuinigingen. Wij zullen tegenvallers in de toekomst eerder moeten ramen, op basis van ons gezond verstand. Toch mogen we in een tijd dat de economie niet uit het dal komt de aandacht voor de zwakkeren in onze Haarlemse samenleving niet laten verslappen. Als Haarlemmers in de problemen komen, hebben wij een verantwoordelijkheid om ons vangnet zo goed mogelijk te laten functioneren. De OPH zal hiervoor dan ook constant aandacht vragen. Daarom steunen wij straks de motie van de Actiepartij om de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing op 100% te handhaven.

Het verbaast de OPH dat de kadernota aangeeft dat “het huidige gemiddelde onderhoudsniveau van het gemeentelijk bezit matig is, zodat acute maatregelen noodzakelijk zijn om meer achterstallig onderhoud te voorkomen”. Kan het college aangeven dat in het verleden bewust is ingezet op een matig onderhoudsniveau en, zo dat niet gedaan is, waarom de middelen die toereikend zouden moeten zijn voor een hoger onderhoudsniveau toch slechts tot een matig onderhoudsniveau hebben geleid? Het afkomen en beëindigen van bestemmingsreserves is nuttig om te voorkomen dat gelden op de plank blijven liggen. De OPH wenst evenwel niet in de toekomst verrast te worden door tegenvallers omdat bestemmingsreserves te laag zijn ingeschat of te vroeg zijn opgeheven.

Samen voor elkaar is ambitieus. De OPH verwacht dat de effecten van het transitietraject met een voorgesteld budget van 4 miljoen euro ook inderdaad leiden tot het snel realiseren van de dekking. De OPH wenst niet geconfronteerd te worden met vertraging van de realisatie van de dekking.

De bedrijfsvoering is voor de OPH de rode draad die door de kadernota loopt. De kritiek op de bedrijfsvoering is nog niet verstomd. De OPH gaat er dan ook van uit dat de bedrijfsvoering in 2014 zo functioneert dat het volgen van de financiën van de gemeente en het optimaal functioneren van het gemeentelijk apparaat toegezegd kan worden. Snel anticiperen en snel bedrijfsprocessen optimaliseren is een vereiste voor het bedrijfsleven teneinde te kunnen overleven. Het hoort ook de attitude te zijn van de gemeentelijke organisatie. De OPH gaat ervan uit dat de bovenformatieven snel inzetbaar zijn in de nieuwe taken die gemeente erbij zal krijgen.

Afsluitend wil de OPH constateren dat Haarlem een stad is die, in de ogen van vele Nederlanders, een ideaal woon- en werkklimaat biedt. Daar moeten we trots op zijn en tegelijk moeten we als nuchtere Haarlemmers alleen het noodzakelijke in onze stad

investeren, zonder franje. Het elan dat Haarlem uitstraalt, moeten we benutten om werkgelegenheid en koopkracht naar onze stad te halen.

De heer SCHRAMA: Het gaat slecht in Nederland. Haarlem Plus had dit twee jaar geleden anders ingeschat. Weliswaar waren de banken de grote boosdoeners, maar de vele bezuinigingsmaatregelen die vele overheidslagen hebben doorgevoerd, hebben de economie mede verder in het slop geholpen. Opmerkelijk vonden wij de uitspraak van voormalig minister Wouter Bos in de afgelopen week: “De nieuwe bezuinigingsvoorstellen van de regering vind ik als econoom slecht, maar als politicus goed.” Daar zit nu net de tweespalt. Navelstarende politici willen de eigen positie opkrikken, maar bereiken door hun maatregelen juist een averechts resultaat. Een jaar geleden maakte Haarlem Plus een uitgebreid plan om de financiële status van Haarlem positief te beïnvloeden. Zeven verschillende voorstellen werden ingediend. Zo was er een motie om 18 miljoen euro te besparen, maar de andere partijen wilden daar niets van weten. Vorig jaar stelden wij: “Als je echt veranderingen wilt doorvoeren, zoals nu bij de bezuinigingen, is het niet voldoende de huidige methode te bezien en daar beetje bij beetje zaken in te wijzigen. Integendeel: een andere manier van kijken is nodig, en een manier van denken zoals door De Bono geformuleerd: lateraal denken. Verlaat de gebaande wegen en kijk eens echt door een totaal andere bril naar de mogelijkheden. Op deze wijze heeft Haarlem Plus een document gemaakt met daarin een aantal mogelijke bezuinigingsrichtingen. Dit is op 28 april 2012 naar het college en alle raadsleden gestuurd. Het is opvallend dat er naast positieve geluiden als ‘lof voor het feit dat Haarlem Plus meedenkt’ vrijwel geen inhoudelijke reactie is gegeven. Met name het college zweeg hierover als het graf. Wel is hierop door collega Fedde Reeskamp inhoudelijk zeer gedetailleerd commentaar gegeven.”

Bij de begrotingsbehandeling vorig jaar hebben we dit herhaald. We hebben toen letterlijk gezegd dat we in ieder geval voor de kadernotabehandeling een reactie van het college op onze voorstellen wensten. Goed of slecht; er kwam geen reactie. Een ander beleid voeren wordt nu te laat. Het is nu helaas aan een volgend college. Verwacht dus van Haarlem Plus geen nieuwe adviezen of taakstellingsaanbevelingen, behalve het initiatiefvoorstel over de thuiszorg dat we volgende week in de raad zullen behandelen. Daarin staat een aantal manieren om de thuiszorg betaalbaarder en beter te maken.

Er zijn een paar zaken die nieuw zijn en die door ons aan de orde zullen worden gesteld. Een daarvan is ICT. Er wordt een extra budget van 800.000 euro voor ICT opgevoerd. De reden daarvoor is dat Haarlem in vergelijking met andere steden goedkoper is op het gebied van ICT. Voor ons is dat geen reden. Ook zal in 2013 een inventarisatie worden gemaakt van het budget in de exploitatie en het investeringsplan dat daadwerkelijk nodig is. Dit zou betekenen dat er extra budget nodig is. Hoezo? U gaat toch een inventarisatie maken? Waarom is dan bij voorbaat extra budget nodig? Dat begrijp ik niet. In een aparte raadsnota wordt uitgewerkt waarom dit noodzakelijk is. Haarlem Plus vindt dat we die nota moeten afwachten en dat we haar in de commissie en in de raad moeten behandelen. Vooralsnog kunnen we die 800.000 euro uit de begroting laten. We kunnen daar veel andere mooie dingen mee doen.

Motie 18: ICT-uitgaven in de hand houden

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, sprekend over de kadernota,

overwegende:

- dat een extra budget van 800.000 euro voor ICT wordt opgevoerd, met als reden dat Haarlem in vergelijking met andere steden goedkoop is;
- dat ook wordt aangevoerd ‘dat er in 2013 een inventarisatie zal worden gemaakt welk budget in onze exploitatie en investeringsplan daadwerkelijk nodig is. Dit

24 juni 2013

46

betekent dat er extra budget nodig is. In een separate raadsnota zal worden uitgewerkt waarom dit noodzakelijk is’;

- dat die nota nog in de commissie en raad besproken dient te worden en besluitvorming pas daarna kan plaatsvinden;

besluit het college te verzoeken de extra ICT-post van 800.000 euro vooralsnog uit de begroting te laten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: Haarlem Plus.

De ozb-verhoging is vorig jaar in de begroting omgezet in een verlaging. Dat dit nu weer fors veranderd is, betekent dat de burgers voor de gek gehouden worden. Niet doen dus. We steunen dan ook het amendement waarin dit wordt teruggedraaid tot een verhoging van 3%.

In mijn interruptie op de heer De Jong had ik het al over het parkeerbeleid. Parkeren brengt veel geld op. Vorig jaar maakten we ruim 4 miljoen euro winst. Dit jaar is in het eerste halfjaar nog meer winst gemaakt. We gaan dus nog meer dan 4 miljoen euro winst maken. Een verhoging van gelden om een gat van 2,2 miljoen euro te dichten voor andere verkeerskosten is dan ook een slecht idee. De tarieven zijn hoog genoeg. We moeten zowel burgers als bezoekers niet tot de laatste euro uitwringen. We hebben echter nog geen alternatieve dekking gevonden. We zullen ons daar nog mee bezighouden.

Dan kom ik op het Stads museum. De nieuwe inrichting van het Historisch Museum kan gevestigd worden in het stadhuis aan de Koningsstraat. Dat is een voortreffelijke plaats. Ambtenaren die daar nu zitten, kunnen verhuizen naar de Zijlpoort. Daar is genoeg plaats. Bovendien is het gebouw duur genoeg. Je hoeft dan niet te verbouwen om een deel van het pand te kunnen verhuren. Trouwens, vind bij de huidige leegstand van kantoren maar eens een goede huurder. We dienen hierover een motie in. Het Stads museum zal dolgraag in het pand trekken. Daarover heb ik al contact met ze gehad.

Motie 14: Optimaal gebruik nieuwe kantoren Zijlpoort

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen voor de behandeling van de kadernota 2013 op 24 juni 2013,

overwegende dat:

- er nieuwe stadskantoren worden gebouwd die zeer grote investeringen met zich meebrengen;
- een plan is voorgesteld om de ruimte in de Zijlpoort deels met verbouwingen af te sluiten, hiervoor kosten te maken en te pogen dit apart te verhuren;
- gezien de vele kantoorpanden die al leegstaan en ook leegkomen in Haarlem verhuren geen makkelijk traject is;
- een aantal ambtenaren in de Koningsvleugel gehuisvest is en dus gescheiden van collega’s zal werken;
- het extra uitgaven zal vergen om naast de voorzieningen in de Zijlpoort ook in het stadhuis vernieuwingen in de infrastructuur te blijven aanbrengen;
- er al jaren gezocht wordt naar een adequaat onderkomen voor het Haarlems Historisch Museum, mede gezien de wens van het college om het huidige pand van het museum te verkopen;

verzoekt het college een plan van aanpak te maken met het volgende scenario:

- verhuizing van ambtenaren van de Koningsvleugel naar het nieuwe stadskantoor de Zijlpoort;

- verhuizing van het Haarlems Historisch Museum naar de Koningsvleugel van het stadhuis;
 - geplande kosten aan nieuwe beveiliging voor het stadhuis uit te stellen tot er een besluit is genomen over het plan van aanpak;
 - te ramen wat het financiële effect van deze aanpak zal zijn;
- en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: Haarlem Plus.

Dan kom ik op de startersregeling. Die biedt beginnende huizenkopers mogelijkheden en trekt hen over de streep. De gemeentelijke bijdrage is stopgezet. Daarmee is ook de bijdrage van het Rijk nu weg. We krijgen het dubbele van wat wij bijdragen. Als Haarlem niks doet, krijgen we twee keer niks. Dat is een slechte zaak voor de huizenmarkt. We dienen een motie in om dat terug te draaien.

Motie 15: Beleid startersregeling

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen voor de behandeling van de kadernota 2013 op 24 juni 2013, overwegende dat:

- de behoefte aan een overbruggingssubsidie om starters de gelegenheid te bieden om de koop van een huis te financieren groot blijkt;
- in het coalitieakkoord is vastgelegd dat meer startersleningen beschikbaar worden gesteld;
- de rijksoverheid per 1 januari 2013 een verdubbelingsbijdrage beschikbaar heeft gesteld om de woningmarkt de helpende hand te bieden;
- doordat het college de eigen bijdrage op nul heeft gezet hierop geen aanspraak kan worden gemaakt;
- de leningen binnen korte termijn worden afgelost zodat er geen echte uitgaven zijn;
- de motie Startersleningen ook voor 35+ is aangenomen. Daarin staat: ‘Indien er extra geld van het Rijk komt voor (eventueel gewijzigde) startersleningen, waardoor het aantal startersleningen zou kunnen worden uitgebreid, deze ook beschikbaar te stellen voor mensen die ouder zijn dan 35 jaar’;

verzoekt het college:

- extra geld uit de algemene reserves beschikbaar te stellen ter hoogte van 375.000 euro, zodat het budget van 600.000 euro weer bereikt wordt en de verdubbeling van het Rijk wordt verkregen;
- de motie Startersleningen ook voor 35+ uit te voeren, omdat er dan extra geld uit het Rijk komt;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: Haarlem Plus.

Dan de meerjarenplanning. Die is eigenlijk zinloos. Waarom? Vorig jaar werd voor de komende jaren een overschot voorspeld. Nu, een jaar later, is er voor elk jaar een tekort voorspeld. Er is voor maar liefst 70 miljoen euro aan onvermijdelijke tegenvallers gepresenteerd. Hoezo onvermijdelijk? Vanuit het Rijk is veel onduidelijk. Het kan dus nog alle kanten op gaan. Toch wordt in de meerjarenbegroting uitgegaan van onvermijdelijke tegenvallers van 70 miljoen euro. Als je geen of weinig geld hebt, moet je gewoon niet meer uitgeven. Ook moet je niet meer begroten dan strikt noodzakelijk. Een stuurloos college is het gevolg van een stuurloze coalitie. Het college voert immers uit wat de coalitie min of meer heeft vastgelegd. In één termijn wordt het volgende besloten. De Vondelweg wordt niet verbreed. Dat is onbespreekbaar volgens een motie

van GroenLinks. Nu zijn er plannen voor een verbreding. Dat is wegens veranderde inzichten, hoorde ik zeggen.

Mevrouw SIKKEMA: Waar hebt u het nu over? GroenLinks is en blijft namelijk tegen verbreding; van de Vondelweg, de Waarderweg, en wat u maar wilt.

De heer SCHRAMA: Voor GroenLinks was het onbespreekbaar. D66 heeft nu aangevoerd dat er sprake is van nieuwe inzichten.

Mevrouw SIKKEMA: Dat klopt. D66 heeft die motie ook met verve gesteund, maar krabbelt nu terug.

De heer MARSELJE: Ik kan daar heel kort over zijn. D66 is tegen verbreding in deze periode. We sluiten verbreding in de toekomst echter niet uit. Wel zijn we voor doorstromingsmaatregelen op diezelfde Vondelweg. Dat past ook bij de Oostweg. Dat is echter iets anders dan verbreding.

De heer SCHRAMA: Wat u nu zegt, moet u de burgers maar eens proberen wijs te maken. Zij begrijpen er niets meer van.

De heer MARSELJE: Nee, mijnheer Schrama. U maakt de burgers van alles wijs. Ik corrigeer dat nu even.

De heer SCHRAMA: Ik maak de burgers helemaal niet van alles wijs. Ik zeg alleen wat er gebeurt.

De heer MARSELJE: Nee, nee. Mijnheer Schrama moet niet doen alsof ik nu iets anders zeg dan ik al de hele periode heb gezegd. Hij houdt dan echt de waarheid bij de burgers weg.

De heer SCHRAMA: Ik zal uw geheugen even opfrissen.

De VOORZITTER: Dit is ook allemaal na te lezen in verslagen. Laten we proberen het gewoon over de kadernota te hebben.

De heer SCHRAMA: Dat lijkt mij prima.

Op de Rijksstraatweg zou er geen HOV komen. Dat was een nadrukkelijk verzoek van de omwonenden. Nu komt dat er wel. Mensen begrijpen dat niet. Op zich is de afwaardering van de Amsterdamsevaart goed. Als je dat echter doet zonder de Waarderweg te verbreden, doe je iets verkeerd. Je krijgt dan rare problemen. Die zijn er ook gekomen. Nu gaan we wel verbreden, maar het geld is zoek.

Mevrouw SIKKEMA: U zegt dat er geen HOV zou komen, maar we hebben continu ingezet op HOV. Het ging echter over de manier waarop het er zou komen. Dit is nou juist een voorbeeld waarbij de wethouder in goed overleg met mensen in de buurt gekomen is tot een compromis waar iedereen tevreden over is. Ik vind wat u nu zegt echt niet kunnen.

De heer SCHRAMA: Ik hoor van burgers totaal andere geruchten. Mensen zeggen dat iedereen eerst tegen een HOV was. Er waren duizenden mensen die pamfletten voor hun raam hadden. Heel veel politieke partijen zeiden dat ze dat verzet steunden. Ik heb het materiaal nog thuis liggen. U was daar niet voor, maar andere partijen wel. Nu is het ineens omgekeerd. Ze zijn allemaal gedraaid. Wat is dat voor iets raars? Dit is wat de burger aan mij kenbaar maakt.

De VOORZITTER: Dat is nou juist het punt met 'de burger'. Er zijn zoveel burgers.

Mevrouw SIKKEMA: Ik wou net zeggen: ik praat met andere burgers.

De heer VRUGT: De heer Schrama weet dondersgoed dat er destijds sprake was van een betonbak. Ook moesten er tuinen verdwijnen. Daar is nu helemaal geen sprake van. Ik begrijp dat u allerlei geruchten uit de wijk hoort. Toen het uiteindelijke besluit vrijwel raadsbreed viel, zat hier uit Haarlem-Noord helemaal niemand meer die vond dat het niet door moest gaan. Ik weet dus niet waar u die signalen vandaan hebt.

De heer SCHRAMA: Blijkbaar zijn de mensen het protesteren moe.

Mijn volgende punt gaat over de unilocatie. In het begin was er één locatie aangewezen: Gedempte Oudegracht 138. Er volgden enorme protesten uit de buurt en het voorstel

werd afgewezen. Daarna volgde een aantal keuzemogelijkheden. Daaruit werd weer een locatie gekozen, waarop weer protesten volgden. Nu is het college erg blij met de opdracht om naar één locatie te gaan zoeken. Daar begonnen we vier jaar geleden ook al mee. Wat is er nou in vredesnaam aan de hand?

Wat betreft Minder regels, meer service: De PvdA dient een verzoek in om het steeds grotere aantal regels bij evenementen te verminderen. De PvdA heeft gelijk, maar waarom zijn die er dan überhaupt? Wat moet de burger in hemelsnaam van deze dingen denken? Is er wel een beleid voor een termijn langer dan een jaar?

Dan kom ik bij mijn conclusie. Lucebert zei het al: de mens is een broodkruimel op de rok van het universum. Dat citaat heb ik vorig jaar ook gebruikt om de zelfredzaamheid aan de orde te stellen. Het blijft van kracht. Maar ook: maak Haarlem en jezelf niet belangrijker dan het is. Je bent maar een kruimel. Leefbaarheid in de stad is belangrijker dan het functioneren van het college of de raad. Daar moeten we ook eens aan denken. Het gaat om de leefbaarheid in de stad.

Het is positief dat de coalitiepartijen een aantal punten in de kadernota hebben willen wijzigen. Daar is een goed amendement uitgekomen, dat de kadernota een stuk beter maakt. Wij stemmen daar volledig mee in. De coalitie blijft echter volledig verantwoordelijk voor wat het college heeft aangericht. Alles wijten aan de crisis is wel erg simpel.

Haarlem Plus blijft ernaar streven de burgers met goed beleid te helpen, maar dat valt in deze raad niet mee. Onze focus ligt daarbij op de burger, met extra aandacht voor de senioren. Helaas heeft het college nog geen ouderenbeleid opgesteld. Wij zullen de belangen van cultuur, podia en de kleine winkeliers blijven dienen. De kleine winkels zijn immers van levensbelang, meer nog dan wij denken.

De heer VRUGT: De winkeliers hebben het inderdaad moeilijk. Dat is bij iedereen bekend. In een van de laatste commissievergaderingen heb ik u horen zeggen dat u de winkeliers zelfs zou willen subsidiëren. Blijft u bij dat wonderlijke idee?

De heer SCHRAMA: Zo wonderlijk is dat niet. Het idee van Haarlem als beste winkelstad is cruciaal voor de stad om mensen te trekken. Als een aantal kleine winkeltjes door de crisis en de koopzondag het loodje moet leggen, is dat voor Haarlem zeer schadelijk. Je zou kunnen overwegen de winkels die er slecht voorstaan tijdelijk te steunen. Dat kan een heel goed idee zijn. Je kunt beter winkeltjes steunen en ervoor zorgen dat ze blijven dan dat ze allemaal omvallen, want dan blijven we met een aantal lege panden zitten. Daar komt niemand voor. Haarlem wordt dan een dode stad.

Motie 13: Denksportcentrum

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, sprekend over de kadernota, overwegende:

- dat een motie om te onderzoeken of tijdelijke, al dan niet betaalde, parkeerplaatsen kunnen worden aangelegd op het voormalige terrein van Witco Chemicals, een terrein dat zoals het er nu naar uitziet jarenlang braak blijft liggen en dat direct naast het denksportcentrum is gelegen;
- de motie Denksportcentrum op 21 maart 2013 met grote meerderheid is aangenomen;
- het college kort geleden heeft aangegeven dat Witco Chemicals hieraan niet wil meewerken;
- er in de kadernota wordt aangegeven dat het Deli-terrein voorlopig braak blijft liggen en er een graszaadscenario wordt voorgesteld;
- het Deli-terrein op korte afstand van het denksportcentrum gelegen is;

besluit het college dringend te verzoeken tijdelijke, al dan niet betaalde, parkeerplaatsen aan te leggen op het Deli-terrein, een terrein dat zoals het er nu naar uitziet jarenlang braak blijft liggen en dat dicht bij het Denksportcentrum gelegen is; en gaat over tot de orde van de dag.”
Ondertekend door: Haarlem Plus.

De heer REESKAMP: Voorliggende kadernota is gelukkig nog steeds grotendeels gebaseerd op het coalitieakkoord. Daar waar het college de door de raad uitgezette paden dreigde te verlaten, is dat door de coalitie gecorrigeerd. De coalitie wordt daarin inmiddels gesteund door een aanzienlijk deel van de oppositie. Zo'n coalitieakkoord is niet alleen een akkoord waaraan het college zich dient te houden. Het is natuurlijk ook een beetje een akkoord tussen de politiek en de stad. Als daarvan op wezenlijke punten wordt afgeweken, zoals lastenverzwaring, de bescherming van burgers die het moeilijk hebben, en het wegwerken van het achterstallig onderhoud van de openbare ruimte, vind ik dat we deze kwesties aan de kiezer kunnen en moeten voorleggen. Dat kan gelukkig binnenkort weer. Tot die tijd, is onze mores, houden we het coalitieakkoord aan. Behalve op de drie genoemde punten getuigt de kadernota in het algemeen van realiteitszin. Het college heeft a gezegd, en b volgt al snel wanneer we ons gaan buigen over de zogenaamde kerntaken. Welke taken moeten we uitvoeren, welke taken willen we uitvoeren, en – niet onbelangrijk gezien de financiële staat van Haarlem – welke taken kunnen we ons nog veroorloven?

Afgelopen zaterdag was het de dag van de architectuur. Ik ontmoette toen in het ABC de heer Cassee. Omdat hier ook vrijelijk uit e-mails wordt geciteerd, moet het volgende ook kunnen. De wethouder vond de gemeenteraad 'best wel kritisch'. De heer Cassee vindt het vast niet erg als ik een korte samenvatting geef van een paar woorden die we wisselden.

Wethouder CASSEE: Dat vind ik eigenlijk wel erg. Ik vind eigenlijk dat u dat niet zonder overleg met mij kunt doen. Maar citeert u vooral vrijelijk, dan zal ik daarna commentaar geven.

De heer REESKAMP: Hij stelde dat de gemeenteraad, die bij de jaarrekening het gevoerde beleid nogal bekritiseerde, net zo min als het college kon voorzien hoe verstrekkend de gevolgen van de crisis zouden zijn voor de stad Haarlem. Anders, zo stelde hij, was het coalitieakkoord immers niet uitgegaan van een groei van 1%. Ik bracht daar overeenkomstig mijn bijdrage nog tegenin dat het college naar mijn mening krachtiger had moeten optreden. Afijn, die discussie hoeven we niet over te doen. In essentie heeft wethouder Cassee natuurlijk gelijk. Niemand van ons, ook niet de opstellers van het coalitieakkoord, kon begin 2010 voorzien dat de crisis met een negatieve groei van 2% zo'n enorme impact zou hebben op nagenoeg elk beleidsterrein in de stad. Ik vraag even aan de heer Cassee of dit ongeveer weergeeft wat er besproken is.

Wethouder CASSEE: Mijn formulering was nog iets puntiger, maar de samenvatting klopt. Het gaat mij om het principe.

De heer REESKAMP: Ik neem geen woord terug van wat ik bij de behandeling van de jaarrekening heb gezegd. Als daarin onvoldoende waardering doorklonk voor de pogingen van het college, dat ook maar achter de ontwikkelingen aanrent – want zo begrijp ik de verzuchtingen van de wethouder eigenlijk – dan spreek ik die waardering bij dezen alsnog uit. De werkelijke discussie zal nog gevoerd moeten worden in de kerntakendiscussie bij de begroting. Wat mij betreft gaan we voor nu met dubbele kracht voort met Haarlem presteert beter. Want wat voor zin heeft het om deze week de kaders of dijken uit te zetten als we die dijken vervolgens onvoldoende kunnen bewaken? Ik denk dat het investeringsprogramma in lijn ligt met wat bij voorgaande kaderstellingen is afgesproken. Hetzelfde geldt voor het meerjarenperspectief grondexploitaties 2013. Ik wil

toch even stilstaan bij dat laatste document. Mij valt op dat de redactie van dat document echt voorbeeldig is. Mijn complimenten daarvoor. Inhoudelijk zie ik dat er terecht mutaties zijn doorgevoerd op de vanwege de marktomstandigheden lagere marktwaarde van ons vastgoed. We hanteren al het beruchte 'graszaadscenario', zo lees ik. Het kan echter nog erger, want in het wijzigingsoverzicht op pagina 14 lees ik dat het college bij verschillende exploitaties nu zelfs meldt dat resultaten verslechteren omdat er een nog zwaarder graszaadscenario moet worden gehanteerd. We zijn de vastgoedcrisis nog niet te boven. Dat blijkt maar weer.

Een paar woorden zou ik toch graag met u willen delen. Op een aantal dossiers valt mij op dat het college in de afgelopen maanden erg flinke taal bezigt. Ik noem daarbij de Waarderhaven, de Bakenssegracht, de Albert Schweizerlaan, het Scharrelbosje, het Lokaal Akkoord en sluiting van het Teyler College. Ook noem ik het feit dat deze kadernota op drie van de vier punten uit het coalitieakkoord door de coalitie zelf gecorrigeerd moet worden. Het college kan dan hameren op zijn bestuurlijke bevoegdheden tot het een ons weegt; er bestaat ook nog zoiets als een politieke antenne. Laat ik het positief houden: ik spreek de hoop uit dat het college in deze laatste elf maanden de dialoog tussen bestuur en bewoners, en tussen college en gemeenteraad blijft koesteren. Ik constateer verder dat hier met de aankondigde wijzigingen van de coalitiepartijen en met de kerntakendiscussie in het vooruitzicht een kadernota ligt waar ik in ieder geval mee akkoord kan gaan.

Ik ben nog niet uit het regeltje waarin staat dat de eerste bestuursrapportage 2013 in de kaders wordt meegenomen. Voor deze bestuursrapportage geldt namelijk wat mij betreft hetzelfde als voor de niet door de oppositie goedgekeurde jaarrekening: de raad heeft onvoldoende invloed op de overschrijdingen kunnen uitoefenen. Die discussie wil ik echter nu niet voeren. Wellicht kom ik daar in tweede termijn op terug.

Ter afsluiting: Haarlem bevindt zich in zwaar weer. Het college constateert een nog kwetsbaarder financieel meerjarenbeeld dan waar al sprake van was. We hoeven elkaar inmiddels niet meer van de ernst van de situatie te overtuigen. Soms gaan er ook zaken goed, tegen de verdrukking in zou ik bijna willen zeggen. Ik bedoel dan niet het pontje, dat natuurlijk hartstikke leuk is, maar financieel een schip van bijleg. Ik bedoel het nagelnieuwe, tikje negentiende-eeuwse retrostandbeeld van onze eigen Kenau en Ripperda, zich opmakend voor de strijd tegen de Spanjaarden. Die strijd heeft Haarlem overigens ondanks de inspanningen verloren. Ik hoop dan ook dat die geschiedenis zich hier niet herhaalt. Buiten dat: de Haarlemmers en de bezoekers van Haarlem zijn positief over dit beeld. De raad mag die geluiden ook wel eens in een motie laten weerklinken.

Motie 19: Blij met beeld

"De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 24 juni 2013, overwegende dat:

- de gemeenteraad rond de gevoerde procedures reden had om bij tijd en wijle kritisch te zijn;
- evenwel het merendeel van Haarlemmers en bezoekers blij is met het onlangs geplaatste standbeeld, voorstellende Kenau en Ripperda;

tevens overwegende dat:

- het standbeeld nú al bekendheid geniet als ontmoetingspunt, als achtergrond voor beschouwende krantenartikelen, etc.;
- er dus ook wel eens iets een goede afloop heeft in ons mooie Haarlem;

besluit uit te spreken:

'De Haarlemse gemeenteraad is blij met het standbeeld Kenau en Ripperda'; en gaat over tot de orde van de dag."

Ondertekend door: de Fractie Reeskamp.

24 juni 2013

Voordat ik u dank voor uw aandacht zou ik een oproep willen doen aan mijn collega's in de raad om de felheid van het debat af en toe wat te modereren, zoals dat in internettermen heet. Ik kijk dan naar u, mijnheer De Jong. Misschien voelt u zich aangesproken.

De heer DE JONG: Nee hoor, ik kijk gewoon naar degene die spreekt.

De heer REESKAMP: Dat is netjes van u. Of die felheid tot een beter politiek klimaat leidt, waag ik in ieder geval te betwijfelen.

De VOORZITTER: Ik wijs u er even op dat de zaal nog voor andere doeleinden wordt gebruikt tot wij weer hier bij elkaar komen. Ik vraag u daarom om uw bezittingen en aantekeningen mee te nemen. Het college gaat zich nu enige tijd beraden op de beantwoording op wat u naar voren gebracht hebt. Wij zien elkaar woensdag. De vergadering is geschorst tot woensdagavond, 19.30 uur.

Schorsing om 23.00 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van ... (in te vullen door de griffie)

Griffier

Voorzitter